

Dr. Dumitru-Daniel ȘERBAN

Achizițiile publice

**Curtea de Justiție a Comunităților/Uniunii Europene
O radiografie sinoptică a întregii jurisprudențe în domeniu**

Editura
Hamangiu
2022

CUPRINS

CONTEXTUALIZARE	1
JURISPRUDENȚA CURȚII DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR/UNIUNII EUROPENE	23
1. Înlocuirea contractantului constituie o modificare substanțială a contractului de achiziție publică ♦ Este permisă înlocuirea ca urmare a restructurării contractantului, inclusiv prin preluare, fuziune, achiziție sau insolvență, în condițiile în care noul contractant (succesorul) îndeplinește criteriile de calificare și înlocuirea nu implică alte modificări substanțiale ale contractului și nici nu urmărește eludarea directivei privind achizițiile publice ♦ Înlocuirea este permisă și atunci când, în urma insolvenței contractantului, succesorul preia doar drepturile și obligațiile acestuia care decurg din contractul încheiat cu autoritatea contractantă, respectiv nu preia în totalitate sau în parte activitatea contractantului care intră în domeniul de aplicare al contractului. Continuarea sau încetarea activității contractantului devenit insolubil nu influențează acceptarea înlocuirii ♦ Succesorul care, ca urmare a intrării în faliment și lichidării contractantului, nu preia decât drepturile și obligațiile acestuia decurgând din contractul de achiziție publică îl înlocuiește prin succesiune parțială	23
2. Acțiunea în anulare nu este admisibilă decât în măsura în care reclamantul are un interes să obțină anularea actului atacat, ceea ce presupune ca anularea să poată avea consecințe juridice, respectiv să îi aducă un beneficiu ♦ Identificarea și definirea – prin specificații tehnice – a nevoilor autorității contractante constituie, de regulă, o etapă unilaterală a atribuirii ♦ Operator care nu a participat la procedura de atribuire din cauza specificațiilor tehnice, pe care le contestă abia după decizia de atribuire a contractului. Contestația nu este în mod automat lipsită de interes, instanța trebuind să stabilească dacă operatorul a fost împiedicat să oferteze ♦ Pierderea șansei de a îi fi atribuit contractul nu constituie un prejudiciu real și cert decât dacă, în lipsa comportamentului culpabil al autorității, nu ar exista nicio îndoială că părții i-ar fi fost atribuit contractul	26
3. Ofertantul exclus definitiv nu are calitatea procesuală activă pentru a contesta decizia de atribuire a contractului. Dacă excluderea nu este definitivă, el poate contesta decizia ♦ Autoritatea nu are obligația de a le comunica ofertanților excluși definitiv decizia de atribuire a contractului ♦ Dreptul Uniunii nu impune ca hotărârile instanței supreme din ordinea administrativă a unui stat membru să poată fi atacate – pe considerentul că ele încalcă respectivul drept – la instanța supremă din ordinea judiciară a acelui stat	27
4. Cerere de suspendare a executării contractelor. Condiții de admitere și scop ♦ Dacă ofertantul respins care solicită suspendarea demonstrează existența unui <i>fumus boni iuris</i> deosebit de serios, nu i se poate impune să probeze că respingerea cererii sale de suspendare ar risca să îi cauzeze un prejudiciu ireparabil ♦ Flexibilizarea condițiilor de admitere a cererii de suspendare nu se aplică decât în etapa precontractuală ♦ Termenul de așteptare nu este obligatoriu în cazul negocierilor fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare	28
5. Directiva 2014/24 permite rezervarea dreptului de a participa la procedurile de atribuire atelierelor protejate și operatorilor al căror scop principal este integrarea socială și profesională a persoanelor cu dizabilități sau defavorizate, persoane reprezentând cel puțin 30% dintre angajații respectivelor ateliere și operatori. Statele membre au posibilitatea de a impune condiții suplimentare atelierelor și operatorilor pentru a avea acces la procedurile de atribuire rezervate	30
6. Cerința de calificare privind cifra de afaceri privește capacitatea economică și financiară a ofertanților, nu capacitatea tehnică și profesională a lor ♦ Ofertantul nu se poate prevala, pentru îndeplinirea cerinței privind cifra de afaceri, de veniturile obținute de o asocierie din care a făcut parte. Relevante sunt doar acele venituri ale asocierii la care ofertantul a contribuit în mod efectiv ♦ Poate fi contestat inclusiv refuzul autorității de a comunica informații considerate confidențiale din candidaturi/oferte. Contestația este admisibilă chiar dacă privește doar acest refuz, nu alte acte ale autorității ♦ Principiul protecției informațiilor confidențiale. Autoritatea nu trebuie, ca regulă, să comunice informațiile considerate confidențiale ♦ Simpla declarație de confidențialitate a ofertei nu este suficientă pentru secretizarea ei, ofertantul trebuind să argumenteze caracterul confidențial, stabilind, de exemplu, că ea conține secrete tehnice sau comerciale, că ar putea fi utilizată pentru denaturarea concurenței sau că divulgarea i-ar putea fi prejudiciabilă ♦ Autoritatea trebuie ca, înainte de a comunica informații din ofertă, să dea ofertantului vizat posibilitatea să invoce caracterul confidențial sau de secret comercial al acestora	

- ♦ Refuzul autorității de acordare a accesului la informațiile din oferte trebuie motivat, menționând de ce consideră că ele sunt confidențiale ♦ Autoritatea poate să comunice într-o formă rezumată anumite aspecte ale ofertei, precum și caracteristicile ei tehnice, astfel încât informațiile confidențiale să nu poată fi identificate. De asemenea, ea poate solicita ofertanților să îi furnizeze o versiune neconfidențială a documentelor ♦ Ori de câte ori decide să comunice informații declarate confidențiale, autoritatea este obligată să înștiințeze în prealabil și în timp util ofertantul cărui îi aparțin, pentru a îi permite acestuia să ceară autorității sau instanței să suspende respectiva decizie, astfel încât să nu îi fie cauzat un prejudiciu iremediabil ♦ Principiul disponibilității – dreptul Uniunii nu impune instanței să invoce din oficiu un motiv întemeiat pe încălcarea acestuia, dacă examinarea motivului o obligă să depășească limitele litigiului stabilite de părți. Instanța nu poate invoca din oficiu incidența unuia dintre cazurile facultative de excludere a ofertanților ♦ În funcție de legislația internă, autoritatea poate sau este obligată să solicite înlocuirea terțului susținător asupra căruia există motive de excludere facultative. Înainte de această solicitare, autoritatea trebuie să dea ofertantului și/sau terțului posibilitatea de a îi prezenta măsurile corective pe care le-a adoptat, pentru a demonstra că respectivul terț poate fi considerat fiabil ♦ Directiva 2014/24 se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia, atunci când membrul unui grup de operatori economici s-a făcut vinovat de declarații false prin furnizarea informațiilor solicitate pentru verificarea inexistenței unor motive de excludere a grupului sau a îndeplinirii de către acesta din urmă a criteriilor de selecție, fără ca partenerii săi să fi avut cunoștința de această declarație falsă, se poate pronunța o măsură de excludere de la orice procedură de atribuire a tuturor membrilor grupului _____ 31
7. Nu contravine dreptului Uniunii reglementarea națională care prevede că reînnoirea unei concesiuni va fi decisă cu doi ani înainte de încetarea ei ♦ Poate fi contestată reînnoirea concesiunii inclusiv de către operatorii care nu au participat la procedura inițială de atribuire a concesiunii, dacă apreciază că reînnoirea constituie o modificare substanțială a contractului, pentru care este necesară o nouă procedură de atribuire ♦ Contestatorul nu este obligat să dovedească faptul că ar participa efectiv la noua procedură de atribuire, fiind suficientă existența unei asemenea posibilități _____ 37
8. Contract de tratare a deșeurilor care presupune ca prestatorul să dețină o aprobare prealabilă pentru transferul deșeurilor în alt stat. Condiția deținerii aprobării constituie o condiție de executare a contractului, nu de calificare a ofertantului ♦ Faptul că autoritatea a omis să prevadă în documentația de atribuire condiția aprobării prealabile nu afectează licitația, în contextul în care respectiva condiție decurge în mod clar dintr-o reglementare a Uniunii aplicabilă serviciilor ♦ Ofertantul este obligat să demonstreze că îndeplinește, la momentul depunerii ofertei sale, criteriile calitative de selecție ♦ Însă, ofertantul poate aștepta să i se atribuiască contractul pentru a face dovada că îndeplinește condițiile de executare a lui. A constrânge ofertantul să îndeplinească toate condițiile de executare a contractului încă de la prezentarea ofertei constituie o cerință excesivă. Oferta nu poate fi respinsă pentru simplul motiv că nu s-a făcut dovada, la momentul depunerii ei, a îndeplinirii condiției în discuție _____ 38
9. Autoritatea trebuie să determine conținutul acordului-cadru pe care intenționează să îl încheie. Ea nu se poate angaja decât în limita unei anumite cantități și/sau a unei valori maxime și, odată atinsă această limită, acordul își epuizează efectele ♦ Anunțul de participare trebuie să indice cantitatea și/sau valoarea estimată, precum și cantitatea și/sau valoarea maximă a produselor care urmează să fie furnizate în temeiul acordului-cadru ♦ Durata contractelor subsecvente poate fi mai lungă sau mai scurtă decât durata acordului-cadru ♦ Omiterea indicării în anunț sau în documentația de atribuire a cantității/valorii maxime a produselor care urmează să fie furnizate în temeiul acordului-cadru nu lipsește de efecte respectivul acord _____ 41
10. Autoritatea nu poate exclude automat ofertantul din cauză că terțul susținător al acestuia a prezentat o declarație falsă referitoare la inexistența condamnărilor penale. În funcție de legislația națională, autoritatea este obligată să îi solicite sau îndreptățită să îi permită ofertantului înlocuirea terțului susținător, chiar dacă oferta nu poate fi modificată, după depunerea ei, nici la inițiativa autorității, nici la aceea a ofertantului ♦ Operatorul cărui a i-a fost aplicată măsura interdicției participării la procedurile de atribuire nu poate, pe perioada interdicției, să invoce adoptarea de măsuri corective, pentru a își demonstra fiabilitatea și credibilitatea, astfel încât să participe la proceduri, cu încălcarea interdicției _____ 43
11. Principiul recunoașterii reciproce. Cerință de calificare constând în înregistrarea/aprobarea ofertantului de către autoritatea națională în domeniul siguranței alimentare din statul de executare a contractului, atunci când ofertantul dispune deja de o înregistrare/aprobare similară în statul în care este stabilit. Directiva 2004/18 se

- opune unei asemenea cerințe ♦ Cerință de calificare privind capacitatea de exercitare a activității profesionale, nu cerință de executare a contractului ♦ Condiționarea prestării de servicii de către o întreprindere stabilită și autorizată în alt stat membru de deținerea unei autorizații în statul pe teritoriul căruia trebuie prestate serviciile, încă de la depunerea ofertei, este restrictivă. Autorizația deținută de întreprindere, în statul de origine, constituie o confirmare a capacității ei de a executa contractul ♦ Principiul protecției încrederii legitime nu poate fi invocat de autoritățile contractante _____ 46
12. Directivele în materie de achiziții publice au ca obiectiv să asigure respectarea, printre altele, a liberei circulații a mărfurilor, a libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii, precum și a principiilor care decurg din acestea, în special egalitatea de tratament, nediscriminarea, proporționalitatea și transparența, și să garanteze că atribuirea contractelor de achiziție publică este deschisă concurenței ♦ Stabilirea dacă o operațiune constituie sau nu contract de achiziție publică ține de dreptul Uniunii. Calificarea de către părți a contractului ca fiind „de locațiune”, atribuit direct, nu este decisivă în această privință ♦ Distincție între contractul de locațiune și acela de lucrări. În cadrul contractului de lucrări, autoritatea primește o prestație care constă în realizarea lucrărilor pe care urmărește să le obțină și care prezintă un interes economic direct pentru ea, interes ce poate fi constatat nu numai atunci când autoritatea va deveni proprietara lucrărilor, ci și dacă ea va dispune de un titlu juridic care îi va asigura disponibilitatea acestor lucrări, în vederea destinației lor publice _____ 49
13. Obiectul contractului de achiziție publică, criteriile de selecție a candidaților și factorii de evaluare trebuie să fie stabiliți în mod clar de la începutul procedurii de atribuire ♦ Este interzisă modificarea criteriilor de selecție sau a celor de atribuire în cursul procedurii de atribuire (după depunerea candidaturilor/ofertelor), care, în caz contrar, nu poate continua în mod valabil _____ 51
14. Reglementarea națională care impune ca persoana vătămată să aștepte decizia de atribuire a contractului pentru a putea introduce o cale de atac împotriva admiterii unui ofertant încalcă Directiva 92/13 ♦ Ofertantul respins poate contesta admiterea ofertei unui concurent indiferent de stadiul procedurii de atribuire și pentru motive care nu au legătură cu neregularitățile pentru care a fost respinsă propria ofertă ♦ Ofertantului respins definitiv într-o etapă anterioară a procedurii i se poate refuza, în anumite condiții, accesul la o cale de atac împotriva deciziei de atribuire a contractului _____ 54
15. „Organism de drept public”, în sensul legislației unionale, poate fi și o entitate juridică privată ♦ Federațiile sportive naționale pot fi considerate „organisme de drept public”, chiar dacă se autofinanțează și desfășoară inclusiv activități lipsite de caracter public ♦ În cazul în care o federație sportivă națională beneficiază de autonomie de gestiune, nu se poate considera că gestiunea acestei federații este supusă controlului unei autorități publice decât dacă, dintr-o analiză de ansamblu a competențelor de care dispune această autoritate față de respectiva federație, reiese că există un control de gestiune activ care, având în vedere situația de fapt, repune în discuție această autonomie până la punctul de a permite respectivei autorități să influențeze deciziile federației în materie de achiziții publice _____ 56
16. Comportament anticoncurențial constând în prezentarea concertată la o procedură de atribuire. Comportamentul încetează la data încheierii contractului cu autoritatea contractantă _____ 61
17. Motive de excludere. Dovada măsurilor corective adoptate poate fi furnizată de ofertanți atât din oficiu, cât și la inițiativa autorității, atât la momentul ofertării, cât și într-o etapă ulterioară a procedurii de atribuire ♦ Eliminarea posibilității furnizării dovezii într-o etapă ulterioară a procedurii presupune informarea operatorilor economici în prealabil, în mod clar, precis și univoc, prin intermediul documentelor achiziției ♦ Ofertantul nu poate fi exclus din procedura de atribuire dacă reușește să dovedească, într-un mod satisfăcător pentru autoritatea contractantă, că măsurile corective adoptate îi restabilesc fiabilitatea ♦ Statele membre sunt obligate să se conformeze principiului respectării dreptului la apărare, care, în calitate de principiu fundamental al dreptului Uniunii din care face parte integrantă dreptul de a fi ascultat în orice procedură, își găsește aplicarea în cazul în care administrația intenționează să adopte împotriva unei persoane un act cauzator de prejudiciu, precum o decizie de excludere dintr-o procedură de atribuire ♦ În temeiul principiului transparenței, toate condițiile și modalitățile procedurii de atribuire trebuie să fie formulate în mod clar, precis și univoc în anunțul de participare sau în caietul de sarcini, astfel încât să se permită tuturor operatorilor economici informați în mod rezonabil și obișnuit de diligență să înțeleagă întinderea exactă a acestora și să le interpreteze în același mod _____ 64
18. Oferta care depășește bugetul alocat achiziției poate fi respinsă, chiar dacă documentația de atribuire nu prevede că depășirea constituie motiv de respingere ♦ O asemenea ofertă nu poate fi acceptată în speranța că, în timpul executării contractului, bugetul alocat nu va fi depășit _____ 68

19. Contractul de achiziție publică de lucrări constituie o tranzacție comercială în sensul Directivei 2000/35 _____ 69
20. Directiva 2014/25 se aplică achiziției de servicii de pază, de recepție și de supraveghere a accesului pentru birourile furnizorilor de servicii poștale, din moment ce astfel de activități prezintă o legătură cu activitatea din sectorul poștal. Directiva nu este aplicabilă dacă respectivele servicii supuse achiziției nu sunt destinate în principal unor activități care intră în domeniul de aplicare material al directivei _____ 70
21. Simplul fapt că oferta are prețul de 0 euro nu constituie temei pentru respingerea ei ♦ Autorității îi revine obligația de a solicita ofertantului explicații cu privire la valoarea ofertei, neobișnuit de scăzută ♦ Este cu titlu oneros și contractul sinalagmatic care nu presupune plata unei sume de bani _____ 72
22. Contestația împotriva unui act al autorității pur confirmativ al unuia anterior care nu a fost contestat și care, astfel, a devenit definitiv este inadmisibilă ♦ Nu se poate impune autorității să transmită ofertantului necâștigător o analiză comparativă minuțioasă a ofertei sale și a celei câștigătoare ♦ Dezvăluirea prețurilor unitare ale ofertantului câștigător este de natură să dăuneze intereselor comerciale ale acestuia, precum și concurenței loiale ♦ Condiție ca specialistul propus de ofertant să dețină un anumit certificat de formare, sens în care trebuia să prezinte respectivul certificat „sau o declarație pe propria răspundere că [acest certificat va fi] obținut, în cazul atribuirii, în termen de cel mult cinci zile de la semnarea contractului”. Autoritatea are obligația de a verifica, cel târziu la momentul atribuirii contractului, nu după semnarea lui, dacă ofertantul îndeplinește, în mod efectiv, condiția impusă. Obligația nu este respectată atunci când este permisă atribuirea contractului pe baza declarației ofertantului că va îndeplini condițiile după semnarea contractului. Asemenea permisiune poate conduce la atribuirea contractului unui ofertant care nu îndeplinește condițiile ♦ Faptul de a verifica, la un stadiu ulterior atribuirii contractului, dacă ofertantul căruia i s-a atribuit contractul are efectiv competențele profesionale necesare pentru executarea acestuia ar însemna ca, în cazul în care ofertantul căruia i s-a atribuit contractul s-ar dovedi incapabil să furnizeze certificatul profesional, contractul să fie reziliat, o nouă procedură trebuind organizată ♦ Niciun contract nu poate face obiectul atribuirii fără verificarea corespunzătoare și stabilirea dacă ofertantul îndeplinește condițiile de capacitate _____ 75
23. Atribuire directă către o instituție publică neeconomică a unui contract de servicii de gestionare a impozitului pe autovehicule. Atribuire nelegală ♦ Excludere referitoare la contractele care intră în sfera cooperării între instituții publice _____ 79
24. Înțelegerea în temeiul căreia autoritățile părți la aceasta acordă uneia dintre ele responsabilitatea organizării serviciilor în favoarea lor nu este inclusă în domeniul de aplicare al directivei privind achizițiile publice. Transfer de competențe ♦ Autoritatea responsabilă este abilitată să încredințeze unei entități „in house”, fără a recurge la o procedură concurențială prealabilă, servicii care acoperă nu numai propriile nevoi, ci și pe cele ale celorlalte părți la acordul respectiv, deși, în lipsa acestui transfer de competențe, părțile menționate ar fi trebuit să satisfacă ele însele propriile nevoi _____ 80
25. Operatorul condamnat definitiv pentru una dintre infracțiunile prevăzute la art. 38 alin. (4) din Directiva 2014/23 nu poate fi supus unei interdicții de drept de a participa la procedurile de atribuire, el având posibilitatea de a face dovada că a luat măsuri corective (*self-cleaning*) care demonstrează fiabilitatea sa ♦ Examinarea caracterului adecvat al măsurilor corective luate de un operator poate fi încredințată autorităților judiciare de către reglementările naționale, dacă este compatibilă cu termenele impuse de procedura de atribuire ♦ Statele membre trebuie să permită autorităților contractante să evalueze caracterul adecvat al măsurilor corective ori să încredințeze sarcina respectivă altor autorități, la nivel central sau descentralizat ♦ Art. 38 alin. (9) din Directiva 2014/23 nu se opune reglementării naționale care permite autorităților judiciare să ridice o interdicție de drept de a participa la procedurile de atribuire ca urmare a unei condamnări penale, să anuleze o asemenea interdicție sau să excludă orice mențiuni cu privire la condamnare în cazierul judiciar, în considerarea caracterului adecvat al măsurilor corective invocate de operatorul respectiv și evaluate de autoritatea judiciară _____ 82
26. Nu li se poate interzice entităților fără scop lucrativ autorizate participarea la procedurile de atribuire a contractelor având ca obiect prestarea de servicii pentru care entitățile sunt autorizate _____ 85
27. Contractul de cooperare între două sau mai multe autorități contractante nu intră în domeniul de aplicare al directivei privind achizițiile publice, dacă scopul lui este prestarea serviciilor publice în vederea îndeplinirii obiectivelor comune ale respectivelor autorități. Simplul fapt că părțile sunt autorități publice nu exclude aplicarea directivei. Nu se poate considera că există o cooperare între autorități contractante în cazul în care o autoritate, responsabilă pe teritoriul său cu o misiune de interes public, nu îndeplinește ea însăși în

	întregime această misiune, ci însărcinează o altă autoritate, care nu depinde de ea și care este de asemenea responsabilă cu această misiune de interes public pe propriul teritoriu, să efectueze una dintre operațiunile necesare în schimbul unei remunerații ♦ Identificarea și definirea – prin specificații tehnice – a nevoilor autorității contractante constituie, de regulă, o etapă unilaterală a atribuirii	86
28.	Organismele centrale de achiziție trebuie să aibă calitatea de autoritate contractantă. Statele membre pot adopta modele organizatorice exclusiv publice (fără entități sau întreprinderi private) pentru aceste organisme ♦ Poate fi limitată sfera de acțiune a organismelor centrale de achiziție constituite de colectivități locale la teritoriul acestora	87
29.	Subcontractarea poate fi aplicată și în cazul atribuirilor directe (negocierilor fără publicarea unui anunț), cu excepția acelor atribuiri în care, din motive tehnice, contractul poate fi executat doar de către un anumit operator. Și în acest din urmă caz este posibilă subcontractarea, însă doar a activităților care nu privesc respectivele motive tehnice	89
30.	Acordul prin care o autoritate contractantă pune gratuit la dispoziția altei autorități contractante un program informatic, iar fiecare parte se obligă să pună gratuit la dispoziția celeilalte viitoarele dezvoltări ale programului, poate constitui contract de achiziție publică ♦ Cooperarea între autorități contractante poate fi exclusă din domeniul de aplicare al normelor de atribuire a contractelor de achiziție publică în cazul în care cooperarea privește activități accesorii serviciilor publice care trebuie furnizate ♦ La procedurile de atribuire în vederea asigurării întreținerii, a adaptării sau a dezvoltării unui software, autoritățile contractante trebuie să asigure comunicarea de informații suficiente potențialilor ofertanți, pentru a permite dezvoltarea unei concurențe efective	90
31.	Atribuirea gestionării unei parcuri publice cu plată, în schimbul căreia prestatorul este remunerat prin sumele plătite de terți pentru utilizarea parcurii, constituie concesiune de servicii. Dacă autoritatea remunerează contractantul pentru furnizarea de parcometre și pentru serviciile de control al staționării, contractul este de achiziție publică. Este mixt contractul în care autoritatea dobândește parcometre și, pe de altă parte, atribuie exploatarea acestora furnizorului	92
32.	Contract suplimentat prin acte adiționale, deși ar fi trebuit organizate noi proceduri de atribuire. Amendarea atât a autorității contractante, cât și a contractantului. Directivele de remedii nu se opun declanșării din oficiu a unei căi de atac de către o structură de monitorizare și nici amendării inclusiv a contractantului. Cuantumul amenzii depinde de comportamentul părții amendate	93
33.	Este inadmisibil capătul de cerere ca Tribunalul să stabilească dacă notele acordate ofertanților sunt realiste și respectă principiile ♦ Autoritatea are obligația de a comunica prețul ofertelor clasate pe locuri superioare celui al ofertei solicitantului comunicării. Nu este suficientă publicarea prețurilor în anunțul de atribuire ♦ Imposibilitatea divulgării prețurilor, întemeiată pe prejudicierea intereselor comerciale ale ofertanților sau pe afectarea concurenței loiale, trebuie probată de autoritate ♦ Motivarea deciziei de respingere a ofertei trebuie comunicată respectivului ofertant în timp util, pentru a îi permite să o conteste în mod efectiv	95
34.	Directivele de remedii nici nu impun și nici nu interzic existența unor căi de atac disponibile autorităților naționale de monitorizare ♦ Cetățenii au interes legitim, în calitatea lor de contribuabili, de a dispune de proceduri riguroase de achiziție publică și trebuie să li se ofere posibilitatea de a sesiza unei autorități/structuri competente eventuale încălcări ale directivelor privind achizițiile publice ♦ Dreptul Uniunii nu interzice decât modificările substanțiale ale contractelor de achiziție publică. Termenul de decădere pentru monitorizarea legalității modificărilor este cel valabil la momentul acestora	97
35.	Confidențialitatea ofertelor. Există o prezumție relativă că accesul la conținutul acestora afectează interesele comerciale ale ofertanților ♦ Prezumția poate fi opusă și terților, nu doar ofertanților concurenți ♦ Confidențialitatea operează chiar dacă au trecut mai mult de cinci ani de la finalizarea procedurii de atribuire ♦ La o cerere de acces asupra tuturor documentelor ofertei, autoritatea poate răspunde la modul global, nefiind obligată să examineze individual fiecare document al ofertei	98
36.	Directiva 2014/24 nu obligă statele membre să contracteze/externalizeze furnizarea de servicii pe care doresc să le pună la dispoziție ele însele ori să le organizeze prin alte mijloace decât prin contracte de achiziție publică. Libertatea statelor membre în ceea ce privește alegerea modului de prestare a serviciilor prin care autoritățile contractante își vor satisface necesitățile le permite să condiționeze operațiunea internă („in house”)	

- de imposibilitatea de a atribui un contract de achiziție publică și de dovedirea de către autoritatea contractantă a unor avantaje pentru colectivitate legate în mod specific de recurgerea la operațiunea „in house” _____ 101
37. Asistența medicală și îngrijirea pacienților în situație de urgență într-un vehicul de salvare, precum și transportul calificat cu ambulanța, în anumite condiții, sunt exceptate de la procedurile de atribuire. Legislația națională poate impune autorității contractante să își motiveze alegerea de a atribui contractul privind serviciul de transport sanitar obișnuit prin cerere de ofertă în loc să îl atribuie direct, prin intermediul unei convenții încheiate cu o altă autoritate contractantă. Atribuirea unui contract de achiziție publică poate avea caracter subsidiar și derogatoriu. Operațiune „in house” ♦ Libertatea de care dispun statele membre cu privire la alegerea modului de atribuire a executării lucrărilor/prestării serviciilor nu este nelimitată. Această libertate, în ceea ce privește alegerea modului de prestare a serviciilor prin care autoritățile contractante își vor satisface propriile necesități, le permite statelor să condiționeze recurgerea la atribuirea unui contract de achiziție publică de imposibilitatea de a încheia un parteneriat între autoritățile contractante _____ 104
38. Autoritatea poate pretinde să atribuie contractul de achiziție publică numai operatorilor care își demonstrează capacitatea de a asigura, în cursul executării contractului, respectarea obligațiilor din domeniile mediului, social și al muncii, eventual prin recurgerea la subcontractanți care, la rândul lor, respectă obligațiile menționate. Autoritatea poate exclude ofertanții ai căror subcontractanți nu respectă obligațiile ♦ Autoritatea poate considera fiabili doar operatorii care, la elaborarea ofertei, dovedesc atenția și diligența necesare pentru ca, în cursul executării contractului, să fie respectate obligațiile în discuție. Atunci când riscă să fie excluși, ofertanților trebuie să li se dea posibilitatea de a demonstra autorității că sunt în continuare fiabili ♦ Atunci când aplică motive facultative de excludere, autoritățile trebuie să fie atente în mod special la principiul proporționalității, luând în considerare, printre altele, caracterul minor al neregulilor săvârșite sau repetarea unor nereguli minore. Principiul proporționalității _____ 106
39. Depășirea de către autoritățile publice a termenelor de plată prevăzute de Directiva 2011/7 poate constitui o neîndeplinire a obligațiilor ce revin statului membru. Prin faptul că nu s-a asigurat că autoritățile sale respectă efectiv termenele de plată, statul nu și-a îndeplinit obligațiile. Indiferent care este autoritatea a cărei acțiune sau inacțiune se află la originea neîndeplinirii obligațiilor statului, inclusiv o autoritate independentă constituțional, neîndeplinirea poate fi constatată _____ 109
40. Proceduri de atribuire îi este aplicabilă directiva în vigoare la momentul la care autoritatea contractantă alege tipul de procedură pe care o va urma, nu directiva care este încă în termenul de transpunere ♦ Limitarea la 30% a subcontractării este incompatibilă cu Directiva 2004/18 ♦ Este acceptabil un preț al prestațiilor încredințate prin subcontractare care este mai mic cu peste 20% față de prețurile care rezultă din atribuire _____ 110
41. Introducerea unei acțiuni în justiție, împotriva rezilierii contractului de achiziție publică din cauza unei abateri profesionale grave, nu poate împiedica autoritatea care organizează o nouă procedură de atribuire să îl excludă de la aceasta pe ofertantul vizat de reziliere, pe baza aprecierii fiabilității acestuia _____ 113
42. Atribuirea directă exclude orice procedură concurențială prealabilă. Informațiile privind viitoarea atribuire directă trebuie să permită contestarea modalității de atribuire ♦ Autoritățile care au intenția de a atribui direct un contract de servicii publice de transport feroviar de călători nu sunt obligate să publice/comunice toate informațiile necesare pentru elaborarea de oferte detaliate comparabile și să efectueze o evaluare comparativă a eventualelor oferte primite _____ 114
43. Autoritățile contractante pot alege să își îndeplinească sarcinile de interes public cu propriile resurse sau în cooperare cu alte autorități ori să le atribuie operatorilor economici. Directiva 2014/24 nu se opune unei norme naționale care impune anumite condiții pentru încheierea de operațiuni interne („in house”). Cerințele stabilite de statele membre pentru încheierea unor operațiuni interne trebuie să fie enunțate prin intermediul unor norme suficiente de accesibile, precise și previzibile în aplicare _____ 116
44. Autoritatea contractantă nu poate deduce în mod automat, din rezilierea unui contract anterior cauzată de o subcontractare neanunțată, că ofertantul dă dovadă de deficiențe semnificative sau persistente. Revine autorității sarcina de a efectua propria evaluare a comportamentului ofertantului, având în vedere principiul proporționalității ♦ Ofertantul este obligat să informeze autoritatea cu privire la situația sa. În cadrul DUAE, trebuie să răspundă la întrebarea dacă este vinovat de o abatere profesională gravă și să ofere precizări. Autoritatea trebuie să lase posibilitatea ofertantului să prezinte măsurile corective pe care le-a adoptat ca urmare a rezilierii contractului anterior _____ 117

45. Directiva 2014/24 se opune limitării subcontractării la 30% din contractul de achiziție publică _____ 119
46. Legislația Uniunii aplicabilă modificării contractului este aceea în vigoare la data modificării, nu aceea de la momentul încheierii contractului ♦ Principiul egalității de tratament și obligația de transparență se opun ca, după atribuirea unui contract de concesiune de lucrări, autoritatea și contractantul să aducă modificări contractuale astfel încât să prezinte caracteristici substanțial diferite, modificări cum ar fi prelungirea contractului într-o măsură importantă sau la elemente care nu sunt prevăzute, schimbarea echilibrului economic al contractului în favoarea contractantului. Modificarea substanțială a contractului de concesiune trebuie să dea naștere unei noi proceduri de atribuire, având ca obiect contractul astfel modificat ♦ Prelungirea cu 18 ani și 2 luni a duratei inițiale a concesiunii constituie o modificare substanțială a condițiilor concesiunii _____ 121
47. Autoritatea dispune de o largă putere de apreciere în ceea ce privește elementele care trebuie luate în considerare la atribuirea contractului ♦ În comunicarea rezultatului procedurii, nu este suficient să se prezinte tabele izolate sau date cifrice (punctaje), neînsoțite de comentarii explicative privind ofertele, întrucât cel care primește comunicarea trebuie să aibă posibilitatea să înțeleagă modul în care autoritatea a ajuns la rezultatul în cauză ♦ Identificarea ofertelor cu preț neobișnuit de scăzut ♦ În prezența unor indicii de natură să trezească suspiciuni în ceea ce privește existența unor oferte anormal de mici, autoritatea este obligată să aducă la cunoștința ofertantului exclus, care face o cerere expresă în acest sens, motivele care permit să se înțeleagă de ce oferta pe care a desemnat-o câștigătoare nu i s-a părut anormal de mică _____ 124
48. Nu este lipsită de interes/inadmisibilă contestația ofertantului de pe locul III, chiar dacă se constată că oferta acestuia ar fi trebuit respinsă de autoritate. Admisibilitatea contestației nu poate fi condiționată de constatarea în prealabil a admisibilității ofertei contestatorului și nici de dovada că autoritatea va fi pusă în situația de a respinge celelalte oferte și de a repeta procedura de atribuire _____ 129
49. Autoritatea de lucru judecat nu se opune răspunderii statului pentru încălcarea dreptului Uniunii de către instanța națională de ultim grad, încălcare ce nu poate fi remediată ♦ Încălcarea dreptului Uniunii este suficient de gravă atunci când a intervenit cu nesocotirea vădită a jurisprudenței Curții _____ 132
50. A permite unui candidat, a cărui capacitate economică și tehnică a scăzut de la preselecția acestuia, să depună o ofertă ar putea conduce la eludarea procedurii de preselecție ♦ Directiva 2014/24 nu se opune ca, în cadrul unei proceduri restrânse, un candidat preselecat care se angajează să absoarbă un alt candidat preselecat, în temeiul unui acord de fuziune încheiat între etapa de preselecție și aceea de depunere a ofertelor și executat după această etapă de depunere, să poată depune o ofertă ♦ Comportamentul coluziv constând în deteriorarea situației concurențiale nu se prezumă, ci trebuie dovedit _____ 134
51. Pentru a putea fi excluse de la aplicarea normelor privind atribuirea contractelor de achiziție publică, serviciile de ambulanță cu prezența la bord a unui șofer de urgență și a unui asistent medical de urgență, precum și serviciile de transport de salvare trebuie să fie furnizate de organizații nonprofit și să existe o situație de urgență _____ 136
52. Doar autorității, în etapa de evaluare a ofertelor, îi revine sarcina de a aprecia dacă un ofertant trebuie să fie exclus de la procedura de atribuire ♦ Introducerea unei acțiuni în justiție, împotriva rezilierii unui contract de achiziție publică în urma unor deficiențe semnificative survenite în timpul executării sale, nu împiedică autoritatea care organizează o nouă procedură de atribuire să aprecieze, în etapa de evaluare a ofertelor, fiabilitatea ofertantului vizat de reziliere _____ 137
53. Evaluarea ofertelor cu preț neobișnuit de scăzut are loc în două etape ♦ Dacă există indicii de natură să trezească suspiciunea că oferta are un preț neobișnuit de scăzut, autoritatea trebuie să verifice conținutul acesteia, inclusiv prin solicitarea de explicații ofertantului și evaluarea lor _____ 139
54. Directiva 2014/24 nu exclude din domeniul său de aplicare toate serviciile care pot fi prestate de avocați în beneficiul autorităților contractante ♦ Serviciile de arbitraj și de conciliere și alte forme similare de soluționare alternativă a litigiilor sunt selectate într-un mod care nu poate fi supus normelor de atribuire a contractelor de achiziție publică _____ 139
55. Noțiunea de „abatere profesională” acoperă orice comportament culpabil care afectează credibilitatea profesională a operatorului economic. Ea nu poate fi limitată la neîndeplinirea obligațiilor sau la neglijența în executarea unui contract de achiziție publică. Decizia unei autorități naționale de concurență care stabilește că un operator a încălcat normele de concurență poate constitui indiciu al existenței unei abateri

	grave. Încălcarea, în special atunci când a fost sancționată cu amendă, poate constitui cauză de excludere ♦ Constatarea existenței unei „abateri grave” necesită efectuarea de către autoritatea contractantă a unei aprecieri concrete și individualizate a atitudinii operatorului _____	141
56.	Acțiune prin care se contestă atribuirea contractului unui ofertant concurent. Anularea de către autoritate a procedurii de atribuire, în timpul litigiului. Acțiune rămasă fără obiect _____	142
57.	Un extras de pe un blog și două răspunsuri la interpelări parlamentare nu sunt suficiente pentru a dovedi o abatere profesională gravă săvârșită de ofertant _____	143
58.	Contestarea proceselor-verbale/rapoartelor intermediare de evaluare a ofertelor este inadmisibilă, întrucât aceste documente sunt pregătitoare, neobligatorii pentru autoritate ♦ Contestația poate fi îndreptată numai împotriva actelor care stabilesc definitiv poziția autorității, la sfârșitul evaluării _____	144
59.	Principiul egalității de tratament și obligația de transparență se opun excluderii unui ofertant ca urmare a nerespectării unei obligații care nu rezultă în mod expres din documentele aferente procedurii de atribuire sau din legea națională în vigoare. Principiile securității juridice, egalității de tratament și transparenței nu se opun unei reglementări potrivit căreia neindicarea separată în ofertă a costurilor cu forța de muncă conduce la excluderea ofertei, în măsura în care condiția indicării și posibilitatea de excludere sunt prevăzute cu claritate _____	145
60.	Oferta nu poate fi respinsă doar pentru că situațiile financiare anuale ale ofertantului nu au fost transmise registrului comerțului sau pentru că nu au fost auditate până la data-limită de depunere a ofertelor _____	147
61.	Interdicție de a oferta o anumită combinație de loturi, întrucât serviciile aferente unui lot presupuneau verificarea serviciilor aferente altor loturi. Preluarea acțiunilor și legături relevante între ofertanții loturilor distincte, după depunerea ofertelor, pot genera un conflict de interese. Revenea acestor ofertanți obligația de a informa autoritatea contractantă din proprie inițiativă și de îndată _____	148
62.	Caracterul fundamental al dreptului de negociere colectivă, respectiv voința personalului/comitetului de întreprindere nu pot să aibă drept consecință exonerarea întreprinderii-autoritate contractantă de obligația de a respecta normele privind achizițiile publice ♦ Obligația de transparență impune autorității un nivel de publicitate care să permită, pe de o parte, deschiderea către concurență și, pe de altă parte, controlul imparțialității procedurii de atribuire. Toate condițiile și modalitățile procedurii trebuie să fie formulate în mod clar, precis și univoc, astfel încât să permită tuturor ofertanților mediu informați și care dau dovadă de o diligență normală să înțeleagă conținutul exact al acestora și să le interpreteze în același mod și, pe de altă parte, să circumscrie puterea discreționară a autorității și să îi dea acesteia posibilitatea să verifice în mod efectiv dacă ofertele corespund criteriilor care guvernează procedura în cauză _____	151
63.	Operatorul care a formulat cerere de concordat judiciar ce include un plan în vederea continuării activității sale poate să participe la proceduri de atribuire ♦ Statele membre au dreptul de a determina condițiile în care o cauză de excludere facultativă nu se aplică _____	153
64.	Preț neobișnuit de scăzut. Este inerent sistemului de achiziții pe baza ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic ca ofertanții să propună prețurile cele mai competitive ♦ Diferența de preț între ofertanți de 8,38% nu înseamnă, implicit, că prețul ofertantului câștigător este neobișnuit de scăzut. Nici diferențele de 11% sau de 29,07% nu înseamnă, în sine, că prețul ofertantului câștigător ar fi anormal de scăzut _____	154
65.	Excepția de la aplicarea normelor privind atribuirea contractelor de achiziție publică acoperă asistența medicală și îngrijirea pacienților în situație de urgență într-un vehicul de salvare, acordate de un asistent medical de urgență/paramedic, care intră sub incidența codului CPV 75252000-7 (servicii de salvare), precum și transportul calificat cu ambulanța, care intră sub incidența codului CPV 85143000-3 (servicii de ambulanță), în măsura în care, în ceea ce privește transportul calificat cu ambulanța, acesta este asigurat efectiv de personal cu o formare adecvată pentru primul ajutor și privește un pacient în cazul căruia există un risc de degradare a stării sale de sănătate pe durata transportului ♦ Art. 10 lit. (h) din Directiva 2014/24 se opune, pe de o parte, ca asociațiile de utilitate publică recunoscute de dreptul național ca fiind organizații de protecție civilă și de apărare civilă să fie considerate „organizații sau asociații nonprofit”, în măsura în care recunoașterea statutului de asociație de utilitate publică nu este condiționată în dreptul național de urmărirea unui profit, și, pe de altă parte, interpretării că organizațiile sau asociațiile al căror obiectiv constă în îndeplinirea unor misiuni sociale, care nu au scop comercial și care reinvestesc eventualul profit pentru atingerea obiectivului organizației sau al asociației constituie „organizații sau asociații nonprofit” în sensul dispoziției menționate _____	155

66. Atribuirea directă constituie o excepție de la aplicarea procedurilor prevăzute de directivele 2004/17 și 2004/18, însă recurgerea la acest tip de atribuire presupune aplicabilitatea directivelor respective _____ 157
67. O expunere de motive care nu identifică baza reală a deciziei de respingere a ofertei și care nu reflectă fidel modul în care a fost evaluată oferta respinsă nu este transparentă și nu îndeplinește obligația de motivare _____ 157
68. Statele membre au obligația de a stabili un sistem de termene exact, clar și previzibil, astfel încât particularii să își poată cunoaște drepturile și obligațiile ♦ Termenele de contestare încep să curgă numai de la data la care persoana interesată a luat cunoștință sau ar fi trebuit să ia cunoștință de pretinsa încălcare ♦ Un termen de contestare de 30 de zile de la comunicarea actelor către persoanele interesate respectă directivele de remedii doar dacă actele comunicate cuprind o expunere a motivelor pertinente, garantând că aceste persoane au avut sau au putut avea cunoștință de încălcarea pe care o invocă ♦ Persoana interesată trebuie să poată lua cunoștință de motivele pe care se întemeiază decizia care o privește fie din cuprinsul deciziei, fie dintr-o comunicare a acestor motive făcută la cererea sa, pentru a-i permite să își apere drepturile în cele mai bune condiții posibile și să determine în deplină cunoștință de cauză dacă este util să sesizeze instanța competentă ♦ Directiva 89/665 nu se opune unei reglementări naționale care prevede că, în absența unei căi de atac împotriva deciziilor de admitere a participării anumitor operatori la procedurile de atribuire într-un termen de decădere de 30 de zile de la comunicarea lor, persoanele interesate nu mai au posibilitatea să invoce nelegalitatea deciziilor menționate în cadrul unor căi de atac îndreptate împotriva actelor subsecvente și, în special, împotriva deciziilor de adjudecare, sub condiția ca o asemenea decădere să nu poată fi opusă persoanelor interesate decât dacă acestea au luat sau au putut lua cunoștință, prin comunicarea menționată, de nelegalitatea pe care o invocă _____ 159
69. Acordul-cadru intră, în general, sub incidența noțiunii de contract de achiziție publică ♦ Prin acord-cadru, autoritatea contractantă nu se poate angaja decât în limita unui anumit volum și, odată atinsă această limită, acordul își epuizează efectele. Principiile transparenței și egalității de tratament ar fi afectate dacă autoritatea nu ar preciza volumul global la care se referă un asemenea acord ♦ Directiva 2004/18 permite unei autorități contractante să ofere altei autorități posibilitatea accesului la un acord-cadru pe care se pregătește să îl încheie. Directiva nu impune ca o autoritate contractantă „secundară” să fi participat la semnarea acordului-cadru pentru a putea apoi să atribuie un contract ulterior. Este suficient ca o asemenea autoritate contractantă să figureze ca beneficiar potențial al acestui acord-cadru la data încheierii sale _____ 162
70. Directivele de remedii nu se opun unei reglementări naționale care nu permite operatorilor economici să formuleze o cale de atac împotriva deciziei de atribuire a contractului la o procedură la care nu au participat din cauză că prevederile procedurii făceau foarte improbabilă atribuirea contractului în favoarea lor _____ 164
71. Autoritatea contractantă beneficiază de o largă marjă în formularea specificațiilor tehnice, cunoscând cel mai bine produsele de care are nevoie și fiind cea mai în măsură să stabilească cerințele care trebuie îndeplinite pentru a obține rezultatele dorite ♦ Cu cât specificațiile tehnice din caietul de sarcini sunt mai detaliate, cu atât este mai important riscul favorizării produselor unui anumit producător. Nivelul de detaliere a specificațiilor tehnice trebuie să respecte principiul proporționalității, ceea ce presupune o analiză dacă respectivul nivel este necesar în vederea realizării obiectivelor urmărite ♦ Sănătatea și viața persoanelor ocupă primul loc între bunurile și interesele protejate de Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene _____ 166
72. Încheierea de contracte de muncă constituie un mijloc prin care autoritățile publice ale statelor membre furnizează ele însele servicii și, prin urmare, este exclusă de la obligațiile privind atribuirea contractelor de achiziție publică vizate de Directiva 2014/24. Contractele de muncă pe durată determinată nu pot fi excluse din noțiunea „contracte de muncă”, în sensul art. 10 lit. (g) din directivă ♦ Nu este necesar să se aplice dreptul Uniunii referitor la achizițiile publice în cazul în care o autoritate publică îndeplinește sarcinile de interes public care îi revin prin propriile mijloace, administrative, tehnice sau de altă natură, fără să recurgă la entități externe ♦ Poate fi contestat orice act al autorității contractante adoptat în legătură cu un contract de achiziție publică ce intră în domeniul de aplicare material al Directivei 2014/24 și care este susceptibil să aibă efecte juridice, indiferent dacă acest act este adoptat în afara unei proceduri formale de atribuire a contractelor de achiziție sau în cadrul acesteia. Decizia autorității de a nu iniția o procedură de atribuire pentru motivul că, în opinia sa, contractul de achiziție în cauză nu intră în domeniul de aplicare al normelor pertinente ale Uniunii poate face obiectul controlului jurisdicțional. În caz contrar, aplicarea normelor relevante ale Uniunii ar deveni facultativă, la latitudinea fiecărei autorități contractante ♦ Decizia autorității contractante de a încheia contracte de muncă

- cu persoane fizice fără să recurgă la proceduri de atribuire a contractelor de achiziții publice în conformitate cu Directiva 2014/24, pentru motivul că, în opinia sa, contractele respective nu intră în domeniul de aplicare al acestei directive, poate face obiectul unei căi de atac, introdusă de un operator care ar avea interes să participe la o procedură de achiziție publică având același obiect ca respectivele contracte și care apreciază că acestea intră în domeniul de aplicare al directivei _____ 168
- 73.** Motiv de excludere. Atunci când un operator a avut un comportament care intră sub incidența cauzei de excludere de la art. 57 alin. (4) lit. (d) din Directiva 2014/24 (denaturarea concurenței) și care a fost sancționat de o autoritate competentă, durata maximă de excludere se calculează de la data deciziei de sancționare, nu de la data comportamentului ♦ Autoritatea contractantă are obligația nu doar de a analiza dacă există un motiv de excludere a ofertantului, ci și dacă acesta și-a restabilit în mod efectiv fiabilitatea, respectiv să aprecieze riscurile care ar putea decurge din atribuirea contractului unui ofertant a cărui integritate sau fiabilitate este îndoielnică. Pentru a verifica existența motivului, autoritatea poate fi nevoită să efectueze investigații și verificări ♦ Ofertantul trebuie să probeze că a clarificat complet faptele, cooperând în mod activ cu autoritatea de concurență însărcinată să le investigheze. De asemenea, trebuie să coopereze și cu autoritatea contractantă, în cadrul rolului propriu al acesteia, pentru dovedirea restabilirii fiabilității sale, cu condiția ca această cooperare să fie limitată la măsurile strict necesare acestei examinări _____ 171
- 74.** Contractul care prevede un schimb de prestații este de achiziție publică inclusiv atunci când remunerația este limitată la rambursarea parțială a cheltuielilor de prestare a serviciului convenit ♦ Este cu titlu oneros și contractul atribuit direct pentru fabricarea unor produse care trebuie furnizate gratuit administrațiilor, cu excepția plății, cu titlu de costuri de livrare, a unei sume forfetare de 180 de euro pentru fiecare transport ♦ Este supusă reglementărilor privind contractele de achiziție publică atribuirea către spitalele private a producerii și furnizării cu titlu gratuit către structurile publice de sănătate a produselor specifice necesare realizării serviciului de sănătate, în schimbul unei finanțări publice destinate fabricării și furnizării acestor produse _____ 174
- 75.** Directivele privind achizițiile nu sunt aplicabile atribuirii contractelor a căror valoare nu atinge pragul stabilit de aceste directive. Atribuirea este supusă normelor fundamentale și principiilor generale ale Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene dacă prezintă interes transfrontalier cert _____ 176
- 76.** Deși caietul de sarcini prevede că ofertele care se abat de la specificațiile tehnice pot fi respinse ca neconforme, această prevedere nu autorizează ofertanții să copieze caietul de sarcini _____ 178
- 77.** Legislația Uniunii în materia atribuirii contractelor de achiziții publice nu prevede o regulă generală potrivit căreia nelegalitatea care afectează un act sau o omisiune într-o anumită etapă a procedurii ar determina nelegalitatea tuturor actelor ulterioare ale acestei proceduri și ar justifica anularea lor ♦ Încălcarea obligației de informare prealabilă nu atrage anularea procedurii de atribuire dacă sunt respectate principiile echivalenței, efectivității și egalității de tratament ♦ Operatorii economici sunt îndreptățiți să formuleze contestații dacă termenul pentru depunerea ofertelor este prea scurt, respectiv nu ține seama de complexitatea contractului și de timpul necesar pentru pregătirea ofertelor _____ 178
- 78.** Autoritățile contractante dispun de libertatea de a determina, în conformitate cu nevoile lor, nivelul de calitate tehnică pe care trebuie să îl asigure ofertele depuse în funcție de caracteristicile și de obiectul contractului și de a stabili un prag minim pe care aceste oferte trebuie să îl respecte din punct de vedere tehnic. Oferta care nu atinge un asemenea prag nu corespunde nevoilor autorității și nu trebuie luată în considerare la stabilirea ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic. Autoritatea nu este ținută să stabilească dacă prețul unei asemenea oferte este inferior celor ale ofertelor neeliminate ♦ Directiva 2014/24 permite autorităților să impună în caietul de sarcini cerințe minime cu privire la evaluarea tehnică, astfel încât ofertele care nu ating un punctaj minim predeterminat să fie excluse de la evaluarea ulterioară ♦ Criteriile care includ aspecte calitative precum calitatea, inclusiv valoarea tehnică, nu pot conferi autorității o libertate de alegere necondiționată _____ 179
- 79.** Inițiativa unui proces aparține părților și implică faptul că instanța este ținută de obligația de a respecta obiectul litigiului, de a își întemeia decizia pe faptele care i-au fost prezentate și de a nu acționa din oficiu decât cu titlu excepțional, pentru apărarea interesului public ♦ Reglementările naționale pot condiționa cererile de despăgubire, în caz de încălcare a normelor în materie de achiziții publice, de constatarea cu titlu definitiv a respectivei încălcări ♦ Directiva 89/665, în contextul unei acțiuni în daune-interese, nu se opune unei norme

- procedurale naționale care restrânge controlul jurisdicțional al sentințelor în primă instanță doar la examinarea motivelor invocate în fața acesteia _____ 180
- 80.** Atunci când specificațiile tehnice se referă la o marcă, la o origine sau la o producție determinată, autoritatea contractantă trebuie să impună ca ofertantul, chiar în cadrul ofertei sale, să facă dovada echivalenței produselor pe care le propune. Autoritatea nu poate permite ofertanților să dovedească echivalența după depunerea ofertelor lor ♦ Mijloacele de probă a echivalenței trebuie să permită autorității să efectueze o evaluare utilă a ofertei ♦ Este interzisă solicitarea de mijloace de probă a echivalenței care să creeze obstacole nejustificate în calea deschiderii către concurență a achizițiilor publice _____ 182
- 81.** Ofertanți care sunt filiale ale aceleiași societăți, care deține părți sociale ale acestora. Organe de administrare ale ofertanților formate din aceleași persoane fizice. Dreptul Uniunii nu prevede o interdicție generală, pentru întreprinderi între care există raporturi de afiliere, de a prezenta oferte separate în aceeași procedură. În lipsa unei dispoziții normative exprese sau a unei condiții specifice în documentația de atribuire, ofertanții afiliați, care depun oferte separate, nu sunt ținuti să declare autorității, din proprie inițiativă, raporturile lor de afiliere ♦ Autorității contractante îi revine rol activ în aplicarea principiilor privind atribuirea contractelor de achiziție publică. În orice caz, ea este obligată să verifice existența eventualelor conflicte de interese și să adopte măsurile adecvate pentru a preveni aceste conflicte, pentru a le identifica și pentru a le remedia ♦ Atunci când dispune de elemente care pun la îndoială caracterul autonom și independent al ofertelor, autoritatea este ținută să verifice dacă ele sunt efectiv autonome și independente. Directiva 2004/18 se opune atribuirii contractului ofertanților care nu au depus oferte autonome și independente _____ 184
- 82.** Nu se poate impune autorității să transmită ofertantului respins, în afară de motivele de respingere, un rezumat minuțios al modalității în care fiecare detaliu din oferta sa a fost luat în considerare și nici o analiză comparativă minuțioasă între aceasta și oferta declarată câștigătoare. De asemenea, autoritatea nu are obligația de a furniza ofertantului respins întregul raport de evaluare ♦ Comunicarea punctajului ofertanților trebuie să includă nu doar punctajele factorilor de evaluare, ci și punctajele subfactorilor, precum și să stabilească o corelație între comentariile specifice negative și deducerile de puncte, care au avut impact asupra punctajului total _____ 187
- 83.** Noțiunea de „instanță națională”. Prin însăși esența sa, instanța nu poate fi decât o entitate care are calitatea de terț în raport cu aceea care a adoptat actul supus căii de atac. Curtea de Conturi nu deține calitatea de „instanță națională”, în procedura de audit preliminar privind legalitatea și justificarea bugetară. Cererea de decizie preliminară introdusă de Curtea de Conturi este inadmisibilă _____ 188
- 84.** Directiva 2004/17 se aplică nu doar contractelor atribuite în domeniul uneia dintre activitățile prevăzute la art. 3-7, ci și contractelor care, deși sunt de natură diferită și ar putea să intre în domeniul de aplicare al Directivei 2004/18, servesc exercitării activităților definite de Directiva 2004/17 ♦ Directiva 2004/17 și principii generale care stau la baza acesteia nu se opun unei norme naționale care nu prevede revizuirea periodică a prețurilor contractelor atribuite _____ 189
- 85.** Criterii obiective de natură să indice existența unui interes transfrontalier de participare la procedura de atribuire _____ 190
- 86.** Nevoia de asigurare a confidențialității datelor nu justifică încălcarea directivelor privind achizițiile publice prin atribuirea directă a contractelor de servicii de tipărire a pașapoartelor electronice, a pașapoartelor temporare, a permiselor de ședere, a cărților de identitate, a permiselor de conducere în format card bancar și a certificatelor de înmatriculare în format card bancar _____ 190
- 87.** Ține de esența achizițiilor publice menționarea de către autoritate a unui criteriu de atribuire destinat să permită compararea și clasificarea ofertelor admisibile ♦ Chiar dacă verificarea respectării cerințelor de către ofertanți și atribuirea contractului pot fi efectuate simultan, ele trebuie considerate ca fiind operațiuni distincte ♦ Nu pot fi calificate drept „criterii de atribuire” criteriile care nu au în vedere identificarea ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, ci sunt fundamental asociate cu evaluarea aptitudinii ofertanților de a executa contractul ♦ Competențele și experiența membrilor echipei însărcinate să execute contractul pot constitui criteriu de atribuire în măsura în care calitatea executării contractului poate depinde în mod determinant de valoarea profesională a persoanelor însărcinate să îl execute, valoare reieșită din experiența și formarea lor profesională, în special atunci când prestația contractuală este de natură intelectuală și are ca obiect servicii de formare profesională și de consultanță _____ 191

88. Datele referitoare la ofertă pot fi corectate sau completate punctual, în special când necesită în mod vădit o simplă clarificare sau pentru înlăturarea unor erori materiale evidente. Prin clarificare nu se poate suplini lipsa unui înscris sau a unei informații a cărei comunicare era impusă de documentele achiziției, autoritatea contractantă fiind obligată să respecte cu strictețe criteriile stabilite de ea ♦ Dreptul Uniunii permite condiționarea corectării ofertei afectate de neregularități esențiale de plata de către ofertant a unei penalități pecuniare, care să respecte principiul proporționalității _____ 192
89. Principiul egalității de tratament între ofertanți. Autorității contractante îi revine un rol activ în respectarea principiului ♦ Obligația de diligență a autorității îi impune examinarea, cu atenție și cu imparțialitate, a tuturor elementelor pertinente ale cauzei, pentru a înlătura îndoielile și pentru a clarifica situația. Atunci când o administrație este investită cu desfășurarea unei anchete, acesteia îi revine sarcina de a o desfășura cu maximă diligență ♦ Conflict de interese când persoana responsabilă de lucrările pregătitoare ale procedurii de atribuire participă la aceasta. Conflictul trebuie să fie constatat efectiv, în urma unei evaluări concrete a ofertei și a situației ofertantului ♦ Expert al ofertantului care a participat la redactarea documentației de atribuire ♦ Prejudiciu provenind din afectarea șanselor reclamantei de a i se atribui contractul, întrucât autoritatea nu a cercetat suficient existența conflictului de interese privind câștigătorul ♦ Costurile și cheltuielile privind participarea la procedura de atribuire, inclusiv cele de pregătire a ofertei, fac parte din riscurile inerente activităților operatorilor economici și rămân în sarcina acestora. Posibilitatea de a concura pentru atribuirea contractului nu implică certitudinea câștigării lui ♦ Întrucât reclamanta face parte dintr-un consorțiu, despăgubirea sa pentru pierderea unei șanse trebuie să corespundă participării sale la consorțiu ♦ La stabilirea cuantumului despăgubirilor pentru pierderea unei șanse este necesar să se ia în considerare profitul net, precum și gradul de probabilitate al câștigării contractului _____ 196
90. Este în interesul dreptului Uniunii să se asigure o participare cât mai largă posibil a operatorilor economici la procedurile de atribuire ♦ Autoritatea are obligația de a examina și de a aprecia faptele, pentru a stabili dacă raportul existent între două întreprinderi a exercitat o influență concretă asupra conținutului ofertelor depuse de fiecare dintre acestea în cadrul aceleiași proceduri de atribuire, constatarea unei asemenea influențe fiind suficientă pentru ca întreprinderile menționate să fie excluse din procedură ♦ Simplul fapt că ofertele au fost semnate de aceeași persoană nu poate justifica respingerea automată a acestora _____ 201
91. Statele membre au posibilitatea de a nu prelua întocmai motivele de excludere facultative din directive sau de a le prelua cu un grad de rigurozitate diferit ♦ Persoanele juridice nu acționează decât prin intermediul reprezentanților lor. Conduita contrară eticii profesionale a acestora din urmă poate constitui un factor pertinent pentru a aprecia etica profesională a unei întreprinderi. În stabilirea condițiilor de aplicare a motivelor de excludere facultative, statele membre pot reține, în aprecierea integrității întreprinderii ofertante, existența unor fapte ale administratorului care contravin eticii profesionale, ca fapte imputabile întreprinderii înseși, chiar dacă faptele sunt anterioare inițierii procedurii de atribuire și administratorul nu își mai exercită funcțiile la data evaluării ofertei ♦ Participarea administratorului societății la emiterea de facturi false poate fi considerată faptă care a adus atingere eticii profesionale, motiv de excludere a întreprinderii ofertante, însă aceasta din urmă poate prezenta probe în sensul disocierii de conduita administratorului ♦ Se poate impune ofertanților obligația de a informa autoritatea contractantă asupra condamnărilor suferite de administratorii lor, chiar dacă ele nu sunt definitive. Faptul de a nu informa autoritatea cu privire la actele sancționabile penal ale fostului administrator poate atrage excluderea ofertantului _____ 202
92. Dreptul de acces public la documentele instituțiilor este legat de caracterul democratic al acestora din urmă. Cerere de acces la cotațiile ofertanților deveniți contractanți ♦ Faptul că unele documente conțin date cu caracter personal, a căror divulgare poate fi refuzată, nu înseamnă că refuzul se aplică integral conținutului tuturor documentelor solicitate. Este suficient ca datele să fie oculte înainte de divulgarea documentelor solicitate ♦ Având în vedere marea varietate de bunuri și de servicii care fac obiectul contractelor de achiziție publică, în special în domeniul informatic, nu s-a dovedit că divulgarea unei cereri de ofertă ar putea, în general și fără vreo explicație precisă, să prezinte un risc de atingere adusă siguranței publice, vieții private sau procesului decizional ♦ Față de natura și obiectul unei cereri de cotație, nu se poate prezuma că un astfel de document cuprinde elemente economice și tehnice proprii contractantului sau detaliază know-how-ul specific al acestuia. Cererea de cotație, care emană de la autoritatea contractantă, nu de la contractanți, cuprinde în general o descriere a sarcinilor a căror executare autoritatea dorește să o obțină în temeiul

- contractului-cadru ♦ Solicitarea accesului la un număr mare de documente poate atrage o sarcină de lucru nerezonabilă și blocarea funcționării serviciilor autorității _____ 205
93. Uniunea Europeană nu are vocația de a finanța, prin intermediul fondurilor sale, decât acțiuni desfășurate în deplină conformitate cu dreptul Uniunii, acesta incluzând normele aplicabile în materia achizițiilor publice ♦ O procedură de atribuire la care au fost utilizate criteriile mai restrictive decât cele prevăzute în Directiva 2004/18 nu poate fi considerată desfășurată în conformitate cu dreptul Uniunii. Utilizarea respectivelor criterii constituie o „neregularitate” în măsura în care nu se poate exclude ca această utilizare să fi avut o incidență asupra bugetului fondului în cauză ♦ Faptul că autoritatea contractantă a acționat în conformitate cu legislația națională, care îi impunea să deroge de la Directiva 2004/18, astfel încât nu dispunea de nicio marjă de apreciere în privința procedurii de atribuire care trebuia urmată, este o împrejurare de natură să influențeze cuantumul final al corecției financiare _____ 211
94. Obligația de verificare a caracterului serios al prețurilor propuse îi revine autorității numai dacă fiabilitatea ofertei este îndoielnică ♦ În lipsa unei definiții a noțiunii „ofertă anormal de mică” sau a unor norme care să permită identificarea unei asemenea oferte, revine autorității contractante să stabilească metoda de identificare a ofertelor anormal (neobișnuit) de mici, metodă care să fie obiectivă și nediscriminatorie. Nimic nu împiedică autoritatea să compare ofertele cu bugetul estimat _____ 212
95. Experiența similară ce trebuie dovedită prin prezentarea unei liste a lucrărilor executate, însoțită de certificate de bună execuție. Ofertant care a omis să depună un certificat. Eroare materială vădită, pentru care autoritatea are dreptul să ceară completarea ofertei cu respectul certificat. Oferta nu a fost modificată prin adăugarea de lucrări, întrucât lucrările acoperite de certificatul lipsă se regăseau în lista din ofertă ♦ Documentele completatoare pot fi întocmite și ulterior datei de ofertare, întrucât data întocmirii nu are nicio relevanță asupra datei executării lucrărilor ♦ Principiul proporționalității impune autorității mai degrabă să solicite clarificări ofertantului, decât să îi respingă oferta, atunci când aceasta este ambiguă și o cerere de clarificare a conținutului ar putea stabili, rapid și eficient, conținutul real al ofertei ♦ O ofertă având prețul cu 30% mai mic decât al altei oferte și cu 13% mai mic decât valoarea estimată nu are, implicit, prețul neobișnuit de scăzut. Nu există o definiție a acestui tip de ofertă și nici un prag în funcție de care este stabilit caracterul neobișnuit de scăzut. Costurile diferiților operatori economici pot varia foarte mult, pentru același serviciu ♦ Faptul că valoarea estimată a achiziției este mai mică decât media aritmetică a prețurilor tuturor ofertelor nu demonstrează că estimarea ar fi eronată ♦ Nu se poate deduce, din faptul că oferta ofertantului câștigător a fost mai scăzută decât oferta reclamanților, că prima ofertă a fost anormal de scăzută _____ 213
96. Nu este suficient ca o întreprindere să fie constituită de o autoritate/entitate contractantă sau ca activitățile ei să fie finanțate din activitățile exercitate de o autoritate/entitate contractantă pentru a fi considerată ea însăși drept autoritate/entitate contractantă, inclusiv „organism de drept public” ♦ O societate deținută în totalitate de o autoritate contractantă, societate care îndeplinește nevoi de interes general (producția și repararea locomotivelor și a vagoanelor) și care, pe de altă parte, realizează atât operațiuni pentru autoritatea contractantă, cât și operațiuni pe piața concurențială, trebuie calificată drept „organism de drept public”, cât timp activitățile respectivei societăți sunt necesare pentru ca autoritatea în cauză să își poată exercita activitatea și cât timp, pentru a îndeplini nevoi de interes general, societatea se lasă ghidată de alte considerente decât cele economice. Este irelevant faptul că, pe lângă activitățile destinate să îndeplinească nevoi de interes general, această societate realizează și alte activități cu scop lucrativ, pe piața concurențială _____ 217
97. Directivele în materie urmăresc deschiderea achizițiilor publice spre o concurență cât mai extinsă posibil, nu numai în interesul operatorilor economici, ci și al autorităților contractante ♦ Principiile egalității de tratament și nediscriminării, precum și obligația de transparență se opun oricărei negocieri între autoritatea contractantă și ofertant ♦ Oferta nu poate fi modificată după depunerea sa nici la inițiativa autorității contractante, nici la aceea a ofertantului. Autoritatea nu poate solicita lămuriri ofertantului a cărui ofertă o apreciază ca fiind imprecisă sau neconformă cu specificațiile tehnice din caietul de sarcini ♦ Modificarea componentei asocierii câștigătoare implică o modificare în raport cu decizia de atribuire care poate fi considerată substanțială dacă vizează unul dintre elementele esențiale ale deciziei de atribuire. Inclusiv schimbarea subcontractantului sau a terțului susținător poate constitui o modificare substanțială a elementelor esențiale ale contractului ♦ Directiva 2004/18 nu se opune unei legislații naționale care exclude posibilitatea ofertantului de a înlocui un terț susținător care a

- pierdut calificările necesare după depunerea ofertei sale și care determină excluderea automată a acestui ofertant _____ 219
- 98.** Ofertantul nu poate fi exclus din procedura de atribuire pentru nerespectarea unei obligații care nu rezultă în mod expres din documentele aferente procedurii ♦ El nu poate fi exclus nici atunci când, din cauza jurisprudenței naționale divergente, obligația nu reiese nici măcar din interpretarea normelor relevante de către instanțele de judecată _____ 221
- 99.** Nivelurile minime de capacități de calificare trebuie să fie raportate la și proporționale cu obiectul contractului. Cerințele privind capacitatea economică și financiară nu pot depăși ceea ce este necesar în mod rezonabil ♦ O cerință privind obținerea unui credit alocat executării contractului, disponibil pe întreaga durată a executării acestuia, este în mod obiectiv adecvată pentru a oferi informații privind capacitatea economică a ofertantului de a duce la bun sfârșit executarea ♦ Obligația de transparență implică formularea tuturor condițiilor și modalităților procedurii de atribuire în mod clar, precis și neechivoc în anunțul de participare sau în caietul de sarcini, astfel încât să permită tuturor ofertanților informați în mod rezonabil și obișnuit de diligenți să le înțeleagă conținutul exact și să le interpreteze în același mod ♦ Ofertanții care se află, pentru un motiv întemeiat, în imposibilitatea de a prezenta referințe solicitate de autoritate pot face dovada capacității lor economice și financiare prin orice alt document, în măsura în care autoritatea consideră corespunzător documentul _____ 222
- 100.** Potrivit Directivei 2004/17, concesiunile de servicii legate de exploatarea unei regiuni geografice în scopul punerii la dispoziția transportatorilor aerieni a aeroporturilor sunt excluse din domeniul de aplicare al acestei directive _____ 225
- 101.** Interesul de a exercita acțiunea în justiție/contestația trebuie să existe atât la momentul introducerii acesteia, cât și la momentul pronunțării soluției ♦ Autoritatea contractată are obligația de a își motiva deciziile, de a își menționa în mod clar și neechivoc raționamentul care le susține. Motivarea nu poate fi formulată pentru prima dată și *a posteriori* în fața instanței ♦ Caracterul neobișnuit de scăzut al prețului unei oferte trebuie să fie apreciat în raport cu conținutul ofertei și cu prestația în cauză. Pe baza explicațiilor furnizate de ofertant, autoritatea stabilește dacă prețul ofertei prezintă caracter anormal de scăzut, caz în care este obligată să o respingă _____ 226
- 102.** Suspendarea procedurii poate fi încuviințată dacă este justificată și, cumulativ, asigură evitarea unui prejudiciu grav și ireparabil pentru interesele părții care o solicită. Revine acestei părți sarcina să facă dovada că nu poate aștepta finalizarea procedurii aferente acțiunii pe fond fără să suporte un prejudiciu grav și ireparabil ♦ Un prejudiciu de ordin pecuniar nu poate, în afara unor împrejurări excepționale, să fie considerat ireparabil ♦ Efectele financiare negative în privința ofertantului respins care ar rezulta din respingerea ofertei sale se încadrează, în principiu, în riscul comercial obișnuit cu care trebuie să se confrunte fiecare întreprindere care își desfășoară activitatea pe piață. Astfel, unica împrejurare că respingerea unei oferte poate avea efecte financiare negative, chiar grave, pentru ofertantul exclus nu poate justifica, în sine, măsurile provizorii solicitate de acesta _____ 229
- 103.** Este contrară legislației unionale specificația ca medicamentele derivate din plasmă, care fac obiectul achiziției, să fie produse din plasmă recoltată într-un anumit stat membru _____ 232
- 104.** În cazul procedurii de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, autoritatea are posibilitatea de a alege în prealabil întreprinderea sau întreprinderile cu care dorește să inițieze negocieri în vederea încheierii și a atribuirii contractului. Atribuirea nu trebuie să fie efectuată în mod necesar cu participarea cât mai largă posibil a subiecților interesați _____ 236
- 105.** Obiectivul obligației autorității de respectare a principiului egalității de tratament consistă în favorizarea dezvoltării unei concurențe corecte și efective la procedura de atribuire. Principiul impune ca toți ofertanții să dispună de aceleași șanse în formularea termenilor ofertelor lor și ca acestea să fie supuse acelorași condiții pentru toți concurenții ♦ Principiul egalității de tratament și obligația de transparență se opun oricărei negocieri între autoritatea contractantă și ofertant. Oferta nu poate fi modificată după depunerea sa nici la inițiativa autorității contractante, nici la aceea a ofertantului ♦ Principiul egalității nu se opune ca oferta să poată fi corectată sau completată punctual, atunci când necesită în mod vădit o clarificare sau atunci când este vorba despre înlăturarea unor erori materiale evidente ♦ Principiul interzice ca autoritatea să îi solicite unui ofertant să îi furnizeze declarațiile sau documentele a căror comunicare era impusă prin documentație și care nu au

- fost comunicate în termenul de depunere a ofertelor ♦ Cererea de clarificare a ofertei trebuie, în principiu, să fie adresată în mod echivalent tuturor ofertanților care se află în aceeași situație și trebuie să privească toate punctele ofertei care impun o clarificare. Autoritatea trebuie să trateze ofertanții în mod egal și loial, astfel încât să nu se poată considera că solicitarea de clarificare i-a favorizat sau defavorizat ♦ Autoritatea este obligată să respecte cu strictețe criteriile stabilite chiar de ea ♦ Oferta inițială nu poate fi corectată, pentru a înlătura erori materiale vădite, decât cu titlu de excepție și doar dacă această modificare nu conduce la propunerea, în realitate, a unei noi oferte ♦ Ofertantului exclus trebuie să i se recunoască un interes legitim în contestarea evaluării ofertei câștigătoare, care poate conduce la constatarea imposibilității autorității de a atribui contractul și, în consecință, la repetarea procedurii de atribuire _____ 237
- 106.** În principiu, oferta nu poate fi modificată nici la inițiativa autorității contractante, nici la aceea a ofertantului. Oferta poate fi corectată sau completată punctual, în special întrucât necesită în mod vădit o simplă clarificare sau pentru a înlătura erori materiale evidente ♦ Autoritatea nu poate solicita lămuriri ofertantului a cărui ofertă o apreciază ca fiind imprecisă sau neconformă cu specificațiile tehnice din caietul de sarcini ♦ Cererea de clarificare a ofertei trebuie să fie adresată tuturor ofertanților care se află în aceeași situație, astfel încât să nu se poată considera că a favorizat sau defavorizat un ofertant ♦ Nu este permis ca ofertantul să transmită autorității, pentru a dovedi că îndeplinește condițiile de participare, documente care nu figurează în oferta sa inițială, cum ar fi un contract executat de o entitate terță, precum și angajamentul acesteia din urmă de a pune la dispoziția ofertantului capacitățile și resursele necesare pentru executarea contractului în cauză ♦ Este permis ca autoritatea, când consideră indivizibil contractul, în sensul că trebuie realizat de un singur operator, să excludă posibilitatea participării la procedura de atribuire cu experiențele mai multor operatori economici (cumularea experienței a două entități care, luate separat, nu dispun de capacitățile cerute pentru executarea contractului) ♦ Atunci când ofertantul menționează experiența unui grup de întreprinderi din care a făcut parte, aceasta trebuie să fie apreciată în raport cu participarea concretă a ofertantului. Ofertantul nu poate să invoce, ca experiență proprie, prestările efectuate de ceilalți membri ai grupului la realizarea cărora nu a participat efectiv și concret ♦ Ofertantul poate fi exclus pentru abateri de o anumită gravitate, independent de constatarea caracterului intenționat al abaterii ♦ Ofertantul poate menționa o experiență invocând simultan două sau mai multe contracte ca și cum acestea ar reprezenta un singur contract, cu excepția cazului în care autoritatea contractantă a exclus o asemenea posibilitate în temeiul unor cerințe raportate la obiectul și la finalitățile contractului de achiziție publică în cauză și proporționale cu acestea _____ 241
- 107.** Ofertă primită în plic deschis, respinsă corect din această cauză _____ 245
- 108.** Directiva 89/665 nu condiționează dreptul de contestare de faptul că procedura de atribuire a ajuns în mod formal într-un anumit stadiu. În ceea ce privește decizia autorității de a admite un ofertant, a impune persoanei vătămate să aștepte decizia de atribuire a contractului pentru a putea formula contestație împotriva admiterii ofertantului încalcă dispozițiile respectivei directive ♦ Art. 1 alin. (1) și art. 2 alin. (1) lit. (a) și (b) din Directiva 89/665 au efect direct, putând fi invocate direct de către particulari _____ 245
- 109.** Este în interesul Uniunii Europene ca deschiderea unei cereri de ofertă spre concurență să fie cât mai largă posibil, inclusiv pentru contractele care nu intră sub incidența directivelor. O restricție poate fi justificată în măsura în care urmărește un obiectiv legitim de interes general și dacă respectă principiul proporționalității, adică este de natură să garanteze realizarea acestui obiectiv și nu depășește ceea ce este necesar în acest scop ♦ O dispoziție națională care împiedică operatorii să subcontracteze toate sau o parte din lucrările calificate drept „principale” constituie o restricție privind libertatea de stabilire și libera prestare a serviciilor (limitarea recurgerii la subcontractare) ♦ Legislația Uniunii se opune unei dispoziții naționale care prevede că, atunci când se recurge la subcontractanți pentru executarea unui contract de lucrări, ofertantul câștigător este obligat să realizeze el însuși lucrările principale ♦ Autoritatea contractantă trebuie să stabilească cu claritate obiectul și criteriile de atribuire a contractului, încă de la începutul procedurii de atribuire, cu formularea clară, exactă și neechivocă în anunțul de participare sau în caietul de sarcini a condițiilor și a modalităților procedurii de atribuire, astfel încât, pe de o parte, toți ofertanții suficient de informați și care dau dovadă de o diligență normală să poată înțelege și interpreta sensul lor exact, iar, pe de altă parte, autoritatea să poată verifica dacă ofertele îndeplinesc criteriile stabilite pentru respectivul contract ♦ Autoritatea are în mod excepțional posibilitatea de a corecta sau de a completa datele din caietul de sarcini care necesită o simplă clarificare

- sau cu scopul de a corecta erori materiale evidente, cu condiția de a informa toți potențialii ofertanți ♦ Aceste modificări trebuie să facă obiectul unei publicități adecvate, care să permită tuturor potențialilor ofertanți, informați în mod rezonabil și care dau dovadă de o diligență normală, să ia cunoștință de ele în aceleași condiții și în același moment. Ele trebuie să intervină înainte de depunerea ofertelor, iar termenul de depunere trebuie să fie prelungit atunci când modificările sunt importante. Durata prelungirii depinde de importanța modificărilor și trebuie să fie suficientă pentru a permite operatorilor interesați să își adapteze ofertele
- ♦ Directiva 2004/17 se opune unei clauze care, în cazul depunerii unei oferte comune, impune ca aportul fiecărui ofertant pentru a îndeplini cerințele aplicabile în materie de capacități profesionale să corespundă în mod proporțional părții din lucrări pe care o va executa efectiv dacă i se atribuie contractul _____ 247
110. Simplul fapt că prețul ofertei câștigătoare este mai mic decât al altei oferte sau al prestatorului actual nu este, în sine, capabil să demonstreze că oferta câștigătoare are un preț neobișnuit de scăzut _____ 251
111. În lipsa unor credite bugetare suficiente pentru contract, anularea achiziției este o măsură logică ♦ Faptul că valoarea estimată a achiziției este mai mică decât media aritmetică a prețurilor tuturor ofertelor nu demonstrează că estimarea ar fi eronată _____ 252
112. Ofertant care a formulat contestație mai întâi împotriva deciziei de excludere a sa, iar ulterior împotriva deciziei de atribuire a contractului. Directiva 89/665 nu se opune ca ofertantului care a fost exclus în mod definitiv să îi fie refuzat accesul la o cale de atac împotriva deciziei de atribuire, atunci când numai ofertantul exclus și adjudecatarul au depus oferte, iar contestatorul susține că oferta acestui adjudecatar ar fi trebuit să fie, de asemenea, respinsă _____ 252
113. Nu constituie contract de achiziție publică acordul încheiat între două colectivități teritoriale prin care creează o persoană juridică de drept public pentru gestionarea deșeurilor și prin care i se transferă competențe ale respectivelor colectivități _____ 253
114. Autoritatea contractantă nu poate accepta un ofertant care se face vinovat de o abatere profesională gravă, cu argumentul că excluderea lui ar fi contrară principiului proporționalității, în cazul în care a prevăzut în documentația de atribuire excluderea unui asemenea ofertant fără a se ține seama de caracterul ei proporțional sau neproporțional. Dacă documentația nu include o asemenea prevedere, autoritatea care constată existența abaterii este obligată să analizeze, în conformitate cu principiul proporționalității, dacă se impune excluderea ofertantului ♦ Autoritatea trebuie să respecte cu strictețe criteriile pe care le-a stabilit ♦ Principiul egalității de tratament impune ca operatorii să dispună de aceleași șanse în formularea ofertelor lor, să poată cunoaște exact obligațiile procedurale și să aibă garanția că aceleași cerințe sunt aplicabile tuturor concurenților ♦ Obligația de transparență presupune ca toate condițiile și modalitățile procedurii de atribuire să fie formulate clar, precis și univoc, astfel încât să se permită tuturor operatorilor economici informați în mod rezonabil și obișnuit de diligenți să înțeleagă întinderea exactă a acestora și să le interpreteze în același mod _____ 255
115. Excepțiile de la aplicarea directivelor privind achizițiile publice sunt de strictă interpretare. Excepția atribuirii contractului „in house” presupune ca autoritatea contractantă să exercite asupra adjudecatarului un control analog celui pe care îl exercită asupra propriilor servicii, precum și ca acesta să desfășoare partea cea mai importantă a activităților sale în beneficiul autorității care îl deține. Este indispensabil ca activitatea adjudecatarului să fie consacrată în principal autorității care îl deține, orice altă activitate putând avea doar caracter marginal _____ 258
116. Condiție care nu este prevăzută expres nici în documentația de atribuire și nici în legislație. Condiție stabilită pe cale jurisprudențială, prin interpretarea legislației ♦ Condiția indicării distincte în ofertă a costurilor ofertantului privind siguranța la locul de muncă. Ofertantul nu poate fi exclus din procedura de atribuire din cauza nerespectării acestei condiții, întrucât ea nu a fost prevăzută expres ♦ Ofertantul respectiv are posibilitatea de a remedia situația și de a îndeplini condiția într-un termen ce va fi stabilit de autoritate _____ 260
117. Autoritatea poate solicita ca datele referitoare la ofertă să fie corectate sau completate punctual, iar astfel de corectări sau adăugări nu pot privi decât date a căror anterioritate în raport cu expirarea termenului stabilit pentru depunerea candidaturii poate fi verificată în mod obiectiv ♦ Autoritățile contractante pot solicita organismelor de asigurări sociale certificate privind plata contribuțiilor la asigurările sociale de către ofertanți ♦ Directiva 2004/18 permite excluderea ofertantului pentru neplata contribuțiilor la asigurările sociale, în cazul

- în care directiva exista la data ofertării, chiar dacă nu mai exista la data atribuirii sau a verificării din oficiu de către autoritatea contractantă _____ 261
- 118.** Cerere de acces la numele membrilor comisiei de evaluare. Cerere nefondată – date cu caracter personal
 ♦ Cerere de acces la oferta concurentă. Prezumția că accesul la ofertele concurente aduce, în principiu, atingere protecției intereselor comerciale. Borderoul de prețuri și borderoul recapitulativ sunt acoperite de această prezumție ♦ Prin natura lor, ofertele pot conține elemente tehnice și economice confidențiale, între care și informații cu privire la competențele și la metodele de lucru ale ofertantului, la know-how-ul său, la organizarea sa internă, la costurile sale și la prețurile propuse ♦ Necesitatea valorificării argumentelor din contestație nu constituie un interes public superior care să justifice divulgarea către contestatoarea a documentelor ofertei concurente _____ 263
- 119.** Combaterea exercitării abuzive a căilor de atac în domeniul achizițiilor publice constituie un obiectiv legitim. Chiar dacă interesul bunei administrări a justiției poate justifica impunerea unei restricții financiare accesului la o cale de atac, această restricție trebuie să păstreze un raport de proporționalitate rezonabil între mijloacele folosite și scopul urmărit ♦ Condiția constituirii unei garanții de bună conduită reprezintă o restrângere permisă a dreptului la o cale de atac efectivă. O garanție de 1% din valoarea contractului, plafonată, rămâne modestă ♦ Directivele de remedii și Carta nu se opun unei reglementări care condiționează admisibilitatea căilor de atac de obligația reclamantului de a constitui o garanție de bună conduită în beneficiul autorității contractante, din moment ce această garanție trebuie să îi fie restituită reclamantului indiferent de soluția pronunțată în calea de atac _____ 266
- 120.** Autoritatea poate solicita ofertanților, la o procedură de atribuire în domeniul jocurilor și al pariurilor, dovedirea capacității lor economice și financiare prin intermediul unor declarații eliberate de instituții bancare, fără a permite alt mod de dovedire _____ 268
- 121.** Autoritatea și ofertantul contractant nu pot modifica substanțial contractul de achiziție publică. Criterii de calificare drept substanțială a modificării contractului. Modificarea substanțială presupune inițierea unei noi proceduri de atribuire chiar și atunci când constituie, în mod obiectiv, o modalitate de soluționare tranzacțională, implicând renunțări reciproce ale celor două părți, în vederea stingerii unui litigiu al cărui rezultat este incert, născut din dificultățile pe care le întâmpină executarea contractului ♦ Eventuala diminuare a obiectului contractului este de natură să îl facă interesant pentru operatorii economici de dimensiuni mai mici, care ar fi putut participa la procedura inițială ♦ Autoritatea își poate rezerva posibilitatea de a aduce anumite modificări, chiar substanțiale, în măsura în care a prevăzut această posibilitate în documentația de atribuire _____ 269
- 122.** Factor de evaluare subiectiv – „calitatea ofertei”, cu ponderile „superior, suficient, inferior” ♦ Obiectul contractului și factorii de evaluare trebuie stabiliți în mod clar, de la începutul procedurii de atribuire ♦ Autoritatea nu poate aplica, pentru factorii de evaluare, subfactori pe care nu i-a adus în prealabil la cunoștința ofertanților. Ea nu poate nici să aplice reguli de ponderare pe care nu le-a adus în prealabil la cunoștința ofertanților ♦ Este posibil ca autoritatea să determine, după expirarea termenului de ofertare, coeficienți de ponderare pentru subfactori, care corespund factorilor anunțați în prealabil ♦ Comisia de evaluare poate, fără să modifice factorii de evaluare, să își structureze propria activitate de examinare și de analiză a ofertelor ♦ Autoritatea nu are obligația să prevadă, în anunțul de participare sau în caietul de sarcini, metoda de evaluare care va fi aplicată pentru a evalua și a clasifica în mod concret ofertele, însă, atunci când metoda a fost prevăzută, ea nu poate avea ca efect modificarea factorilor de evaluare și a ponderilor lor _____ 271
- 123.** Autoritatea nu poate să impună, prin documentația de atribuire, ca viitorul contractant să execute prin mijloace proprii un anumit procent din obiectul contractului (excluderea subcontractării) ♦ Autoritatea are dreptul de a interzice folosirea subcontractanților pe ale căror capacități nu le-a putut verifica în etapa examinării ofertelor ♦ Faptul că o autoritate a impus ca viitorul adjudecatar să execute prin mijloace proprii cel puțin 25% din lucrări constituie o „neregularitate”, care justifică aplicarea unei corecții financiare, în măsura în care posibilitatea ca această încălcare să fi avut o incidență asupra bugetului nu poate fi exclusă _____ 275
- 124.** Art. 48 alin. (2) lit. (a) pct. (ii) a doua liniuță din Directiva 2004/18 (dovada experienței similare) are efect direct, respectiv conferă particularilor drepturi pe care le pot invoca în fața instanțelor naționale împotriva autorității contractante ♦ Autoritatea poate solicita ofertanților, ca dovadă a experienței similare constând în livrări sau servicii către beneficiari privați, prezentarea de certificări de execuție din partea acestora sau, în subsidiar, dacă ofertanții demonstrează că le este imposibil sau foarte dificil să obțină asemenea certificări, declarații

- unilaterale ale ofertanților privind experiența lor similară ♦ Este interzis autorității să solicite, sub sancțiunea excluderii ofertei, ca respectiva certificare emisă de beneficiarul privat să cuprindă o semnătură autenticată de notar, avocat sau de orice altă entitate competentă. Autentificarea semnăturii ar introduce un formalism susceptibil nu să deschidă piețele de achiziții publice spre o concurență cât mai extinsă posibil, ci să limiteze participarea la achiziții, în special pentru operatorii străini _____ 276
- 125.** Prezentarea de noi motive de contestare în timpul procesului este inadmisibilă, cu excepția acelor apărute ulterior contestației. Este permisă dezvoltarea motivelor inițiale _____ 279
- 126.** Ofertantul poate apela la unul sau la mai mulți terți susținători pentru îndeplinirea cerințelor minime de capacitate, trebuind să dovedească autorității contractante că va dispune efectiv de mijloacele de suport, din partea terților, care sunt necesare pentru executarea contractului ♦ Pot exista lucrări ale căror particularități să necesite o anumită capacitate care nu poate fi obținută prin gruparea capacităților inferioare ale mai multor operatori, caz în care autoritatea poate impune ca nivelul minim al capacității să fie atins de un operator unic sau prin recurgerea la un număr limitat de operatori ♦ Autorității îi revine sarcina de a respecta cu strictețe criteriile pe care ea însăși le-a stabilit, considerație cu atât mai importantă cu cât miza este excluderea ofertanților din procedură. Autoritatea nu poate să admită rectificări ale omisiunilor care, potrivit dispozițiilor exprese ale documentelor achiziției, trebuie să conducă la excludere ♦ Ofertantul nu poate fi exclus pentru nerespectarea unei obligații care nu rezultă în mod expres din documentația de atribuire sau din legea națională în vigoare, ci dintr-o interpretare administrativă de acoperire a lacunelor. Principiile egalității de tratament și proporționalității permit ofertantului să își remedieze situația și să îndeplinească obligația menționată într-un termen stabilit de autoritatea contractantă ♦ O condiție de participare la procedura de atribuire ce decurge din interpretarea dreptului național și a practicii unei autorități administrative i-ar afecta în special pe ofertanții stabiliți în alte state membre, întrucât nivelul lor de cunoaștere a dreptului național și a interpretării acestuia, precum și a practicii autorităților naționale nu poate fi comparat cu acela al ofertanților naționali _____ 280
- 127.** Procedurile de atribuire vizează protejarea intereselor operatorilor stabiliți într-un stat membru care doresc să ofere bunuri sau servicii autorităților din alte state membre, respectiv excluderea favorizării operatorilor naționali ♦ Alegerea unei oferte și a unui adjudecatar constituie un element legat intrinsec de reglementarea contractelor de achiziție publică ♦ Nu este contract de achiziție publică sistemul de acorduri prin care o entitate publică intenționează să achiziționeze bunuri încheind contracte, pe întreaga durată de valabilitate a acestui sistem, cu orice operator economic care se obligă să furnizeze bunurile în cauză în condiții predeterminate, fără a efectua vreo alegere între operatorii interesați și permițând acestora să adere la sistemul menționat pe întreaga durată de valabilitate a acestuia _____ 283
- 128.** Candidatură depusă de o asocieră formată din două societăți. Ofertă depusă doar de una dintre acestea, întrucât cealaltă a fost declarată în faliment. Ofertă admisibilă, chiar dacă aparține unei singure societăți, sub condițiile ca aceasta să îndeplinească singură cerințele stabilite de autoritatea contractantă și ca, pe de altă parte, să nu fie afectată situația concurențială a celorlalți ofertanți _____ 284
- 129.** Existența unor legături structurale între două societăți, dintre care una a participat la elaborarea caietului de sarcini și cealaltă a participat la procedura de atribuire, este, în principiu, de natură să creeze un conflict de interese ♦ Un conflict sau o contopire de interese constituie, în sine și în mod obiectiv, o disfuncție gravă sau o anormalitate serioasă, fără a fi necesar să se țină seama, pentru calificarea sa, de intențiile persoanelor interesate și de buna sau de reaua-credință a lor ♦ Faptul că ofertantul suspectat de conflict de interese a obținut punctaje mai mici la factorul tehnic, deși, indirect, a participat la elaborarea caietului de sarcini, dovedește că nu a existat un conflict, respectiv că nu a fost avantajat ♦ Autoritatea dispune de o largă putere de apreciere în privința alegerii, conținutului și punerii în aplicare a criteriilor de atribuire [factorilor de evaluare], inclusiv a celor destinate identificării ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, aceste criterii trebuind să corespundă naturii, obiectului și trăsăturilor specifice ale contractului și să servească cel mai bine necesitățile și obiectivele urmărite de autoritate ♦ Obligația de motivare a deciziei de evaluare a ofertelor constituie o normă fundamentală care trebuie diferențiată de problema temeiniciei motivării. Autoritatea este obligată să expună în mod clar și neechivoc raționamentul său, astfel încât să se dea posibilitatea ofertanților să ia cunoștință de temeiurile măsurii luate, pentru a își valorifica drepturile, și să permită instanței să își exercite controlul ♦ Nu se poate impune autorității să transmită ofertantului respins, în afară de motivele de

- respingere, un rezumat minuțios al modalității în care fiecare detaliu din oferta sa a fost luat în considerare și nici o analiză comparativă minuțioasă între aceasta și oferta declarată câștigătoare. De asemenea, autoritatea nu are obligația de a furniza ofertantului respins întregul raport de evaluare ♦ Autoritatea nu este obligată, în principiu, să îi asigure ofertantului respins accesul la versiunea completă a ofertei celui căruia i s-a atribuit contractul, nici la aceea a raportului de evaluare ♦ Obligația de motivare a punctajelor acordate ofertelor. Simpla indicare a punctajelor nu constituie o motivare suficientă, care să permită ofertanților să cunoască raționamentul acordării lor ♦ Despăgubiri pentru pierderea unei șanse _____ 285
- 130.** Taxele judiciare de 2.000, de 4.000 și de 6.000 de euro, în funcție de valoarea contractului de achiziție publică, sunt compatibile cu Directiva 89/665 și cu principiile echivalenței și efectivității _____ 290
- 131.** Ofertantul care recurge la terți susținători are obligația de a dovedi autorității că dispune de resursele terților necesare pentru executarea contractului ♦ Ofertantul nu poate menționa capacitățile terților susținători doar pentru a îndeplini pur formal condițiile stabilite de autoritate ♦ Autoritatea poate impune ca, în anumite cazuri, nivelul cerinței de calificare să fie atins de un operator economic unic sau de un număr limitat de operatori. Ea poate impune și condițiile în care operatorul se poate prevala de capacitățile terților susținători ♦ Când capacitățile terțului susținător, necesare pentru executarea contractului, nu pot fi transmise ofertantului, acesta se poate prevala de respectivele capacități numai dacă terțul va participa direct și personal la executarea contractului ♦ Contract de curățare mecanică polivalentă a străzilor orașului Varșovia. Invocarea susținerii conștând în experiența unei societăți situate la o distanță de 230 km. Nu este exclus ca participarea preconizată a terțului susținător, prin activități de consultanță și de formare, să nu poată fi considerată suficientă pentru a garanta ofertantului punerea efectivă la dispoziție a mijloacelor necesare executării contractului ♦ Ofertare pe loturi. Ofertant care a solicitat autorității ca, în cazul în care aceasta consideră că experiența prezentată este insuficientă pentru întregul contract oferat, să țină seama de experiența sa într-o anumită ordine de prioritate, astfel încât respingerea ofertei să nu vizeze contractul în integralitate, ci doar anumite loturi. Autoritatea nu poate să accepte solicitarea ofertantului, care a prezentat o ofertă pentru întregul contract, de a i se lua în considerare oferta în vederea atribuirii numai a anumitor părți din acest contract ♦ Neinvitarea unui ofertant admisibil la etapa licitației electronice reprezintă o eroare a autorității ce atrage anularea și repetarea licitației electronice _____ 291
- 132.** Interesul legitim al fiecăruia dintre concurenți constă în excluderea celorlalți ♦ Este legitim și interesul celui a cărui ofertă a fost respinsă de a obține excluderea concurenților, care să conducă la imposibilitatea autorității de a atribui contractul și la repetarea procedurii de atribuire, ceea ce i-ar permite contestatorului să participe la noua procedură și să câștige contractul _____ 296
- 133.** Contractul nu poate fi exclus din sfera celor de achiziție publică doar pentru că remunerația este limitată la rambursarea cheltuielilor suportate pentru prestarea serviciului sau pentru că este încheiat cu o entitate care nu urmărește obținerea de profit. Eventualele activități comerciale ale unei asociații de voluntariat trebuie să fie marginale în raport cu ansamblul activităților și să sprijine desfășurarea activității voluntare ♦ Sănătatea și viața persoanelor ocupă primul loc între bunurile și interesele protejate de Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ♦ Este permisă încredințarea prestării de servicii de transport sanitar prin atribuire directă și fără publicitate unor asociații de voluntariat, în măsura în care cadrul legal și contractual în care se desfășoară activitatea acestor organisme contribuie în mod efectiv la un scop social, precum și la urmărirea obiectivelor de solidaritate și de eficacitate bugetară ♦ Autoritatea publică ce intenționează să încheie în mod direct convenții cu asociații de voluntariat nu are obligația, în temeiul dreptului Uniunii, să compare în prealabil propunerile diferitor asociații _____ 297
- 134.** Autoritatea nu poate impune ofertanților care se sprijină pe capacitățile unor terți obligația, anterior atribuirii contractului, de a încheia cu aceștia un acord de parteneriat sau de a înființa o societate în nume colectiv împreună cu aceștia ♦ Pentru a își demonstra capacitățile financiare, economice, tehnice sau profesionale, ofertantul se poate sprijini pe capacitățile terților, sub condiția de a dovedi că dispune efectiv de mijloacele acestora, care sunt necesare executării contractului. Autorității îi revine sarcina de a verifica capacitatea ofertantului de a executa contractul, respectiv că el va putea utiliza efectiv mijloacele de orice natură de care se prevalează în perioada acoperită de contract ♦ Autoritatea nu poate limita modalitățile ofertantului de a demonstra că dispune de mijloacele necesare pentru executarea contractului _____ 300

135. Autoritatea nu este obligată să finalizeze evaluarea ofertelor în perioada de valabilitate a acestora. Depășirea perioadei nu atrage nelegalitatea procedurii de atribuire sau anularea evaluării ofertelor ♦ Procedura de atribuire poate continua după expirarea valabilității ofertelor, consecința pentru autoritate fiind că nu va putea obliga ofertantul a cărui ofertă a expirat să semneze și să execute contractul pe baza condițiilor stabilite în ofertă ♦ Simplul fapt că raportul final a fost adoptat după expirarea perioadei de valabilitate a ofertelor nu îl poate face nelegal, mai ales că ofertele au fost evaluate în timp ce erau valabile _____ 301
136. Acordarea de despăgubiri persoanelor prejudiciate prin încălcarea normelor de atribuire a contractelor de achiziție publică reprezintă unul dintre remediile pe care le garantează dreptul Uniunii ♦ Nu poate fi condiționată introducerea unei acțiuni în despăgubire pentru încălcarea legislației privind achizițiile publice de constatarea prealabilă a nelegalității procedurii de atribuire, ca urmare a nepublicării prealabile a unui anunț de participare, în cazul în care acțiunea în constatarea nelegalității este supusă unui termen de decădere de șase luni care începe să curgă din ziua următoare atribuirii contractului, independent de aspectul dacă solicitantul acțiunii era sau nu în măsură să cunoască existența nelegalității _____ 302
137. Directiva 2004/18 permite obligarea ofertanților și a subcontractanților lor, inclusiv a celor din alte state, să se angajeze, printr-o declarație inclusă în ofertă, să plătească personalului care va fi desemnat să execute prestațiile supuse achiziției publice un salariu minim stabilit de lege, inclusiv personalului care va fi detașat. O asemenea obligație face parte din nivelul de protecție ce trebuie garantat lucrătorilor ♦ Refuzul asumării angajamentului de plată a personalului atrage excluderea de la procedura de atribuire _____ 304
138. Indicarea, în acțiunea introductivă, a unui pârât diferit de autorul actului atacat nu atrage inadmisibilitatea acțiunii, dacă ea conține elementele care permit identificarea fără dubiu a entității împotriva căreia este formulată _____ 307
139. Autoritatea nu poate să accepte oferta ori să semneze contractul dacă are sau ar trebui să aibă în mod rezonabil motive să considere că respectiva ofertă nu este conformă ♦ La stabilirea cuantumului despăgubirilor pentru pierderea șansei de a obține contractul se va ține seama și de faptul că reclamantul a obținut, ulterior, de la aceeași autoritate, un contract similar ♦ Cerere de despăgubiri întemeiată pe pierderea șansei de a obține de la autoritate certificate de bună execuție. Caracter nefondat, întrucât obținerea certificatelor nu depinde de atribuirea contractului, ci de împrejurarea viitoare și ipotetică a unei bune executări a lui ♦ Cerere de despăgubiri întemeiată pe pierderea șansei de a obține de la autoritate referințe de atribuire a contractului. Caracter fondat ♦ Cerere de despăgubiri întemeiată pe prejudiciul moral rezultând din nelegalitatea deciziei atacate. Caracter nefondat. Prejudiciul este, în principiu, reparat prin constatarea de către instanță a nelegalității respective _____ 307
140. Chiar dacă nu este atacată respingerea propriei oferte, nu este lipsită de interes contestația ofertantului respins împotriva evaluării ofertei declarate câștigătoare ♦ Termenul de contestare este de ordin public și poate fi invocat din oficiu ♦ Contestarea rezultatului unei proceduri de negociere nu poate da ocazia contestatorului să invoce neregulile din altă procedură de atribuire, încheiată anterior _____ 309
141. Autoritatea poate să prevadă ca un ofertant să fie exclus în mod automat pentru că nu a depus, împreună cu oferta, o acceptare scrisă a angajamentelor și a declarațiilor cuprinse într-o convenție al cărei obiectiv este să combată infiltrarea criminalității organizate în sectorul achizițiilor publice ♦ Orice eventuală presiune exercitată asupra ofertantului căruia i-a fost atribuit contractul din partea unui concurent la procedura de atribuire, pentru a îi subcontracta executarea respectivului contract, ar trebui să fie comunicată autorității contractante sau, dacă este cazul, să fie denunțată poliției ♦ Nu poate atrage excluderea automată a candidatului/ofertantului lipsa declarației potrivit căreia nu se află într-un raport de control sau de asociere cu alți candidați/ofertanți, nu a încheiat și nu va încheia un acord cu alți participanți la procedura de cerere de ofertă și nu va subcontracta niciun tip de sarcini celorlalți candidați/ofertanți ♦ Excluderea automată a ofertanților care se află într-un raport de control sau de asociere cu alți concurenți depășește ce este necesar pentru a preveni comportamentele coluzive. O asemenea excludere automată constituie o prezumție absolută de influențare reciprocă a ofertelor, înlăturând posibilitatea ca aceștia să demonstreze independența ofertelor lor, și este, prin urmare, contrară interesului Uniunii de a se asigura participarea cea mai largă la procedurile de atribuire _____ 310
142. Cerință potrivit căreia prestațiile medicale supuse achiziției trebuie furnizate de către unități spitalicești private situate într-un anumit municipiu. Cerință nelegală, întrucât comportă o excludere automată a ofertanților care pot furniza serviciile în alte localități _____ 312

143. Nu curge un nou termen de contestare a actului vătămător prin faptul că ofertantul adresează autorității contractante o solicitare de retractare a respectivului act ♦ Riscul de conflict de interese este suficient pentru a exclude o ofertă, întrucât conflictul nu se poate concretiza, în principiu, decât în momentul executării contractului ♦ Noțiunea de conflict de interese prezintă caracter obiectiv, indiferent de buna-credință a persoanelor implicate ♦ Conflictul de interese nu poate proveni din simplul fapt că un ofertant a avut acces, înaintea celorlalți ofertanți, la documente specifice ale unei alte proceduri de atribuire _____ 313
144. Inclusiv autoritățile publice pot participa la licitații, dacă sunt abilitate să ofere lucrări, bunuri sau servicii în schimbul unei remunerații ♦ Directiva 2004/18 se opune unei reglementări în temeiul căreia autoritățile publice nu pot fi înscrise pe listele oficiale naționale de executanți, furnizori sau prestatori ori nu pot fi certificate, în condițiile în care dreptul de a participa la procedurile de atribuire este rezervat doar operatorilor care figurează în listele menționate sau care dețin certificarea solicitată _____ 316
145. Taxele care trebuie plătite pentru introducerea unei căi de atac în materie de achiziții publice care nu depășesc 2% din valoarea contractului nu sunt de natură să facă practic imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite de ordinea juridică a Uniunii ♦ Participarea la procedura de atribuire presupune o capacitate economică și financiară adecvată a ofertantului ♦ Partea care cade în pretenții este ținută, în principiu, să ramburseze taxele judiciare avansate de partea care obține câștig de cauză ♦ Directiva 89/665 și principiile echivalenței și efectivității nu se opun taxelor judiciare multiple percepute de la un justițiabil care introduce mai multe căi de atac privind aceeași atribuire a contractului și nici obligării justițiabilului la plata unor taxe judiciare adiționale pentru a putea invoca motive suplimentare care privesc aceeași atribuire a contractului. Dacă instanța constată că obiectele căilor de atac nu sunt distincte sau nu constituie o extindere importantă a obiectului litigiului deja pendinte, ea este ținută să scutească justițiabilul de obligația de plată a taxelor judiciare cumulative _____ 317
146. Acțiune în justiție (contestație) formulată de un subcontractant. Acțiune admisibilă _____ 319
147. Obligația de motivare a rezultatului evaluării presupune prezentarea în mod clar și neechivoc a raționamentului autorității, astfel încât, pe de o parte, să se dea posibilitatea ofertanților să ia cunoștință de temeiurile măsurii luate pentru a își valorifica drepturile și, pe de altă parte, să permită instanței să își exercite controlul ♦ Autoritatea nu este obligată să îi furnizeze ofertantului necâștigător copii complete ale rapoartelor de evaluare și ale ofertelor declarate câștigătoare ♦ În cadrul unei căi de atac, principiul contradictorialității nu implică faptul că părțile au drept de acces nelimitat și absolut la toate informațiile referitoare la procedura de atribuire. Dreptul de acces trebuie pus în balanță cu dreptul altor operatori economici la protecția informațiilor confidențiale și a secretelor comerciale. Principiul protecției informațiilor confidențiale, precum și a secretelor comerciale trebuie pus în aplicare astfel încât să fie compatibil cu cerințele unei protecții juridice efective și cu respectarea dreptului la apărare al părților ♦ În cadrul comunicării caracteristicilor și a avantajelor relative ale ofertei câștigătoare, nu se poate impune autorității efectuarea unei analize comparative minuțioasă a acestei oferte, precum și a celei a ofertantului necâștigător _____ 320
148. Cerere de suspendare a actului autorității contractante de respingere a unei oferte și de atribuire a contractului. Condiții. Prejudiciul de ordin financiar nu poate, în afara unor împrejurări excepționale, să fie considerat ireparabil. Atenuarea condiției jurisprudențiale referitoare la urgență în materia achizițiilor publice ♦ Cererea de suspendare a actelor autorității este limitată la perioada cuprinsă între adoptarea lor și încheierea contractului (faza precontractuală), în măsura în care este respectat de către autoritate termenul de așteptare pentru încheierea contractului ♦ Termenul de așteptare poate oferi celor interesați posibilitatea de a contesta în justiție atribuirea unui contract înaintea încheierii acestuia doar în cazul în care aceste persoane interesate dispun de elemente suficiente pentru a determina existența unei eventuale nelegalități a deciziei de atribuire ♦ Nu se poate considera, fără a încălca principiul dreptului la un recurs jurisdicțional efectiv, că termenul de așteptare a fost respectat în împrejurări în care posibilitatea de a introduce o cerere de măsuri provizorii înaintea încheierii contractului nu a fost efectivă din cauza faptului că ofertantul respins nu a dispus, în acest termen, de elemente suficiente pentru a îi permite să introducă o astfel de cerere _____ 323
149. Obligația de transparență are ca scop în special să garanteze că este înlăturat riscul de arbitrar din partea autorității contractante, scop ce nu ar fi atins dacă autoritatea ar putea să deroge de la condițiile și specificațiile tehnice pe care ea însăși le-a stabilit, chiar dacă produsul la care se referă specificațiile mai este sau nu mai este în fabricație ori disponibil pe piață ♦ Autoritatea nu poate respinge o ofertă care îndeplinește cerințele

- anunțului de participare (documentației de atribuire) pe baza unor motive care nu sunt prevăzute în anunț (documentație) _____ 325
150. Oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic trebuie identificată din perspectiva autorității contractante, căreia îi este acordată o largă marjă de apreciere ♦ În cazul serviciilor cu caracter intelectual, de formare profesională și de consultanță, autoritatea poate utiliza, pentru evaluarea calității echipelor propuse de ofertanți, factori referitori la componența echipei, precum și experiența și CV-urile membrilor acesteia _____ 326
151. Acord-cadru semnat cu mai mulți ofertanți, urmând ca atribuirea contractelor subsecvente să fie realizată în „cascadă”, respectiv primului clasat, iar dacă acesta nu îndeplinește criteriile, următorului și așa mai departe ♦ Ofertantul semnat aflat pe o poziție inferioară are interes să conteste rezultatul evaluării, chiar dacă este semnat al acordului-cadru. Semnarea nu atrage lipsa de interes al contestatorului, acesta urmărind să fie poziționat înaintea celorlalți semnatori ♦ Chiar dacă decizia de atribuire a contractului a fost pusă în aplicare în favoarea concurenților, un ofertant care se consideră vătămat își păstrează interesul în anularea respectivei decizii _____ 327
152. Faptul că autoritatea a numit experți pentru evaluarea ofertelor nu o exonerează de responsabilitatea respectării cerințelor dreptului Uniunii ♦ Autorităților contractante le este atribuit un rol activ în aplicarea principiilor tratamentului egal și nediscriminării. Ele sunt obligate să verifice existența unor eventuale conflicte de interese și să adopte măsurile adecvate pentru a le preveni, identifica și remedia ♦ Suspiciuni de părtinire cauzate de legăturile existente între experții numiți de autoritate și specialiștii ofertanților – lucrează împreună în cadrul aceleiași universități, aparțin aceluiași grup de cercetători sau au legături de subordonare în cadrul universității ♦ Contestatorului care invocă părtinirea comportamentului experților față de ofertantul câștigător nu i se poate solicita să dovedească în mod concret parțialitatea experților ♦ Termenul de contestare începe să curgă numai de la data la care contestatorul a luat cunoștință sau ar fi trebuit să ia cunoștință despre pretinsa încălcare ♦ Faptul că factorii de evaluare sunt foarte abstracti, neinteligibili sau lipsiți de claritate poate constitui o încălcare a Directivei 2004/18. Redactarea lor trebuie să permită tuturor ofertanților informații în mod rezonabil și care dau dovadă de diligență normală să îi interpreteze în același mod ♦ Dacă ofertantul informat și diligent nu a putut să înțeleagă condițiile procedurii de atribuire decât la momentul la care autoritatea a furnizat informații exhaustive cu privire la modalitatea în care a evaluat ofertele, dreptul de contestare a respectivelor condiții poate fi exercitat până la expirarea termenului de introducere a căii de atac împotriva deciziei de evaluare ♦ Factorii de evaluare trebuie să aibă legătură cu obiectul contractului și să respecte principiile aferente achizițiilor publice. Oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic trebuie apreciată din perspectiva autorității contractante ♦ Este permisă utilizarea, ca factor de evaluare, a gradului de conformitate a ofertei cu cerințele documentației de atribuire _____ 328
153. Unul dintre obiectivele normelor în materia achizițiilor publice este deschiderea spre o concurență cât mai largă, care este și în interesul autorității contractante, care va dispune de o alegere extinsă a ofertei celei mai avantajoase și mai adaptate nevoilor publicului vizat ♦ Calitatea de ofertant la procedurile de atribuire o pot avea și unitățile școlare și universitare publice, chiar dacă beneficiază de finanțări publice care le permit ofertarea la prețuri scăzute ♦ Ofertă cu preț neobișnuit de scăzut. Nu este permisă respingerea ei *a priori*, pentru motivul că, datorită subvențiilor publice, ofertantul este în măsură să propună prețuri sensibil mai mici decât cele ale ofertanților nesubvenționați _____ 332
154. Contractul de achiziție publică care, din cauza valorii sub pragurile relevante, nu intră în domeniul de aplicare al Directivei 2004/18, însă prezintă un interes transfrontalier cert, este supus normelor fundamentale și principiilor generale ale Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene ♦ Abatere profesională. Poate fi exclus de la procedura de atribuire ofertantul care a încălcat normele de concurență, încălcare constatată printr-o hotărâre judecătorească cu autoritate de lucru judecat și pentru care i s-a aplicat o amendă ♦ Cauza de excludere constând în încălcarea normelor de concurență este aplicabilă și în cazul atribuirii contractelor de achiziție publică ce nu ating pragul relevant din Directiva 2004/18 _____ 334
155. Decizia de anulare a procedurii de atribuire trebuie să fie motivată și comunicată. Ea poate fi contestată ♦ Anularea procedurii poate fi determinată de rațiuni ce țin de oportunitate, interes public, modificarea contextului economic sau a circumstanțelor de fapt ori de nevoile autorității contractante. Ea poate fi determinată și de nivelul insuficient de concurență – un singur ofertant admisibil, chiar dacă el a fost declarat câștigător cu titlu provizoriu ♦ În cadrul căilor de atac, controlul de legalitate al instanței nu poate fi limitat la

- examinarea caracterului arbitrar al actelor autorității contractante. Legiuitorul național poate acorda instanțelor competente puterea de a exercita un control de oportunitate _____ 336
- 156.** Contractul nu poate fi exclus din sfera celor de achiziție publică doar pentru că remunerația este limitată la rambursarea cheltuielilor suportate pentru prestarea serviciului sau pentru că este încheiat cu o entitate care nu urmărește obținerea de profit ♦ Acord-cadru atât pentru servicii de transport, cât și pentru servicii medicale ♦ Sănătatea și viața persoanelor ocupă primul loc între bunurile și interesele protejate de Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Statele membre nu pot introduce sau menține restricții nejustificate privind exercitarea libertăților fundamentale în domeniul asistenței medicale ♦ Furnizarea serviciilor de transport sanitar de urgență și de extremă urgență poate fi încredințată prin atribuire directă, fără publicitate, organismelor de voluntariat, în măsura în care cadrul legal și contractual în care se desfășoară activitatea acestor organisme contribuie în mod efectiv la scopul social, precum și la urmărirea obiectivelor de solidaritate și de eficacitate bugetară _____ 337
- 157.** Cerere de suspendare a procedurii de atribuire. *Fumus boni iuris* – caracterul aparent întemeiat al litigiului pe fond ♦ Revine părții care solicită suspendarea sarcina să facă dovada că nu poate aștepta finalizarea litigiului fără să suporte un prejudiciu grav și ireparabil _____ 340
- 158.** Nu i se poate solicita ofertantului să dispună de personalul necesar executării contractului chiar de la momentul depunerii ofertei. O asemenea cerință ar favoriza ofertantul care execută contractul aflat în derulare la momentul depunerii ofertelor ♦ Este permisă înlocuirea de către ofertant a personalului pe care îl propune în ofertă, în anumite condiții, neputând fi considerată o modificare substanțială a ofertei sau o încălcare a tratamentului egal _____ 341
- 159.** Autoritatea trebuie să respecte cu strictețe criteriile pe care ea însăși le-a stabilit ♦ Poate fi exclus ofertantul care nu a respectat obligația, prevăzută în documentația de atribuire, de a anexa la oferta sa, sub sancțiunea excluderii, o declarație potrivit căreia persoana desemnată în această ofertă drept director tehnic nu face obiectul unei proceduri sau al unei condamnări penale, chiar dacă, ulterior expirării termenului acordat pentru depunerea ofertelor, o astfel de declarație a fost comunicată autorității contractante ori se demonstrează că acestei persoane i s-a atribuit din eroare calitatea de director tehnic _____ 342
- 160.** Autoritatea contractantă se poate adresa altor autorități pentru a verifica existența unor situații de excludere a ofertanților și pentru a se asigura că aceștia nu au depus declarații false ♦ Respectarea dreptului la apărare în orice procedură inițiată împotriva unei persoane și susceptibilă să conducă la un act cauzator de prejudiciu față de aceasta constituie un principiu fundamental de drept al Uniunii, care trebuie respectat chiar și în absența unei reglementări privind procedura în cauză. Respectarea dreptului la apărare este aplicabilă și în materia achizițiilor publice, în favoarea ofertanților ♦ Respingerea ofertei bazată pe o adresă a unei terțe autorități, care nu a fost comunicată ofertantului de către autoritatea contractantă. Deși a fost încălcat dreptul la apărare al ofertantului, nu se va anula măsura respingerii, întrucât ofertantul s-a apărut în procedura de judecată, iar instanța a constatat că situația acestuia rămânea neschimbată, chiar dacă i s-ar fi comunicat anterior respectiva adresă ♦ O decizie de respingere a ofertei, în special pentru declarații false, poate aduce atingere cel puțin reputației ofertantului și să aibă consecințe care depășesc sfera contractului în cauză ♦ Noțiunea „declarații false” vizează atât declarațiile în mod intenționat eronate, cât și pe cele care sunt eronate din neglijență și nu presupune, prin urmare, aprecierea justificărilor inexactității, odată ce aceasta este stabilită ♦ Principiul egalității de tratament nu permite ca situații comparabile să fie tratate în mod diferit sau ca situații diferite să fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv ♦ Constituie acte susceptibile să facă obiectul unei acțiuni în anulare măsurile care produc efecte juridice obligatorii de natură să afecteze interesele reclamantului, modificând în mod distinct situația juridică a acestuia. Este inadmisibilă atacarea unei scrisori de răspuns a autorității care nu modifică situația comunicată anterior ofertantului ♦ Dacă oferta este respinsă anterior etapei în care a fost atribuit contractul, admisibilitatea contestației ofertantului respins împotriva deciziei de atribuire este subordonată condiției anulării respingerii ofertei sale. Doar dacă respingerea este anulată, decizia de atribuire poate să producă efecte directe asupra situației juridice a ofertantului contestator. Dacă respingerea nu este anulată, decizia de atribuire nu poate avea consecințe juridice pentru ofertantul contestator. Capăt de cerere inadmisibil [lipsit de interes] _____ 343

161. Cerință ca ofertanții și subcontractanții să plătească salariaților lor un salariu orar minim de 8,62 euro. Ofertant care va executa contractul pe teritoriul altui stat, în care valoarea salariului minim este inferioară. Cerință nelegală _____ 350
162. Atribuirea directă ilegală a contractelor constituie cea mai gravă încălcare a dreptului Uniunii în domeniul achizițiilor publice ♦ Procedura de negociere are caracter excepțional, în raport cu procedurile deschise și restrânse. În cadrul controlului său, organismul responsabil cu soluționarea contestațiilor trebuie să aprecieze dacă, atunci când a luat decizia de a atribui un contract prin negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, autoritatea contractantă a acționat în mod diligent și dacă putea considera că sunt îndeplinite condițiile de negociere ♦ Termenele rezonabile de contestare sunt compatibile cu dreptul fundamental la protecție jurisdicțională efectivă. Ele nu trebuie să fie de natură să facă practic imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor ♦ Directiva 89/665 urmărește să asigure ca toți operatorii potențial interesați să fie în măsură să ia cunoștință de decizia de atribuire a contractului fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare și, prin urmare, să introducă o acțiune împotriva unei asemenea decizii, având ca obiect verificarea legalității acesteia _____ 351
163. În cazul în care constată o eroare substanțială, în urma unei informări din partea ofertanților, primită chiar și după expirarea termenului de contestare, autoritatea contractantă poate să suspende procedura de atribuire și să efectueze o nouă evaluare a ofertelor ♦ În caz de reevaluare, autoritatea trebuie să suspende atribuirea contractului și să informeze ofertanții în legătură cu acest aspect, pentru transparență _____ 353
164. Pentru a putea concluziona că există un contract de achiziție publică de lucrări, trebuie, între altele, ca realizarea lucrării proiectate să răspundă necesităților precizate de autoritatea contractantă ♦ Când un contract conține atât elemente specifice unui contract de achiziție publică de lucrări, cât și elemente specifice unui alt tip de contract de achiziție publică, pentru a stabili calificarea sa juridică și normele Uniunii aplicabile, trebuie să se facă referire la obiectul său principal. Elementul determinant este obiectul principal, nu valoarea remunerației executantului de lucrări sau modalitățile de plată ♦ Contractul este de lucrări, chiar dacă include un angajament de locațiune a lucrării în cauză _____ 354
165. Directiva 2004/18 permite statelor membre să excludă de la procedura de atribuire ofertantul care nu și-a îndeplinit obligațiile de plată a contribuțiilor la asigurările sociale, fără să prevadă vreun quantum minim al restanțelor _____ 355
166. Împrejurarea că adjudecatarul este constituit ca asociație de drept privat fără scop lucrativ este lipsită de relevanță în scopul aplicării normelor dreptului Uniunii în domeniul contractelor de achiziție publică ♦ Atribuirile „in house” echivalează recurgerii de către autoritatea publică adjudecatară la propriile mijloace, pentru a își îndeplini sarcinile de interes public ♦ Atunci când adjudecatarul este o asociație de utilitate publică fără scop lucrativ care are printre asociați nu numai entități care aparțin sectorului public, ci și instituții private de solidaritate socială care desfășoară activități fără scop lucrativ, condiția privind „controlul analog”, pentru ca atribuirea să poată fi considerată operațiune „in house”, nu este îndeplinită _____ 357
167. Posibilitatea contestatorilor, prevăzută de dreptul intern, de a invoca în timpul litigiului motive de contestare noi ar determina ofertanții necâștigători să atace *in abstracto* decizia de atribuire, fără a cunoaște motivele care să le justifice acest demers ♦ În cazul în care ofertantul ia cunoștință, după expirarea termenului de contestare a deciziei de atribuire, de o neregularitate a acesteia, nu curge un nou termen de contestare a respectivei decizii. Contestarea ei se poate realiza numai în termenul legal prevăzut în acest scop ♦ După anularea deciziei de atribuire, noua decizie de atribuire, în favoarea altui ofertant, poate face obiectul unei contestații ♦ Termenul de contestare a deciziei de atribuire curge din nou în cazul în care a intervenit un nou act al autorității, adoptat ulterior deciziei de atribuire, dar înainte de semnarea contractului, act susceptibil să afecteze legalitatea deciziei de atribuire. Termenul începe să curgă de la comunicarea către ofertanți a actului ulterior sau, în lipsa acesteia, din momentul în care ofertanții vătămăți au luat cunoștință de respectivul act ♦ Nu se justifică repunerea în termenul de contestare dacă, pe baza informațiilor care i-au fost comunicate și a celor pe care ar fi putut să le obțină, dând dovadă de diligență normală, ofertantul era în măsură să introducă o contestație împotriva încălcărilor ♦ În situația în care, ulterior atribuirii contractului, însă înainte de semnarea lui, autoritatea a acceptat modificarea componentei asocierii ofertante câștigătoare, acceptarea implică o modificare în raport cu decizia de atribuire care poate fi considerată substanțială. În consecință, termenul de contestare a deciziei de atribuire trebuie să curgă din nou, pentru a permite verificarea legalității actului

- de acceptare a modificării componenței, care poate avea efecte asupra legalității deciziei de atribuire. Acest termen începe să curgă de la data la care ofertantul a primit comunicarea deciziei de autorizare a modificării componenței sau a avut cunoștința de aceasta _____ 359
- 168.** Contractul de furnizare încheiat între, pe de o parte, o universitate (autoritate contractantă) ale cărei achiziții sunt supuse controlului unui stat federat german și, pe de altă parte, o întreprindere de drept privat deținută de statul federal și de state federate germane, printre care statul federat în cauză, constituie contract de achiziție publică, supus normelor specifice de atribuire, nu contract „in house” (operațiune internă) _____ 361
- 169.** Ofertă care trebuia depusă sau transmisă în două plicuri sigilate. Plicul sigilat al societății de curierat nu constituie unul dintre plicurile ofertei. Fie și numai încălcarea acestei cerințe permite autorității să respingă oferta ♦ Principiul proporționalității nu poate fi aplicat decât în cazurile în care autorul actului contestat dispune de o marjă de apreciere ♦ Respectarea principiului egalității de tratament corespunde esenței reglementării Uniunii Europene în domeniul achizițiilor publice ♦ Nicio dispoziție nu prevede că autoritatea este obligată să solicite punctul de vedere al ofertantului înainte de a îi respinge oferta pentru neconformarea la cerințele documentației de atribuire ♦ Dreptul ofertantului de a fi ascultat de autoritate înainte de adoptarea actului vătămător ar putea decurge din principiul general al respectării dreptului la apărare, principiu aplicabil și în materia achizițiilor publice, chiar și în absența unei reglementări specifice. Însă, pentru ca încălcarea dreptului la apărare să determine anularea actului atacat, trebuie ca, în lipsa acestei încălcări, procedura să fi putut conduce la un rezultat diferit. În speță, posibilitatea reclamantei de a prezenta observații nu era susceptibilă să aibă nici cea mai mică influență asupra deciziei de respingere a ofertei sale _____ 362
- 170.** Punctarea eronată a ofertei la anumite subcriterii nu conduce la anularea raportului de evaluare dacă situația ofertei nu s-ar schimba nici dacă, la reevaluare, i-ar fi acordate punctajele maxime la respectivele subcriterii _____ 365
- 171.** Cererea de suspendare poate fi formulată independent de existența unei acțiuni prealabile pe fond (contestație) _____ 366
- 172.** Obligația de motivare a punctajelor acordate ofertelor. Simpla indicare a punctajelor nu constituie o motivare suficientă, care să permită ofertanților să cunoască raționamentul acordării lor ♦ Explicațiile autorității trebuie să fie suficient de precise pentru a permite ofertanților să cunoască elementele de fapt și de drept în temeiul cărora nu le-a reținut ofertele și a stabilit oferta câștigătoare _____ 366
- 173.** În toate situațiile în care dispozițiile unei directive sunt necondiționate și suficient de precise, particularii sunt îndreptățiți să le invoce în fața instanțelor naționale împotriva statului fie atunci când acesta nu a transpus directiva în termen, fie atunci când a efectuat o transpunere incorectă ♦ Directivele nu pot să creeze obligații în sarcina particularilor, motiv pentru care nu pot fi invocate împotriva acestora ♦ Obligația de a lua toate măsurile pentru atingerea rezultatului prevăzut de o directivă revine statelor membre și tuturor autorităților acestora, precum și organismelor care, sub controlul acestor autorități, au fost însărcinate cu un serviciu de interes public și dispun, în acest scop, de puteri exorbitante. Autoritățile statelor membre trebuie să fie în măsură să impună respectarea dispozițiilor privind achizițiile ♦ Posibilitatea statului de a invoca Directiva 93/38 împotriva unui organism concesionar al unui serviciu public în lipsa transpunerii acestui act în dreptul intern _____ 370
- 174.** Autoritatea nu are posibilitatea de a negocia cu ofertanții ofertele neconforme cerințelor obligatorii. Admiterea ofertelor neconforme spre a fi negociate ar lipsi de utilitate stabilirea cerințelor obligatorii _____ 372
- 175.** Solicitarea transmisă autorității, să prezinte motivele pentru care o ofertă nu a fost considerată neobișnuit de scăzută, nu o obligă să dezvăluie informații precise cu privire la aspectele tehnice și financiare ale acestei oferte, cum ar fi prețurile oferite sau resursele implicate în prestarea serviciilor oferite ♦ Autoritatea trebuie să expună raționamentul concluziei că oferta vizată respectă legislația privind remunerarea personalului, contribuția la sistemul de securitate socială și standardele de securitate și sănătate în muncă și că prețul oferat include toate costurile aferente aspectelor tehnice ale ofertei _____ 372
- 176.** Dacă este informată în cursul procedurii despre o abatere profesională gravă comisă de un ofertant, autoritatea este obligată să verifice informațiile și, dacă ele se confirmă, să excludă ofertantul ♦ Autoritatea poate verifica inclusiv informațiile privind societatea-mamă a filialei ofertante, însă nu toate abaterile profesionale grave ale societății-mamă pot fi atribuite filialelor sale ♦ Chiar dacă societatea-mamă și filiala sa figurează pe lista Băncii Mondiale, ele nu trebuie excluse automat de la procedurile instituțiilor Uniunii Europene ♦ La achizițiile Uniunii

- pot participa și operatori stabiliți în țări care nu sunt semnatare ale Acordului privind achizițiile publice sau care utilizează subcontractanți din țări care nu sunt semnatare _____ 373
- 177.** Principiul egalității de tratament impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, exceptând cazurile justificate obiectiv ♦ Principiile egalității de tratament și nediscriminării, precum și obligația de transparență se opun oricărei negocieri între autoritatea contractantă și ofertant ♦ Oferta nu poate fi modificată după depunerea sa nici la inițiativa autorității contractante, nici la aceea a ofertantului. Autoritatea nu poate solicita lămuriri ofertantului a cărui ofertă o apreciază ca fiind imprecisă sau neconformă cu specificațiile tehnice din caietul de sarcini ♦ Datele referitoare la ofertă pot fi corectate sau completate punctual, în special când necesită în mod vădit o simplă clarificare sau pentru înlăturarea unor erori materiale evidente ♦ Solicitarea de clarificare a ofertei trebuie adresată în mod echivalent tuturor ofertanților care se află în aceeași situație și trebuie să privească toate punctele ofertei care impun o clarificare. Solicitarea nu poate favoriza sau defavoriza nejustificat ofertantul căruia i-a fost adresată ♦ Autoritatea este obligată să respecte cu strictețe criteriile stabilite chiar de ea ♦ Autoritatea poate să solicite unui candidat, după expirarea termenului acordat pentru depunerea candidaturilor, comunicarea de documente care descriu situația acestuia, precum bilanțul, a căror existență înainte de expirarea termenului stabilit pentru depunerea candidaturii poate fi verificată în mod obiectiv, în măsura în care documentația de atribuire nu a impus în mod explicit comunicarea lor sub sancțiunea excluderii candidaturii _____ 375
- 178.** Directiva 2004/18 permite cumularea capacităților mai multor terți susținători în vederea îndeplinirii cerințelor minime de capacitate stabilite de autoritate, cu condiția dovedirii de către candidat/ofertant că va dispune efectiv de mijloacele terților care sunt necesare pentru executarea contractului. Nu există o limitare privind susținerea ori subcontractarea ♦ Excepțional, dacă restricția are legătură cu particularitățile contractului și este proporțională, autoritatea poate impune ca nivelul minim al capacității să fie îndeplinit de un singur operator economic sau de un număr limitat de operatori _____ 377
- 179.** Chiar dacă nu sunt autorități contractante, directivele privind achizițiile publice trebuie aplicate de entitățile care atribuie contracte de lucrări subvenționate, inclusiv prin avantaje fiscale, în proporție de peste 50% ♦ Noțiunea „subvenție directă” nu se raportează la persoane, ci la lucrarea în cauză _____ 378
- 180.** Principiul egalității de tratament și obligația de transparență ♦ Autoritatea trebuie să precizeze, în documentația de atribuire, factorii de evaluare aplicabili. Determinarea ulterioară a algoritmului de aplicare a lor nu este permisă decât în anumite condiții ♦ Metoda „prețului mediu” presupune stabilirea unui element esențial în atribuirea contractelor ulterior ofertării. În lipsa cunoașterii prețului mediu înainte de ofertare, ofertanții au fost privați de un element decisiv în atribuire. Metodă contrară directivelor privind achizițiile publice ♦ Este esențial ca fiecare ofertant cu preț neobișnuit de scăzut să dispună de posibilitatea de a prezenta justificări cu privire la elementele ofertei sale ♦ Pot constitui factori de evaluare doar factorii care au în vedere identificarea ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, nu factorii fundamental asociați cu evaluarea capacității ofertanților de a executa contractul. Experiența executării de lucrări similare nu poate constitui factor de evaluare ♦ Factorii de evaluare trebuie să fie obiectivi și legați în mod direct și exclusiv de caracteristicile ofertei și de calitățile intrinseci ale unui produs sau ale unui serviciu, nu de capacitatea ofertanților ♦ Evaluarea calității ofertelor nu trebuie realizată pornind de la experiența dobândită de ofertanți în relațiile cu autoritatea contractantă cu ocazia unor contracte anterioare ♦ Societatea comercială publică poate fi calificată organism de drept public _____ 379
- 181.** Organism de drept public. Asociația profesională a medicilor nu îndeplinește criteriul privind finanțarea în cea mai mare parte de către autoritățile publice atunci când este finanțată în cea mai mare parte prin contribuțiile plătite de membrii săi, cu privire la care legea o autorizează să le stabilească nivelul și să le perceapă _____ 384
- 182.** Nu este inadmisibilă contestația ofertantului necâștigător împotriva declarării câștigătoare a ofertei concurrentului său, chiar dacă acesta, la rândul său, reclamă conformitatea tehnică a ofertei contestatorului, reclamație care ar putea fi întemeiată. Admisibilitatea contestației nu poate fi condiționată de soluționarea în prealabil a reclamației câștigătorului, pentru a se determina dacă oferta contestatorului este conformă. Instanța este ținută să se pronunțe cu privire la conformitatea tehnică atât a ofertei câștigătoare, cât și a celei a contestatorului ♦ Fiecare dintre concurenți poate invoca un interes legitim constând în excluderea ofertelor celorlalți care să conducă la imposibilitatea atribuirii contractului și la repetarea procedurii de atribuire _____ 386

183. Contractul de servicii de curățenie încheiat între două autorități contractante, în care autoritatea obligată recurge la un terț pentru prestarea serviciilor, constituie contract de achiziție publică, nu operațiune „in house” _____ 387
184. Nicio lucrare și niciun contract nu pot fi fracționate în vederea sustragerii de la aplicarea directivelor privind achizițiile publice ♦ Simultaneitatea inițierii contractelor, similitudinea anunțurilor de participare, unitatea cadrului geografic în care sunt inițiate și existența unei singure autorități contractante constituie indicii că respectivele contracte corespund, în realitate, unei lucrări unice ♦ Constatarea fracționării unui contract contrară reglementării Uniunii în domeniul achizițiilor publice nu presupune demonstrarea intenției de a eluda aplicarea reglementării _____ 388
185. Realizarea de locuințe sociale – care ulterior trebuie să fie vândute la prețuri plafonate unui organism public de gestionare a locuințelor sociale sau, prin subrogarea acestuia, prestatorului de servicii care a realizat locuințele – intră sub incidența noțiunii de contract de achiziție publică de lucrări ♦ Două tipuri de contracte încheiate de entități publice nu intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii în materia achizițiilor publice: (i) contractele încheiate de o entitate publică cu o persoană distinctă din punct de vedere juridic de aceasta în situația în care, în același timp, entitatea respectivă exercită asupra persoanei un control analog celui pe care îl exercită asupra propriilor servicii, iar persoana menționată realizează cea mai mare parte a activităților proprii cu entitatea sau cu entitățile care o dețin (contractele „in house”); și (ii) contractele care instituie o cooperare între entități publice având ca obiect asigurarea punerii în aplicare a unei misiuni de serviciu public care este comună acestora _____ 389
186. Când autoritatea definește condițiile pe care intenționează să le impună ofertanților, ea își limitează exercitarea propriei puteri de apreciere și nu poate să se abată, față de vreun ofertant, de la condițiile pe care le-a definit. Caietul de sarcini trebuie interpretat din punctul de vedere al principiului conform căruia actele emise de administrație sunt obligatorii și pentru aceasta ♦ Nicio normă/principiu general nu impune autorității, într-o procedură deschisă, să avertizeze ofertantul în legătură cu neconformitatea ofertei sale în raport cu caietul de sarcini ♦ Dacă oferta este respinsă anterior etapei în care a fost atribuit contractul, admisibilitatea contestației ofertantului respins împotriva deciziei de atribuire este subordonată condiției anulării respingerii ofertei sale. Doar dacă respingerea este anulată, decizia de atribuire poate să producă efecte directe asupra situației juridice a ofertantului contestator. Dacă respingerea nu este anulată, reclamantul nu are calitatea procesuală activă pentru a ataca decizia de atribuire, concluziile prin care se urmărește anularea acesteia trebuind respinse ca inadmisibile [lipsite de interes] ♦ Posibilitatea ofertantului de a influența condițiile procedurii de atribuire într-un sens care îi este favorabil, chiar și atunci când nu ar avea această intenție, constituie o situație de conflict de interese ♦ Conflictul de interese are caracter obiectiv și nu depinde de buna-credință a persoanelor interesate _____ 390
187. Chiar dacă executarea contractului este iminentă, ea nu este suficientă pentru admiterea cererii de suspendare a executării. Reclamantul trebuie să furnizeze dovezi că nu poate aștepta pronunțarea hotărârii în acțiunea principală fără a suferi un prejudiciu ♦ Caracterul iminent al unui prejudiciu nu trebuie să fie stabilit cu certitudine absolută, însă producerea lui trebuie să fie previzibilă cu un grad de probabilitate suficient ♦ Prejudiciul de natură financiară nu poate fi considerat ireparabil sau chiar dificil de reparat ♦ Ofertantul nu are niciodată garanția absolută că va fi adjudecatarul contractului. Efectele financiare negative care ar rezulta din respingerea ofertei sale se încadrează în riscul comercial obișnuit al ofertanților ♦ Participarea la o licitație implică riscuri pentru toți participanții, iar eliminarea unui ofertant, în temeiul regulilor licitației, nu are, în sine, caracter prejudiciabil _____ 393
188. Ofertă respinsă pentru două motive. Contestarea doar a unuia dintre ele. Contestație vădit nefondată, întrucât, chiar dacă ar fi anulat respectivul motiv, rămâne valabil motivul de respingere necontestat _____ 396
189. Procedura de evaluare a ofertelor este secretă ♦ Documente confidențiale, supuse protecției intereselor comerciale ale ofertanților. Autoritatea trebuie să aprecieze dacă există un interes public superior care să justifice divulgarea documentului ♦ Modalitățile potrivit cărora sunt redactate ofertele, limbajul utilizat, prezentarea caracteristică și know-how-ul referitoare la pregătirea ofertelor sunt specifice și presupun investiții de natură financiară și de resurse umane ale ofertanților, care au un interes legitim să împiedice posibilitatea ca informațiile în cauză să fie dezvăluite publicului și, în plus, concurenților reali sau potențiali ♦ Există o prezumție generală potrivit căreia accesul ofertanților la ofertele celorlalți aduce atingere interesului protejat

- ♦ Se impune ca autoritățile contractante să nu divulge informații referitoare la procedurile de atribuire al căror conținut ar putea fi utilizat pentru a denatura concurența, fie în cadrul procedurii de atribuire în curs, fie în cadrul uneia ulterioare _____ 396
- 190.** Contractul nu poate ieși din sfera celor de achiziție publică doar pentru că prestatorul este tot o autoritate contractantă, fără scop lucrativ, și remunerația este limitată la rambursarea cheltuielilor suportate pentru prestarea serviciului ♦ Nu este permisă încheierea, fără o procedură de atribuire, a unui contract de cooperare între autorități publice (în speță, o agenție sanitară și o universitate) care nu are drept scop asigurarea realizării unei misiuni de serviciu public comune acestora, nu este guvernat numai de considerații și de cerințe proprii urmării obiectivelor de interes public sau care este de natură să plaseze un prestator privat într-o situație privilegiată față de concurenții săi ♦ Două tipuri de contracte încheiate de entități publice nu intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii în materia achizițiilor publice: (i) contractele încheiate de o entitate publică cu o persoană distinctă din punct de vedere juridic de aceasta în situația în care, în același timp, entitatea respectivă exercită asupra persoanei un control analog celui pe care îl exercită asupra propriilor servicii, iar persoana menționată realizează cea mai mare parte a activităților proprii cu entitatea sau cu entitățile care o dețin (contractele „in house”); și (ii) contractele care instituie o cooperare între entități publice având ca obiect asigurarea punerii în aplicare a unei misiuni de serviciu public care este comună acestora _____ 399
- 191.** Conceptul „abatere profesională” acoperă orice comportament culpabil care afectează credibilitatea profesională a operatorului, nu numai încălcările normelor de deontologie în sensul strict al profesiei ♦ Nu este necesară o hotărâre cu autoritate de lucru judecat pentru constatarea unei abateri profesionale ♦ Executarea incorectă, imprecisă sau defectuoasă a unui contract poate demonstra o competență profesională limitată, nu neapărat o abatere profesională gravă ♦ Directiva 2004/18 se opune unei reglementări naționale care prevede că există o abatere profesională gravă care conduce la excluderea ofertantului în ipoteza în care, din motive imputabile acestuia, autoritatea contractantă a reziliat, a anulat sau a denunțat unilateral un contract anterior, dacă valoarea părții neexecutate din acesta se ridică la cel puțin 5% din valoarea totală a respectivului contract _____ 401
- 192.** Operațiune „in house”. Noțiunea de „control analog” ♦ În cazul în care mai multe autorități publice constituie o entitate însărcinată cu îndeplinirea misiunii lor de serviciu public sau în cazul în care o autoritate publică aderă la o astfel de entitate, condiția potrivit căreia, pentru a fi exonerate de obligația de a organiza o procedură de atribuire, autoritățile respective trebuie să exercite împreună asupra acestei entități un control analog celui pe care îl exercită asupra propriilor servicii este îndeplinită dacă fiecare dintre aceste autorități participă atât la capitalul entității respective, cât și în organele de conducere ale acesteia _____ 402
- 193.** Termenul de prescripție pentru repararea prejudiciului suferit din cauza respingerii ofertei curge de la data luării cunoștință despre respingere, nu de la primirea motivării respingerii sau de la anularea de către instanță a măsurii respingerii _____ 404
- 194.** Autoritatea poate solicita un nivel minim de capacitate economică și financiară prin referire la unul sau la mai multe elemente individuale din bilanț, cu condiția ca acestea să fie în mod obiectiv apte să ofere informații cu privire la capacitate și ca nivelul să fie adaptat la importanța contractului, în sensul de a constitui un indiciu pozitiv al existenței unei baze economice și financiare suficiente pentru executarea contractului, fără a depăși ceea ce este necesar în mod rezonabil în acest scop ♦ Pentru dovedirea acestei capacități, o referință poate să fie solicitată de autoritate chiar dacă, în mod obiectiv, niciun candidat sau ofertant potențial nu este în măsură să o prezinte, din cauza unei diferențe de legislație între statele membre ♦ Dacă ofertantul se găsește în imposibilitatea de a îndeplini cerința ca rezultatul financiar, potrivit bilanțului, să nu fi fost negativ, din cauza unei convenții prin care își transferă în mod sistematic profitul către societatea-mamă, acesta nu are altă posibilitate pentru a îndeplini cerința decât să pună în evidență capacitatea unui terț susținător _____ 405
- 195.** Anularea unei nereguli comise de autoritate în procedura de atribuire intervine doar dacă, în absența respectivei nereguli, procedura ar fi putut avea un rezultat diferit _____ 408
- 196.** Procedura de atribuire a contractelor de achiziție publică este aplicabilă și contractului încheiat de o autoritate contractantă în domeniul apărării pentru achiziționarea unui material care, deși este destinat unor scopuri militare, prezintă posibilități de aplicații civile în esență similare. Procedura nu este aplicabilă în cazul în care acest material, prin caracteristicile proprii, poate fi considerat ca special conceput și dezvoltat, inclusiv în urma unor modificări substanțiale, în astfel de scopuri ♦ Autoritatea contractantă nu poate invoca protecția

- intereselor esențiale ale siguranței sale, care se referă la producția sau comerțul cu armament, muniție și material de război, pentru a se sustrage de la aplicarea procedurilor de atribuire pentru achiziționarea unui material care are o vocație civilă certă și o finalitate militară eventuală _____ 408
- 197.** Actele adoptate în temeiul unor competențe delegate sunt imputabile în mod normal instituției care delegă, căreia îi revine apărarea în justiție a actelor în cauză ♦ Procedură de atribuire organizată de o delegație a Uniunii Europene. Contestația împotriva delegației este inadmisibilă, pentru lipsa calității de părâtă _____ 409
- 198.** Conținutul caietului de sarcini trebuie interpretat din punctul de vedere al potențialilor ofertanți, nu al autorității contractante. Obiectul contractului și factorii de evaluare trebuie să fie stabiliți în mod clar de la începutul procedurii de atribuire ♦ Condițiile și modalitățile procedurii de atribuire trebuie să fie formulate în mod clar, precis și neechivoc în anunțul de participare sau în caietul de sarcini, astfel încât, pe de o parte, să permită tuturor ofertanților informați în mod rezonabil și care dau dovadă de o diligență normală să înțeleagă conținutul exact al acestora și să le interpreteze în același fel și, pe de altă parte, să dea posibilitatea autorității să verifice efectiv dacă ofertele corespund criteriilor ♦ Directiva 2004/18 nu se opune, în principiu, unei trimiteri în anunțul de participare sau în caietul de sarcini la acte cu putere de lege sau acte administrative pentru anumite specificații tehnice, atunci când o astfel de trimitere este, în practică, inevitabilă ♦ Autoritatea are obligația de a menționa expres caracteristicile de mediu detaliate pe care dorește să le impună chiar atunci când recurge la caracteristicile definite de o etichetă ecologică. Prin faptul că a impus în caietul de sarcini obligația ca anumite produse care urmau să fie furnizate să poarte o anumită etichetă ecologică (EKO/MAX HAVELAAR), în loc să utilizeze specificațiile detaliate definite de această etichetă ecologică, autoritatea a stabilit o specificație tehnică nelegală ♦ Autoritățile pot alege factori de evaluare bazați pe considerații de ordin social, care pot viza utilizatorii sau beneficiarii lucrărilor/bunurilor/serviciilor care fac obiectul contractului, dar și alte persoane ♦ Factorii de evaluare trebuie să fie obiectivi, pentru a asigura obiectivitatea comparării și a evaluării ofertelor, în condiții de concurență efectivă. Ei nu pot conferi autorității o libertate de alegere necondiționată ♦ Este permisă utilizarea unui factor de evaluare conform căruia produsele provin din comerțul echitabil ♦ Este contrară Directivei 2004/18 condiția potrivit căreia ofertanții trebuie să respecte criteriile cu privire la „achizițiile constante și la comportamentul responsabil din punct de vedere social al întreprinderilor” și să arate cum respectă aceste criterii și cum „contribuie la îmbunătățirea durabilității pieței cafelei și la producția responsabilă din punct de vedere ecologic, social și economic” _____ 410
- 199.** Împrejurarea că autoritatea a instituit o comisie de evaluare însărcinată să aprecieze în numele său candidaturile/ofertele nu o exonerează de responsabilitatea sa de a respecta cerințele dreptului Uniunii în domeniul contractelor de achiziție publică ♦ Autoritatea are obligația să verifice elementele ofertelor cu preț neobișnuit de scăzut, solicitând ofertanților să demonstreze că ofertele sunt serioase. Revine autorității sarcina de a formula clar solicitarea, pentru a pune ofertanții în măsură să justifice deplin și util caracterul serios al ofertelor lor ♦ Principiile egalității de tratament și nediscriminării, precum și obligația de transparență se opun oricărei negocieri între autoritate și ofertant ♦ Oferta nu poate fi modificată după depunerea sa nici la inițiativa autorității, nici la aceea a ofertantului. Autoritatea nu poate solicita lămuriri ofertantului pe a cărui ofertă o apreciază ca fiind imprecisă sau neconformă cu specificațiile tehnice din caietul de sarcini. A permite autorității să solicite clarificări într-o asemenea situație ar implica riscul de a se considera că a negociat cu ofertantul, în detrimentul concurenților. Ofertantul nu poate imputa autorității nesolicitarea de lămuriri, atât timp cât lipsa clarității ofertei sale rezultă din încălcarea obligației de diligență la redactarea acesteia ♦ Toți ofertanții sunt ținuti de obligația de diligență la redactarea propriilor oferte ♦ Datele referitoare la ofertă pot fi corectate sau completate punctual, în special când necesită în mod vădit o simplă clarificare sau pentru înlăturarea unor erori materiale evidente, autoritatea neputând solicita sau accepta vreo modificare a ofertei ♦ Cererea de clarificare a ofertei trebuie, în principiu, să fie adresată în mod echivalent tuturor ofertanților care se află în aceeași situație și trebuie să privească toate punctele ofertei care impun o clarificare. Autoritatea trebuie să trateze ofertanții în mod egal și loial, astfel încât să nu se poată considera că solicitarea de clarificare i-a favorizat sau defavorizat _____ 414
- 200.** Distincția între criteriile de selecție și cele de atribuire ♦ Criteriile care nu vizează identificarea ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic și care sunt, în esență, legate de evaluarea capacității tehnice și profesionale a ofertanților de a executa contractul nu pot constitui criterii de atribuire ♦ Experiența similară a

- oferanților se referă la capacitatea acestora de a executa contractul și, prin urmare, nu constituie criteriu de atribuire _____ 417
- 201.** Ofertă care trebuia primită până la 29 ianuarie 2010, ora 12, transmisă prin poștă la 29 ianuarie 2010, ora 12:44. Ofertă întârziată, respinsă în mod corect din această cauză ♦ Autoritatea nu are obligația să precizeze în documentația de atribuire fusul orar aplicabil. În cazul ofertelor expediate prin poștă, este aplicabil fusul orar al oficiului poștal de expediere ♦ Autoritatea are obligația de a răspunde solicitărilor de clarificări pe care le primește în timp util, relevant fiind momentul primirii unei solicitări, nu acela al expedierii ei prin serviciul poștal _____ 419
- 202.** Încadrarea drept concesiune de servicii sau contract de achiziție publică de servicii se realizează exclusiv pe baza dreptului Uniunii ♦ Reprezintă contract de achiziție publică de servicii contractul prin care prestatorul, în temeiul normelor de drept public și al clauzelor contractuale care guvernează prestarea acestor servicii, nu își asumă o parte semnificativă a riscului la care este expusă autoritatea contractantă ♦ Prestare de servicii de transport public cu autobuzul. Drept de a exploata serviciul și plata, în beneficiul prestatorului, a unei compensații pentru pierderi. Risc legat de exploatare limitat, potrivit legislației naționale și contractului _____ 420
- 203.** Autoritatea este obligată să respecte cu strictețe criteriile pe care ea însăși le-a stabilit, nu numai în cursul procedurii de atribuire, ci și în faza de executare a contractului ♦ Condițiile de atribuire a contractului nu pot fi modificate în timpul evaluării ofertelor _____ 422
- 204.** Documentație de atribuire ce prevede durata contractului de 36 de luni, cu posibilitatea de prelungire cu maximum 3 ani. Ofertarea unei durate de 6 ani, cu prețul aferent. Ofertă neconformă ♦ Este esențial ca autoritatea să fie în măsură să se asigure cu precizie asupra conținutului ofertei și în special cu privire la conformitatea acesteia cu documentația de atribuire ♦ Când o ofertă este ambiguă, iar autoritatea nu are posibilitatea de a stabili, în mod rapid și eficient, care este efectiv obiectul respectivei oferte, aceasta nu are altă posibilitate decât să o respingă. Aceeași consecință se impune atunci când oferta nu corespunde în mod evident obiectului contractului ♦ Autoritatea trebuie să poată defini în mod liber obiectul contractului și să poată alege condițiile pe care trebuie să le îndeplinească ofertele. Ea poate să determine durata contractului și să stabilească plafoanele bugetare cărora ofertele trebuie să li se conformeze, potrivit constrângerilor sale bugetare. Autoritatea nu are obligația de a consulta potențialii ofertanți în ceea ce privește caracterul adecvat al condițiilor pe care le definește ♦ Stabilirea unui plafon bugetar excesiv de scăzut expune autoritatea riscului de a nu fi depusă nicio ofertă satisfăcătoare, astfel încât procedura de atribuire va trebui să fie repetată, cu modificarea condițiilor ♦ Dacă oferta este respinsă anterior etapei în care a fost atribuit contractul, admisibilitatea contestației ofertantului respins împotriva deciziei de atribuire este subordonată condiției anulării respingerii ofertei sale. Doar dacă respingerea este anulată, decizia de atribuire poate să producă efecte directe asupra situației juridice a ofertantului contestator. Dacă respingerea nu este anulată, decizia de atribuire nu poate avea consecințe juridice pentru ofertantul contestator. Capăt de cerere inadmisibil [lipsit de interes] ♦ Lipsa interesului de a exercita acțiunea face parte dintre cauzele de inadmisibilitate de ordine publică, pe care instanța trebuie să le verifice din oficiu _____ 423
- 205.** Obligația de motivare nu îi impune instanței să răspundă la fiecare dintre argumentele expuse de părți. Motivarea poate fi și subînțeleasă _____ 425
- 206.** Nu i se poate imputa Tribunalului faptul că a considerat, după ce a respins al optulea motiv al acțiunii reclamantei, că nu mai era necesar să se pronunțe cu privire la celelalte șapte motive ale acestei acțiuni, care nu ar fi permis reclamantei să aibă câștig de cauză în acțiunea sa ♦ Este lipsită de interes acțiunea (contestația) atunci când, admitând că unul dintre motive ar fi întemeiat, anularea actului atacat pe baza acestuia nu ar fi de natură să îi dea reclamantului câștig de cauză ♦ Competența Curții este limitată la controlul soluției legale care a fost dată motivelor și argumentelor dezbătute în primă instanță (Tribunal). A i se permite reclamantului să invoce pentru prima dată în fața Curții un argument pe care nu l-a invocat în fața Tribunalului ar însemna să i se permită sesizarea Curții, a cărei competență în materie de recurs este limitată, cu un litigiu mai extins decât acela pe care l-a judecat Tribunalul ♦ Cererea de recurs trebuie să indice cu precizie elementele criticate din decizia primei instanțe a cărei anulare se solicită, precum și argumentele juridice care susțin în mod specific această cerere. Nu îndeplinește această condiție motivul de recurs care se limitează să reitereze argumente deja prezentate în fața Tribunalului, motiv ce trebuie respins ca inadmisibil _____ 426

207. Servicii de supraveghere și de siguranță – servicii cuprinse în anexa IIB a Directivei 2004/18. Clasificarea serviciilor în anexele IIA și IIB ale directivei. Cele din urmă nu prezintă *a priori* interes transfrontalier suficient încât să poată justifica atribuirea lor printr-o procedură de atribuire ♦ Directiva 2004/18 nu obligă statele membre să accepte posibilitatea susținerii capacității economice și financiare a ofertanților în cazul atribuirii contractelor de servicii din anexa IIB _____ 427
208. Directiva 89/665 nu se opune unei proceduri jurisdicționale pentru adoptarea cu celeritate de măsuri obligatorii în care avocații nu au dreptul să prezinte concluzii, probele nu sunt administrate decât în scris și dispozițiile legale comune privind probele nu sunt aplicabile ♦ Directiva 89/665 permite ca cererile de măsuri provizorii, cum este și aceea de suspendare a procedurii de atribuire, să fie soluționate de organisme/instanțe separate de acelea care soluționează acțiunile pe fond, inclusiv acțiunile de daune-interese ♦ Judecătorul delegat cu luarea de măsuri provizorii, pentru a adopta o astfel de măsură, poate realiza o interpretare a Directivei 2004/18 care, ulterior, să fie contrazisă de instanța de fond ♦ Statele membre trebuie să prevadă posibilitatea particularilor de a obține repararea prejudiciului suferit în caz de încălcare a normelor de drept al Uniunii privind atribuirea contractelor de achiziție publică _____ 429
209. Principiul egalității de tratament și obligația de transparență trebuie respectate și în cazul atribuirii contractelor de servicii prevăzute în anexa IIB la Directiva 2004/18, în ipoteza în care aceste contracte prezintă interes transfrontalier cert ♦ Modificarea ponderii factorilor de evaluare ulterior primei examinări a ofertelor constituie o încălcare a principiului egalității de tratament și a obligației de transparență _____ 432
210. Condiționarea desfășurării de servicii pe teritoriul național de către o întreprindere stabilită în alt stat membru de eliberarea unei autorizații administrative constituie o restricție privind libera prestare a serviciilor. Excepții admise, justificate în măsura în care interesul general pe care legislația națională urmărește să îl protejeze nu este ocrotit de normele aplicabile prestatorului în statul membru de stabilire ♦ Statele membre nu pot restrânge, din motive legate de calificările profesionale, libertatea de a presta servicii, în cazul în care prestatorul provine dintr-un stat membru în care profesia este reglementată. Un astfel de prestator poate să presteze servicii în alt stat membru în temeiul titlului profesional de origine, fără să fie nevoit să solicite recunoașterea calificărilor sale ♦ Un regim național de autorizare depășește ceea ce este necesar în situația în care cerințele impuse pentru eliberarea autorizației s-ar suprapune cu justificările și cu garanțiile echivalente impuse în statul membru de stabilire, de unde se deduce în special obligația statului membru gazdă de a ține seama de controalele și de verificările deja efectuate în statul membru de stabilire. Dificultățile pe care le întâmpină autoritățile administrative de a controla caracteristicile titlurilor și ale autorizațiilor emise de alte state membre nu justifică introducerea restricției ♦ Autoritățile competente din statul membru gazdă pot solicita autorităților competente din statul membru de stabilire informații pertinente privind legalitatea stabilirii și buna conduită a prestatorului, precum și absența unor sancțiuni disciplinare sau penale cu caracter profesional _____ 433
211. Directiva 89/665 nu instituie obligația de a acorda autorităților contractante posibilitatea de a formula plângere în instanță împotriva deciziilor organismelor administrativ-jurisdicționale prin care sunt soluționate contestațiile. Însă, directiva nici nu interzice statelor membre să prevadă o astfel de cale de atac la dispoziția autorităților contractante _____ 437
212. Directiva 89/665 se opune unei reglementări naționale care condiționează dreptul de a obține daune-interese pentru încălcarea de către autoritatea contractantă a dreptului achizițiilor publice de caracterul culpabil al acestei încălcări, inclusiv în cazul în care aplicarea acestei reglementări se întemeiază pe o prezumție de culpă a autorității, precum și pe imposibilitatea ca aceasta din urmă să invoce lipsa unor capacități individuale și, prin urmare, inexistența elementului subiectiv al încălcării pretinse _____ 438
213. Obligația de motivare a actului autorității este diferită de problema temeiniciei motivării ♦ Comunicarea doar a punctajelor obținute de ofertanți nu este suficientă, întrucât nu relevă caracteristicile și avantajele ofertei câștigătoare față de necâștigătoare _____ 439
214. Autoritatea contractantă poate solicita ofertanților cu sediul în alt stat membru să se înregistreze în statul membru al autorității pentru a fi atestați că și-au achitat contribuțiile la asigurările sociale, impozitele și taxele în respectivul stat membru al autorității, sub condiția ca o astfel de solicitare să nu îngreuneze și să nu întârzie participarea la procedura de atribuire, să nu impună costuri administrative excesive și să aibă ca scop exclusiv verificarea ofertanților. Prezentarea certificatelor eliberate de statul unde își au sediul ofertanții nu

- este suficientă, întrucât există posibilitatea ca aceștia să fi desfășurat o activitate economică în statul membru al autorității, care să genereze datorii în materie fiscală și socială în acest stat ♦ Prezentarea, la autoritatea contractantă, a cererii de înregistrare însoțite de depunerea ofertei constituie o formalitate suficientă pentru a admite participarea la procedura de atribuire, dacă atribuirea nu va interveni înaintea finalizării înregistrării ofertanților ♦ Directiva 93/37 nu se opune verificării lipsei cauzelor de excludere a ofertanților de către un alt organism decât autoritatea contractantă, precum verificarea certificatelor eliberate de autoritățile fiscale și sociale din alte state membre, cu excepția cazului când organismul este alcătuit în majoritate din persoane ce pot avea interese contrare anumitor ofertanți și competența sa se extinde și la controlul pe fond al validității certificatelor menționate _____ 440
- 215.** Acțiunea în anulare nu este admisibilă decât în măsura în care reclamantul are un interes să obțină anularea actului atacat, ceea ce presupune ca anularea să poată avea consecințe juridice, respectiv să îi aducă un beneficiu ♦ Întrucât, în speță, este vorba despre un acord-cadru ce poate fi utilizat ca model pentru alte achiziții, există interesul evitării producerii în viitor a nelegalității invocate de reclamant _____ 444
- 216.** Operațiuni de privatizare ce include obligațiile cumpărătorului de a presta servicii și de a executa lucrări. Contractul mixt trebuie apreciat în temeiul normelor care reglementează partea care constituie obiectul principal sau elementul preponderent al contractului ♦ Cesiunea de acțiuni către un ofertant, în cadrul unei operațiuni de privatizare, nu intră sub incidența directivelor în materie de achiziții publice și nici a directivelor de remedii ♦ Nu doar întreaga asociere de ofertanți poate solicita despăgubiri, ci și oricare dintre membrii asocierii, pentru repararea prejudiciului pe care l-a suferit în mod individual ♦ Pot fi cerute despăgubiri și ca urmare a unei decizii adoptate de o altă entitate decât autoritatea contractantă, entitate implicată în procedura de atribuire și care a influențat desfășurarea acesteia, cum ar fi un organism competent să verifice incompatibilitățile ofertanților _____ 444
- 217.** Anunțul de participare trebuie să cuprindă și lucrările suplimentare care intră în obiectul contractului (descrierea cât mai completă a acestuia), respectiv să asigure posibilitatea oricărui potențial ofertant, normal avizat și experimentat și rezonabil de diligent, de a își forma o imagine concretă cu privire la lucrările care vor fi efectuate ♦ Caracterul notoriu al unei probleme care există la nivel național nu poate să fie luat în considerare de ofertanți drept criteriu implicit de definire a obiectului contractului _____ 447
- 218.** Contestația împotriva respingerii propriei oferte, fără a fi contestată decizia de atribuire a contractului, nu este lipsită de interes ♦ Anularea respingerii poate avea impact asupra legalității deciziei de atribuire și, pe de altă parte, poate avea consecințe privind o eventuală cerere de despăgubiri _____ 449
- 219.** În cadrul unui contract de achiziție publică, autoritatea publică trebuie să își asume poziția de cumpărător, nu de vânzător ♦ Caracterul oneros al contractului de achiziție publică presupune ca autoritatea contractantă să primească în temeiul acestuia o contraprestație, care să prezinte un interes economic direct pentru autoritate, precum avantajele economice provenind din utilizarea ulterioară sau din cesionarea ulterioară a unei lucrări ♦ Contractul de achiziție publică de lucrări nu impune ca lucrările să fie realizate în mod material sau fizic pentru autoritatea contractantă, ci doar să fie executate în interesul economic direct al acestei autorități ♦ Concesionarea pe durată nedeterminată încalcă ordinea juridică a Uniunii _____ 449
- 220.** Ofertă depusă de o asociere fără personalitate juridică. Decizia privind rezultatul evaluării este destinată fiecăruia dintre membrii asocierii, context în care fiecare dintre ei are calitate procesuală activă pentru a contesta respectiva decizie ♦ Principiul transparenței presupune ca toate informațiile tehnice relevante pentru buna înțelegere a anunțului de participare sau a caietului de sarcini să fie puse, de îndată ce este posibil, la dispoziția tuturor potențialilor ofertanți _____ 451
- 221.** Sunt admisibile motivele de contestare noi, dacă se bazează pe elemente de fapt și de drept care au apărut în cursul litigiului ♦ Cerință potrivit căreia sunt acceptate și ofertele expediate recomandate prin serviciul poștal până la o anumită dată, urmând ca ștampila poștală să fie luată în considerare pentru respectarea termenului. Ofertă care ar fi trebuit respinsă fără a fi deschisă, din cauza lipsei ștampilei pentru stabilirea datei expedierii și a lipsei unei dovezi privind trimiterea ei recomandată ♦ Factorii de evaluare nu trebuie în mod necesar să fie de natură cantitativă sau orientați exclusiv spre preț ♦ Factori de evaluare subiectivi – organizarea și metodologia preconizate pentru prestarea serviciilor, buna înțelegere a specificațiilor caietului de sarcini și calitatea serviciilor cerute. Respectivii factori pot fi aplicați obiectiv și uniform pentru a compara ofertele ♦ Autoritatea nu este obligată să îi indice ofertantului respins care sunt calitățile ofertei declarate câștigătoare ♦ Fișele

- de evaluare individuală, ale membrilor comisiei de evaluare, nu au valoare juridică autonomă. Evaluarea individuală se „dizolvă” în raportul final _____ 452
- 222.** Posibilitatea de a exercita o cale de atac eficientă împotriva atribuirii presupune informarea în timp util a candidaților și a ofertanților cu privire la aceasta ♦ Constatarea neîndeplinirii obligațiilor de către un stat membru nu depinde de existența unui prejudiciu care ar putea să rezulte din aceasta. Procedura de constatare a neîndeplinirii obligațiilor permite nu numai verificarea conformității cu dreptul Uniunii a actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale unui stat membru, ci și stabilirea faptului că o autoritate contractantă a unui stat membru încalcă dreptul Uniunii într-un caz specific ♦ Statele membre au dreptul să stabilească termene scurte de contestare a măsurilor pregătitoare sau a deciziilor intermediare luate în cadrul procedurii de atribuire, precum și obligația ca normele privind aceste termene să fie suficient de precise, clare și previzibile, astfel încât particularii să își poată cunoaște drepturile și obligațiile. Condițiile de aplicare a termenelor nu trebuie să facă imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor ♦ Durata unui termen de decădere nu este previzibilă pentru persoanele interesate în situația în care este lăsată la aprecierea instanței competente ♦ Prevederea potrivit căreia orice cale de atac „va fi introdusă cât mai curând posibil și, în orice caz, în termen de trei luni” contravine Directivei 89/665, din cauza incertitudinii constând în posibilitatea instanțelor de a respinge calea de atac drept tardivă înainte de expirarea termenului de trei luni _____ 456
- 223.** Simpla informație că oferta i-a fost respinsă nu permite ofertantului să formuleze contestația, întrucât informația este insuficientă pentru a afirma că ar exista o ilegalitate care să facă obiectul contestației. Numai după ce a aflat motivele pentru care a fost respins, ofertantul își poate forma convingerea asupra existenței unei încălcări și a oportunității contestării ♦ Termenele de contestare având ca obiect constatarea unei încălcări sau obținerea de despăgubiri încep să curgă numai de la data la care reclamantul a luat cunoștință sau ar fi trebuit să ia cunoștință de pretinsa încălcare ♦ Statele membre au obligația de a stabili un sistem de termene exact, clar și previzibil, astfel încât particularii să își poată cunoaște drepturile și obligațiile. Modalitățile de aplicare a termenelor nu trebuie să facă imposibilă sau extrem de dificilă exercitarea drepturilor ♦ Durata unui termen de decădere nu este previzibilă pentru persoanele interesate în situația în care este lăsată la aprecierea instanței competente ♦ Prevederea potrivit căreia orice cale de atac „va fi introdusă cât mai curând posibil și, în orice caz, în termen de trei luni” contravine Directivei 89/665, din cauza incertitudinii constând în posibilitatea instanțelor de a respinge calea de atac drept tardivă înainte de expirarea termenului de trei luni ♦ Instanța națională este obligată să repună contestatorul în termenul de contestare, astfel încât să îi asigure posibilitatea de contestare de la data la care el a luat cunoștință sau ar fi trebuit să ia cunoștință de încălcarea normelor privind atribuirea contractului _____ 458
- 224.** Grup de întreprinderi. Interdicție de a participa la aceeași procedură de atribuire, în mod concurent, a unui „consorzio stabile” (grup stabil) și a unei societăți făcând parte din acesta. Dreptul Uniunii se opune excluderii automate din procedură și aplicării de sancțiuni penale atât grupului stabil, cât și membrilor acestuia, atunci când aceștia din urmă au prezentat oferte concurente cu oferta grupului, chiar dacă oferta grupului nu ar fi fost depusă în numele și pe seama întreprinderilor _____ 460
- 225.** Unul dintre obiectivele normelor în materia achizițiilor publice este deschiderea spre o concurență cât mai largă, care este și în interesul autorității contractante, care va dispune de o alegere extinsă a ofertei celei mai avantajoase și mai adaptate nevoilor publicului vizat ♦ Operatorii care au dreptul, în statul unde sunt stabiliți, de a presta serviciul supus licitației nu pot fi excluși de la aceasta numai pe motiv că, în temeiul legislației statului unde se atribuie contractul, sunt obligați să fie ori persoane fizice, ori persoane juridice sau să dispună ori de statut de drept public, ori de drept privat ♦ Principiul egalității de tratament nu este încălcat numai pentru motivul că autoritatea contractantă admite participarea la procedura de atribuire a organismelor care beneficiază de subvenții ce le permit să oferteze prețuri sensibil mai mici decât cele ale ofertanților concurenți nesubvenționați. Eventualitatea unei poziții privilegiate a ofertanților, din cauza finanțărilor publice sau a ajutoarelor de stat, nu poate justifica excluderea automată a lor de la procedură ♦ Le este permisă participarea la procedura de atribuire și entităților care nu urmăresc în principal un scop lucrativ, nu dispun de structura organizațională a unei întreprinderi și nu asigură o prezență constantă pe piață, cum ar fi universitățile și institutele de cercetare, precum și consorțiile alcătuite din universități și autorități publice _____ 462

226. Procedurile de atribuire pe care statele membre sunt autorizate să le utilizeze sunt enumerate limitativ în directiva aplicabilă. Atribuirea contractelor de achiziție publică prin intermediul altor proceduri nu este permisă _____ 464
227. Contestația formulată de ofertantul de pe locul III nu este lipsită de interes în contextul în care ambele oferte clasate pe primele locuri prezintă același viciu de neconformitate ♦ Chiar dacă o autoritate este obligată să redacteze în mod precis și clar condițiile procedurii de atribuire, ea nu este obligată să aibă în vedere toate situațiile posibile, oricât de rare ar fi acestea, susceptibile să apară în practică ♦ Autoritatea are posibilitatea de a contacta ofertantul în cazul în care oferta sa necesită clarificări sau corectarea unor erori materiale. Așadar, autoritatea are posibilitatea, nu obligația de a contacta ofertanții ♦ Prin excepție, când textul unei oferte este redactat în mod ambiguu, iar ambiguitatea poate fi explicată în mod simplu și ușor îndepărtată, autoritatea este obligată, în temeiul buneii administrări și al principiului proporționalității, să ceară clarificări ofertantului ♦ Principiul proporționalității impune autorității, atunci când se confruntă cu o ofertă ambiguă, iar o cerere de precizări cu privire la conținutul ei ar putea asigura securitatea juridică în același mod precum respingerea imediată a ofertei, să solicite clarificări ofertantului, decât să opteze pentru respingerea ofertei ♦ Autoritatea trebuie să fie în măsură să se asigure cu precizie cu privire la conținutul ofertei, în special la conformitatea cu specificațiile caietului de sarcini. Când oferta este ambiguă, iar autoritatea nu are posibilitatea de a stabili, în mod rapid și eficient, care este efectiv obiectul ofertei, nu are altă posibilitate decât să o respingă ♦ Oferta nu este incompletă și nu trebuie respinsă dacă prețul care lipsește pentru un articol de lucrări poate fi dedus cu certitudine din prețul indicat pentru alt articol în același deviz recapitulativ sau, cel puțin, după obținerea unor precizări din partea autorului ofertei cu privire la conținutul acesteia ♦ Instanța este competentă să stabilească dacă răspunsurile ofertantului reprezintă clarificări sau modificări ale conținutului ofertei _____ 464
228. Calificarea juridică a contractului intră în sfera dreptului Uniunii, nefiind relevantă calificarea din dreptul național sau aceea realizată de părțile contractante ♦ Când contractul conține atât elemente specifice unui contract de lucrări, cât și elemente specifice altui tip de contract de achiziție publică, obiectul principal al contractului este acela care determină normele unionale aplicabile ♦ Diferența dintre un contract de lucrări și unul de locațiune. Contract între o entitate publică și o întreprindere privată privind închirierea către entitate a unor pavilioane care urmează să fie construite de către întreprindere, remunerația pentru aceasta din urmă constând în plata unei chirii lunare timp de 30 de ani _____ 469
229. Contractul de achiziție publică de servicii presupune o contraprestație care este plătită direct de autoritatea contractantă prestatorului. Concesionare – modalitatea de plată constă în dreptul de a exploata serviciul, iar prestatorul își asumă riscul legat de exploatarea serviciului ♦ Executarea lucrărilor conexe obiectului principal al concesionării de servicii nu este considerată „concesionare de lucrări publice” ♦ Concesionare „in house”. Participarea, chiar și minoritară, a unei întreprinderi private la capitalul mixt al societății la care participă autoritatea contractantă exclude controlul analog al acesteia asupra respectivei societăți _____ 470
230. Art. 22 alin. (3) din Directiva 93/37 trebuie interpretat în sensul că, atunci când un contract este atribuit prin procedura de negociere, iar numărul candidaților corespunzători nu atinge limita minimă stabilită pentru respectiva procedură, autoritatea contractantă poate să o continue invitând candidatul sau candidații corespunzători să negocieze condițiile contractului ♦ Autoritatea trebuie să invite la faza de negociere a contractului un număr suficient de candidați. Caracterul suficient sau insuficient al acestui număr pentru asigurarea unei concurențe reale trebuie determinat în funcție de caracteristicile și de obiectul contractului respectiv ♦ Obligația de asigurare a concurenței reale este îndeplinită inclusiv atunci când autoritatea recurge la procedura de negociere _____ 472
231. Împrejurarea că autoritatea contractantă deține, împreună cu alte autorități publice, totalitatea capitalului unei societăți contractante sugerează, fără a fi decisivă, că această autoritate contractantă exercită asupra societății un control analog celui pe care îl exercită asupra propriilor servicii ♦ În cazul în care o autoritate publică devine asociat minoritar al unei societăți pe acțiuni cu capital integral public pentru a-i atribui gestiunea unui serviciu public, controlul pe care autoritățile publice asociate în cadrul respectivei societăți îl exercită asupra acesteia poate fi calificat drept analog controlului pe care îl exercită asupra propriilor servicii atunci când este exercitat împreună de aceste autorități ♦ Poate fi atribuit direct contractul către o societate pe acțiuni cu capital integral public în măsura în care colectivitatea publică autoritate contractantă exercită asupra acestei societăți un control analog, iar societatea desfășoară partea cea mai importantă a activității sale cu colectivitatea sau colectivitățile care o dețin _____ 473

232. Completarea contestației cu noi motive este inadmisibilă, exceptând acele motive care constituie dezvoltarea unui motiv enunțat anterior, direct sau implicit, în contestație ♦ Servicii de pază. Este legală condiția vechimii profesionale de minimum un an pentru agenți ♦ Principiul egalității de tratament și egalitatea de șanse. Principiul transparenței ♦ Cerința ca ofertanții să dispună, la data ofertei, de toți agenții de securitate necesari executării contractului este restrictivă, întrucât avantajează prestatorul actual al contractului, care dispune de totalitatea agenților necesari ♦ Divulgarea componenței comisiei de evaluare (nume, grad, vechime în muncă și repartizarea membrilor) nu este de natură să aducă atingere protecției vieții private și a integrității persoanelor ♦ Cererea de despăgubiri este autonomă, respectiv nu depinde de cererea de anulare a actelor autorității contractante. Respingerea acesteia din urmă nu determină, în sine, inadmisibilitatea cererii de despăgubiri _____ 477
233. Faptul că o entitate achizitoare figurează în anexa III la Directiva 2004/18 nu înseamnă, implicit, că ea este organism de drept public și autoritate contractantă ♦ Condițiile pentru ca o entitate să fie considerată organism de drept public. Casă de asigurări de sănătate ♦ Contractul mixt este considerat de furnizare sau de servicii în funcție de valoarea produselor, respectiv a serviciilor cuprinse în acest contract. În cazul furnizării de mărfuri care sunt fabricate și adaptate în funcție de nevoile individuale ale fiecărui client și cu privire la utilizarea cărora fiecare client trebuie consiliat în mod individual, confecționarea mărfurilor trebuie inclusă în partea „bunuri” a respectivului contract, în scopul calculării valorii ♦ Contractul de furnizare cuprinde cumpărarea de produse, indiferent dacă acestea sunt puse la dispoziția consumatorilor gata fabricate sau după ce au fost confecționate potrivit cerințelor acestora. Confecționarea face parte din furnizarea produselor în cauză ♦ Distincția dintre concesiunea de servicii și acordul-cadru de servicii. Contract între o casă publică de asigurări de sănătate și un fabricant de încălțăminte ortopedică adaptată nevoilor individuale ale pacienților asigurați _____ 480
234. Cerințele tehnice care rezultă din dispoziții normative privind protecția mediului trebuie să fie considerate elemente indispensabile ♦ Absența din directivă a unui termen precis în care ofertantul să fie informat cu privire la motivele respingerii ofertei sale. Informarea „cât mai curând posibil” reprezintă o obligație de diligență. O perioadă de două luni nu înseamnă „cât mai curând posibil” _____ 484
235. Obligația autorității de a comunica ofertanților necâștigători caracteristicile și avantajele relative ale ofertei câștigătoare. Simpla comunicare a punctajelor ofertelor nu acoperă obligația ♦ Lipsa sau insuficiența motivării raportului procedurii, care împiedică realizarea controlului judecătoresc, constituie o cauză de anulare de ordine publică, ce trebuie să fie invocată de instanță din oficiu ♦ Prezentarea motivării raportului procedurii în cursul procesului nu compensează insuficiența motivării inițiale a raportului atacat ♦ Refuz al autorității de a comunica ofertantului necâștigător prețul ofertei desemnate câștigătoare. Refuz nelegal, întrucât prețul constituie unul dintre avantajele respectivei oferte ♦ Cerere de obligare a autorității să organizeze o nouă procedură de atribuire, în mod legal. Cerere inadmisibilă _____ 485
236. În contextul pieței interne unice și al concurenței efective, este în interesul dreptului Uniunii să se asigure o participare cât mai largă posibil a operatorilor la procedurile de atribuire ♦ Statele membre au posibilitatea să prevadă și alte cauze de excludere a ofertanților destinate să asigure respectarea principiilor egalității de tratament și transparenței, cu condiția ca astfel de măsuri să nu depășească ceea ce este necesar pentru a atinge acest obiectiv ♦ Reglementare națională care nu permite participarea la aceeași procedură de atribuire, în calitate de ofertanți concurenți, a unor societăți între care există un raport de control sau de influență importantă. Dreptul Uniunii se opune unei asemenea interdicții, care nu lasă ofertanților posibilitatea de a demonstra că raportul respectiv nu a influențat comportamentul fiecărei întreprinderi în cadrul procedurii ♦ Grupările de întreprinderi nu exclud posibilitatea ca întreprinderile controlate să se bucure de autonomie în cadrul gestiunii politicii lor comerciale și a activităților lor economice, în special în domeniul participării la procedurile de atribuire ♦ Problema dacă raportul dintre întreprinderi a exercitat o influență asupra conținutului ofertelor impune efectuarea unei examinări și a unei aprecieri a situației de fapt care sunt de competența autorităților contractante ♦ Simpla constatare a unui raport de control între întreprinderile ofertante, ca urmare a proprietății sau a numărului de drepturi de vot care pot fi exercitate în adunările ordinare, nu este suficientă pentru ca autoritatea contractantă să poată exclude în mod automat întreprinderile, fără a verifica dacă un asemenea raport a avut efecte concrete asupra comportamentului fiecărei întreprinderi în cadrul procedurii _____ 487

237. Chiar dacă reglementarea națională aplicabilă este conformă dreptului Uniunii, neîndeplinirea obligațiilor statului membru poate decurge din existența unei practici administrative contrare respectivul drept ♦ Autoritatea contractantă nu poate să respingă în mod direct și în afara cadrului procedurii de protecție prevăzute de Directiva 93/42, pentru motive privind protecția sănătății publice, ofertele de furnizare de dispozitive medicale certificate cu marcajul „CE” _____ 489
238. Contestația transmisă prin fax trebuie depusă în original în termen de 10 zile de la data primirii faxului (Regulamentul de procedură al Tribunalului) ♦ Original expediat prin poștă în interiorul termenului, însă predat instanței după 42 de zile. Caz de forță majoră _____ 490
239. Dreptul Uniunii se opune unei dispoziții naționale care instituie o prezumție absolută de incompatibilitate între calitatea de proprietar, de asociat, de acționar principal sau de membru al conducerii unei întreprinderi care desfășoară o activitate în sectorul mijloacelor de informare în masă și aceea de proprietar, de asociat, de acționar principal sau de membru al conducerii unei întreprinderi căreia i se încredințează de către stat sau de către o persoană juridică din sectorul public în sens larg executarea unor contracte de lucrări, de furnizare sau de servicii _____ 491
240. Dacă data comunicării actului vătămător nu poate fi stabilită cu certitudine, îndoiala profită reclamantului. Tardivitatea trebuie dovedită de partea care o invocă ♦ Transmiterea unui mesaj electronic (e-mail) nu garantează recepționarea lui de către destinatar. Este posibil ca recepționarea să nu aibă loc la data transmiterii ♦ Contestarea inițierii unei noi proceduri de atribuire pe motiv că este contestată și anularea procedurii anterioare. Argumentul că, în cazul infirmării anulării, s-ar redeschide prima procedură și ar lăsa a doua procedură fără obiect nu este de natură a stabili că decizia de organizare a unei noi licitații este cauzatoare de prejudicii. Această decizie nu implică în mod necesar atribuirea contractului către un alt ofertant ♦ Anularea licitației semnifică încheierea procedurii de atribuire. Ofertanții din licitația anulată nu pot pretinde autorității să inițieze cu ei o procedură de negociere _____ 492
241. Elicoptere cu vocație civilă certă și cu scop militar eventual. Achiziționarea de echipamente a căror utilizare în scopuri militare nu este întru totul certă trebuie să respecte normele de atribuire a contractelor de achiziție publică ♦ Necesitatea de a prevedea o obligație de confidențialitate nu împiedică recurgerea la o procedură concurențială de atribuire. Simpla afirmație că elicopterele sunt declarate secrete, că sunt însoțite de măsuri speciale de securitate sau că este necesar să fie excluse din sfera normelor unionale pentru protejarea intereselor esențiale de securitate ale statului nu poate fi suficientă pentru a se deroga de la aplicarea directivei privind achizițiile publice _____ 495
242. Abatere profesională gravă, sancționată cu amendă de 70 de milioane de euro, redusă „100%”, întrucât societatea a informat și cooperat cu autoritatea de concurență ♦ Abaterea nu poate fi confundată cu sancțiunea sa. Reducerea amenzii nu face să dispară abaterea, care trebuie verificată temeinic de către autoritatea contractantă _____ 496
243. Modificarea unui contract de achiziție publică poate fi considerată substanțială când introduce condiții care, dacă ar fi fost incluse în procedura de atribuire inițială, ar fi permis acceptarea altor ofertanți sau declararea altei oferte câștigătoare, precum și atunci când extinde contractul într-o măsură importantă sau schimbă echilibrul economic al contractului în favoarea adjudecatarului ♦ În general, înlocuirea contractantului trebuie considerată schimbare a unei clauze esențiale a contractului. Reorganizarea internă a contractantului nu modifică în mod esențial clauzele contractului, însă cedarea părților sociale către terți poate fi considerată astfel. În principiu, schimbarea structurii acționariatului contractantului cotelat la bursă nu pune în discuție modificarea contractului ♦ Serviciile furnizate autorității de către prestatorul inițial pot fi transferate unui alt prestator, constituit sub forma unei societăți de capitaluri al cărei acționar unic este prestatorul inițial, care deține controlul și dă instrucțiuni noului prestator, în măsura în care prestatorul inițial continuă să își asume răspunderea respectării obligațiilor contractuale ♦ În cazul trecerii la moneda euro, transformarea în euro a prețurilor exprimate în moneda națională, cu eventuale rotunjiri, nu reprezintă o modificare substanțială a contractului ♦ Prețul constituie o condiție importantă a contractului de achiziție publică ♦ Contractul de achiziție publică de servicii pe durată nedeterminată este străin sistemului și finalității normelor în materia contractelor de achiziții publice ♦ Simplul fapt că autoritatea obține o reducere de preț pentru o parte din serviciile care fac obiectul contractului nu poate provoca o denaturare a concurenței în detrimentul ofertanților potențiali _____ 497

244. Este esențial ca fiecare ofertant suspectat că a propus un preț neobișnuit de scăzut să dispună de posibilitatea de a își susține punctul de vedere în mod util în această privință. Existența unei dezbateri contradictorii efective constituie o cerință fundamentală în vederea evitării arbitrarului autorității și garantării unei concurențe sănătoase _____ 501
245. Contravine dreptului Uniunii reglementarea care, în ceea ce privește contractele cu valoare inferioară pragurilor din directivele privind achizițiile publice, dar care prezintă interes transfrontalier cert, impune autorităților contractante să procedeze la excluderea automată a ofertelor cu preț neobișnuit de scăzut, fără a lăsa respectivelor autorități posibilitatea de a verifica elementele acestor oferte, prin solicitarea de clarificări ofertanților ♦ Excluderea automată, în privința contractelor care prezintă interes transfrontalier cert, ar fi susceptibilă să constituie o discriminare indirectă, dezavantajând acei operatori din alte state membre care, având structuri de costuri diferite, putând beneficia de economii de scară importante sau intenționând să își reducă marjele de profit pentru a putea penetra mai eficient pe piața de referință, ar fi în măsură să elaboreze o ofertă competitivă și, în același timp, serioasă și fiabilă ♦ Este admisibilă reglementarea sau clauza din documentație care stabilește un prag rezonabil sub care s-ar aplica excluderea din oficiu a ofertelor cu preț neobișnuit de scăzut atunci când, din cauza numărului excesiv de ridicat de oferte, verificarea tuturor ar depăși capacitatea administrativă a autorității sau ar fi susceptibilă, din cauza întârzierii pe care această verificare ar putea-o ocaziona, să pună în pericol realizarea proiectului ♦ Chiar și contractele de valoare redusă pot prezenta interes transfrontalier cert _____ 502
246. Domeniile de aplicare ale directivelor 2004/17 și 2004/18. În domeniul de aplicare al Directivei 2004/17 intră numai contractele pe care o entitate contractantă le atribuie în legătură cu și pentru desfășurarea de activități în sectoarele indicate în directivă ♦ Este organism de drept public o societate înființată cu scopul de a asigura încălzirea unei aglomerări urbane și care se află într-o situație de cvasimonopol, chiar dacă, în afara misiunii sale de interes general, societatea desfășoară și activități cu scop lucrativ ♦ Contractelor atribuite de un organism de drept public care au legătură cu exercitarea de activități ale organismului în unul sau în mai multe dintre sectoarele prevăzute la art. 3-7 din Directiva 2004/17 trebuie să li se aplice procedurile prevăzute de această directivă. În schimb, contractelor atribuite în legătură cu exercitarea altor activități li se aplică procedurile prevăzute de Directiva 2004/18. Fiecare dintre aceste două directive se aplică fără să se facă distincție între activitățile pe care organismul le desfășoară pentru a își îndeplini misiunea de a satisface nevoi de interes general și activitățile pe care le desfășoară în condiții de concurență și chiar în prezența unei contabilități care urmărește separarea sectoarelor de activitate ale acestui organism pentru a evita finanțările încrucișate între aceste sectoare _____ 504
247. Achiziționarea de echipamente a căror utilizare în scopuri militare este puțin certă trebuie să respecte în mod necesar normele de atribuire a contractelor de achiziție publică. Furnizarea de elicoptere unor corpuri militare în vederea utilizării civile trebuie să respecte aceleași norme ♦ Necesitatea de a prevedea o obligație de confidențialitate nu împiedică în niciun mod recurgerea la o procedură de licitație pentru atribuirea contractului. Prevenirea divulgării de informații sensibile privitoare la producerea de elicoptere nu justifică achiziționarea lor fără licitație, prin negociere ♦ Nici interesul siguranței publice sau al apărării naționale nu justifică evitarea procedurii de licitație pentru achiziția de elicoptere cu scopuri civile ♦ Procedura negociată are caracter excepțional și nu poate fi aplicată decât în cazurile enumerate limitativ în directivele privind achizițiile publice, care nu pot fi extinse prin reglementări naționale. Sarcina de a proba încadrarea în cazurile în care este permisă negocierea revine celui care intenționează să se prevaleze de aceasta ♦ Invocarea, pentru recurgerea la negociere, a cerințelor de ordin tehnic și de omogenitate a flotei de elicoptere _____ 508
248. Comunicarea rezultatului procedurii trebuie să preceadă încheierea contractului, pentru ca ofertanții să dispună de posibilitatea reală de a introduce o cale de atac sau de a obține măsuri provizorii. Trebuie să treacă un termen rezonabil între momentul comunicării rezultatului și încheierea contractului ♦ Posibilitatea de a introduce acțiune în anularea contractului sau pentru obținerea de despăgubiri nu este de natură să compenseze imposibilitatea de a acționa numai împotriva actului de atribuire înainte de încheierea contractului _____ 511
249. Autoritatea nu poate condiționa atribuirea contractului doar întreprinderilor care, la depunerea ofertei, se angajează să plătească salariaților lor, în schimbul executării prestațiilor, cel puțin remunerația prevăzută într-o convenție colectivă aplicabilă la locul în care se execută acestea _____ 512

250. Cunoașterea extraordinară dobândită de un ofertant ca urmare a lucrărilor direct legate de pregătirea procedurii de atribuire nu poate să determine excluderea automată a acestuia de la procedura respectivă
 ♦ Principiul egalității de tratament nu impune autorității să neutralizeze în mod absolut toate avantajele de care beneficiază un ofertant al cărui subcontractant este contractantul existent _____ 513
251. Valoarea estimată care trebuie să fie luată în considerare pentru a se verifica dacă este atins pragul din directive și dacă atribuirea trebuie să respecte normele acestora este valoarea globală, prin însumarea valorilor loturilor _____ 515
252. Autoritățile contractante au obligația de a nu divulga informațiile al căror conținut ar putea fi utilizat pentru a denatura concurența, fie în cadrul procedurii de atribuire în curs, fie în cadrul unor proceduri ulterioare
 ♦ Ofertanții trebuie să poată comunica autorităților orice informații utile în cadrul procedurii de atribuire, fără a se teme că acestea vor comunica terților informații a căror divulgare ar putea fi prejudiciabilă ♦ Protecția secretelor comerciale constituie un principiu general ♦ Organismul de soluționare a contestațiilor trebuie să dispună de informațiile necesare pentru a se putea pronunța în cunoștință de cauză, inclusiv de informațiile confidențiale și de secretele comerciale, precum și să garanteze confidențialitatea și dreptul la respectarea secretelor comerciale ♦ Principiul contradictorialității nu presupune accesul nelimitat și absolut al părților la toate informațiile referitoare la procedura de atribuire ce au fost depuse la organismul de soluționare a contestațiilor. Dreptul de acces trebuie pus în balanță cu dreptul la protecția informațiilor confidențiale și a secretelor comerciale ♦ Având în vedere prejudiciul extrem de grav ce ar putea rezulta din comunicarea ilegală a anumitor informații către un concurent, organismul de soluționare trebuie ca, înainte de a comunica aceste informații unei părți din litigiu, să dea posibilitatea operatorului economic vizat să invoce caracterul confidențial sau de secret comercial al acestora _____ 515
253. Verificarea respectării cerințelor de către ofertanți și atribuirea contractului reprezintă operațiuni distincte, guvernate de norme diferite ♦ Criteriile de calificare nu pot fi confundate cu acelea de atribuire. Experiența, calificările și mijloacele de natură să garanteze buna executare a contractului reprezintă criterii care privesc capacitatea ofertanților, nu criteriile de atribuire. Directiva 92/50 se opune ca autoritatea contractantă să țină seama de experiența ofertanților, de personalul acestora și de echipamentele din dotare, precum și de capacitatea de a executa contractul nu cu titlul de „criterii calitative de selecție”, ci cu titlul de „criterii de atribuire” ♦ Toate elementele luate în considerare de autoritate pentru identificarea ofertei celei mai avantajoase și importanța relativă a lor trebuie să fie cunoscute de către viitorii ofertanți la momentul pregătirii ofertelor ♦ Autoritatea nu poate aplica reguli de ponderare sau subcriterii ale criteriilor de atribuire (subfactori ai factorilor de evaluare) pe care nu le-a adus în prealabil la cunoștința ofertanților _____ 518
254. Autoritățile nu pot exclude candidații sau ofertanții numai pe motiv că forma juridică a acestora nu corespunde unei anumite categorii de persoane juridice, cum este societatea de capital ♦ Instanța națională este obligată să interpreteze și să aplice o dispoziție de drept intern în conformitate cu cerințele dreptului Uniunii și, în cazul în care o astfel de interpretare conformă nu este posibilă, să înlăture aplicarea oricărei dispoziții de drept intern care ar fi contrară _____ 520
255. Definiția contractului de achiziție publică ține de domeniul dreptului Uniunii, calificarea în dreptul național fiind lipsită de relevanță pentru a stabili dacă intră în domeniul de aplicare al directivelor privind achizițiile publice
 ♦ Numai în ipoteza în care acordul încheiat între prestator și autoritate ar fi, în realitate, un act administrativ unilateral care stabilește obligații numai în sarcina prestatorului, act care s-ar delimita considerabil de condițiile normale ale ofertei comerciale a acestei societăți, ar trebui să se considere că nu există un contract și că, prin urmare, Directiva 92/50 nu ar fi aplicabilă ♦ Contractul încheiat cu prestatorul serviciului poștal universal pentru servicii rezervate nu constituie operațiune „in house” ♦ Deși anumite contracte sunt excluse din domeniul de aplicare al directivelor privind achizițiile publice, autoritățile care încheie astfel de contracte sunt obligate să respecte normele fundamentale ale Tratatului de instituire a Comunității Europene și, în special, principiul nediscriminării ♦ Faptul că legiuitorul unional a considerat că procedurile specifice și riguroase prevăzute de directivele privind achizițiile publice nu sunt adecvate în cazul celor cu valoare redusă nu înseamnă că acestea sunt excluse din domeniul de aplicare al dreptului Uniunii ♦ Lipsa totală a condițiilor concurențiale în cazul atribuirii unui contract de achiziție publică nu este conformă cu cerințele art. 43 și 49 din tratat și nici cu principiile egalității de tratament, nediscriminării și transparenței _____ 521

256. Există finanțare în cea mai mare parte de către stat și atunci când activitățile organismelor publice de radiodifuziune sunt finanțate în cea mai mare parte printr-o redevență impusă, ce trebuie plătită de deținătorii unui post receptor ♦ Condiția referitoare la „finanțarea de către stat” nu presupune intervenția directă a statului sau a altor autorități publice la atribuirea contractului de către organismele publice de radiodifuziune ♦ Contracte de achiziție publică excluse din domeniul de aplicare al Directivei 92/50 _____ 524
257. Anunțul de participare trebuie să precizeze cantitatea totală sau întinderea contractului de achiziție publică, lipsa acestei precizări putând fi contestată ♦ Imposibilitatea formulării contestației în termenul de decădere aplicabil, din cauza lipsei informațiilor necesare cunoașterii acestui termen. Termenele naționale de decădere, inclusiv condițiile de aplicare a acestora, nu pot să fie de natură să facă practic imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor. Un anunț de participare lipsit de orice informație referitoare la valoarea estimată a contractului, urmat de un comportament evaziv al autorității în fața întrebărilor unui potențial ofertant, trebuie considerat ca făcând excesiv de dificilă exercitarea de către acesta a drepturilor sale ♦ Norma de decădere nu poate fi aplicată astfel încât să se refuze accesul la o cale de atac privind alegerea procedurii de atribuire sau estimarea valorii contractului, în condițiile în care autoritatea nu a indicat în mod clar cantitatea totală sau întinderea contractului respectiv ♦ Directiva 89/665 se opune ca o normă de decădere să fie extinsă în mod general asupra căilor de atac privind deciziile autorității contractante, inclusiv cele intervenite în cursul fazelor procedurii de atribuire ulterioare termenului stabilit prin această normă de decădere _____ 527
258. Directiva 89/665 nu se opune ca, în conformitate cu dreptul național, contestația să poată fi formulată în nume propriu de către un singur membru al asocierii ofertante, după cum nu se opune nici ca, în conformitate cu dreptul național, contestația să poată fi formulată doar de către toți membrii asocierii ofertante, în calitate de asociați sau în nume propriu _____ 529
259. Cererea de suspendare poate fi depusă oricând, întrucât legea nu prevede un termen. Ea nu poate fi respinsă ca tardivă ♦ Eventuala întârziere în depunerea cererii poate fi luată în considerare la examinarea ei pe fond, cu privire la condiția urgenței ♦ Cererea nu este inadmisibilă doar pentru că a fost formulată după expirarea termenului de așteptare ♦ Cererea de interdicere a semnării contractului este lipsită de obiect în cazul în care contractul era deja semnat la data formulării cererii ♦ Cererea de suspendare a deciziei de atribuire a contractului nu este inadmisibilă/lipsită de obiect în cazul semnării contractului, întrucât efectele ei nu încetează odată cu semnarea. Executarea contractului constituie, la rândul ei, o formă de punere în aplicare a deciziei _____ 531
260. În cazul unei asocieri, nu este necesar ca fiecare membru să îndeplinească criteriul experienței similare, acesta putând fi îndeplinit doar de către unul dintre membri _____ 532
261. Atingerea adusă liberei prestări a serviciilor prin ignorarea dispozițiilor Directivei 92/50 se menține pe întreaga perioadă de executare a contractelor încheiate cu încălcarea acestei directive ♦ Statul membru nu se poate prevala de principiul *pacta sunt servanda* și de dreptul de proprietate pentru a justifica neexecutarea unei hotărâri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în temeiul art. 226 din Tratatul de instituire a Comunității Europene ♦ Statul membru nu poate invoca dispoziții, practici sau situații din ordinea juridică internă pentru a justifica nerespectarea obligațiilor care rezultă din dreptul Uniunii _____ 532
262. Atribuirea de către un spital a unui contract de achiziție publică având ca obiect dispozitive medicale purtând marcajul „CE”. Obligația de a prezuma dispozitivele medicale care respectă standardele armonizate și poartă marcajul „CE” ca fiind în conformitate cu cerințele Directivei 93/42 revine și autorităților contractante, prezumție ce poate fi răsturnată ♦ Competența de a constata riscurile pe care dispozitivele medicale pot să le prezinte pentru sănătatea și/sau siguranța publică nu aparține autorității contractante ♦ Autoritatea contractantă nu are dreptul să respingă, pentru motive de necorespondere tehnică sau pentru motive privind protecția sănătății publice, dispozitivele medicale certificate. Dacă autoritatea consideră că dispozitivele sunt susceptibile să compromită sănătatea publică, este obligată să informeze organismul național competent, în vederea punerii în aplicare a procedurii de protecție, și să suspende procedura de atribuire până la finalizarea procedurii de protecție, rezultatul acesteia fiind obligatoriu pentru autoritatea contractantă. Dacă punerea în aplicare a procedurii de protecție cauzează o întârziere susceptibilă să compromită funcționarea spitalului public, autoritatea are dreptul să ia toate măsurile provizorii necesare, cu respectarea principiului proporționalității, care să îi permită să își procure materialele necesare pentru buna funcționare a acestui spital ♦ Principiul egalității de tratament al ofertanților, precum și obligația de transparență interzic autorității să respingă o ofertă

- care respectă cerințele documentației de atribuire, întemeindu-se pe motive care nu au fost prevăzute în aceasta și care sunt invocate ulterior depunerii ofertei _____ 533
- 263.** Negociere în vederea închirierii unui imobil. Prin continuarea negocierilor pe o perioadă de două luni, deși cunoștea că sunt sortite eșecului, privând ofertanta de posibilitatea de a căuta un alt potențial locatar, autoritatea a încălcat principiul bune-credințe și a exercitat abuziv dreptul său de a nu contracta. Despăgubiri de 20.000 de euro convenite ofertantei ♦ Operatorii economici trebuie, în principiu, să suporte riscurile economice inerente activității lor, inclusiv costurile legate de depunerea unei oferte. Cheltuielile angajate cu ofertarea rămân în sarcina lor, având în vedere că participarea la procedurile de atribuire nu garantează câștigarea contractelor ♦ Încurajarea ofertantului de către autoritate pentru executarea anticipată (înainte de semnarea contractului) a lucrărilor de amenajare este de natură să dea naștere unei încrederi legitime ofertantului că investițiile realizate înainte de semnarea formală a contractului urmau să îi fie rambursate _____ 536
- 264.** Reglementare națională care permite unei întreprinderi aflate în proprietate publică să execute operațiuni la comanda directă a autorităților publice, fără aplicarea regimului general de atribuire a contractelor de achiziție publică. Operațiune „in house” ♦ Întreprinderea aflată în proprietate publică ce acționează ca instrument propriu și serviciu tehnic al mai multor autorități publice poate realiza pentru acestea operațiuni fără să fie supusă regimului achizițiilor publice, în condițiile în care autoritățile publice respective exercită asupra întreprinderii un control analog celui pe care îl exercită asupra propriilor servicii și, pe de altă parte, întreprinderea desfășoară partea cea mai importantă a activității sale cu aceste autorități _____ 541
- 265.** Conflict de interese. Contract de evaluare a programului de acțiune comunitară în domeniul sănătății publice. Parteneri și experți ai consorțiului ofertant implicați în punerea în practică a programelor comunitare de sănătate publică ♦ Este legală respingerea ofertei fără a se solicita în prealabil clarificări, întrucât autoritatea are posibilitatea de a solicita clarificări ofertanților, nu obligația _____ 544
- 266.** Pentru a aprecia dacă obiectul principal al convenției este executarea unei lucrări, este indiferent dacă antreprenorul nu execută el însuși lucrările, ci le încredințează unor subantreprenori. Nu este necesar nici ca respectivul antreprenor să fie el însuși în măsură să le execute direct, cu propriile resurse ♦ O convenție prin care o primă autoritate contractantă încredințează unei a doua autorități contractante realizarea unei lucrări constituie un contract de lucrări, indiferent dacă se prevede sau nu că prima autoritate este sau va deveni proprietara unei părți din lucrare sau a întregii lucrări ♦ Calculul valorii estimate a contractului. Dacă valoarea unui contract cuprinde venituri provenind atât de la autoritatea contractantă, cât și de la terți, interesul unui potențial ofertant pentru un asemenea contract depinde de valoarea globală a acestuia ♦ Autoritatea contractantă nu este dispensată de a recurge la procedurile de atribuire pe motiv că, potrivit dreptului național, convenția nu poate fi încheiată decât cu anumite persoane juridice, care au ele însele calitatea de autoritate contractantă și care sunt obligate, la rândul lor, să aplice proceduri de atribuire pentru contractele subsecvente _____ 545
- 267.** Clauză care interzice participarea cu mai multe oferte a membrilor aceluiași grup juridic/consorțiu ♦ Criteriul funcțional și criteriul structural de determinare a existenței unui grup juridic ♦ Institutede care aparțin aceleiași structuri fac parte dintr-un grup juridic _____ 548
- 268.** Aplicarea motivelor de excludere facultative de la art. 29 din Directiva 92/50 este lăsată la aprecierea statelor membre. Acestea pot să nu le aplice deloc ori să le transpună în legislația națională cu un grad de rigurozitate diferit, făcându-le mai permissive ♦ Statele membre nu pot prevedea noi motive de excludere, care nu se regăsesc la art. 29 din directivă ♦ Obligația ofertanților de plată a contribuțiilor la asigurările sociale, a impozitelor și a taxelor. Legislația națională sau, în subsidiar, autoritățile contractante trebuie să prevadă momentul până la care poate fi îndeplinită obligația, pentru a fi admiși ofertanții. Directiva nu exclude posibilitatea acceptării ca plată să aibă loc după evaluarea ofertelor, însă înainte de atribuirea contractului ♦ Începerea plății sau o dovadă a intenției de plată ori a capacității de plată a ofertantului după momentul prestabilit nu este suficientă pentru admiterea acestuia. Măsurile de clemență sau de amnistie fiscală trebuie dovedite de ofertanții beneficiari până la respectivul moment ♦ Efectele formulării unei contestații administrative sau judiciare împotriva constatărilor fiscale sau de asigurări sociale, pentru a examina dacă ofertantul este considerat admisibil în privința îndeplinirii obligațiilor de plată, ar trebui tratate de dreptul intern. Reglementările naționale care nu acordă nicio atenție acestor efecte asupra participării la procedurile de atribuire riscă să încalce drepturile fundamentale ale ofertanților _____ 550

269. Factorii de evaluare trebuie să fie legați de obiectul contractului, să respecte principiile, să fie prevăzuți în documentația de atribuire și nu pot conferi autorității o libertate de alegere nelimitată ♦ Factor de evaluare ce include mai mulți subfactori și pentru care a fost alocat un punctaj global. Distribuirea de către comisia de evaluare, după aflarea ofertanților, a punctajului global pe fiecare dintre subfactori. Operațiune permisă doar în anumite condiții _____ 553
270. Atribuirea contractului „in house”, fără licitație, către o companie deținută integral de către autoritate. Control analog celui pe care îl exercită asupra propriilor servicii ♦ Înstrăinarea a 49% din acțiunile companiei la scurt timp după atribuirea contractului, înstrăinare ce a permis companiei să devină operațională ♦ Construcție juridică artificială, care subminează efectul util al Directivei 92/50 ♦ Atribuire nelegală a contractului, chiar dacă, la momentul ei, compania era deținută integral de către autoritatea contractantă _____ 554
271. Achiziție de servicii de terapie respiratorie la domiciliu și alte tehnici de ventilație asistată. Condiție de admisibilitate ca ofertanții să aibă, la momentul ofertării, un birou în capitala provinciei unde se vor presta serviciile. Condiție restrictivă ♦ Cerință ca ofertantul să dețină instalații de producere a oxigenului situate la maximum 1.000 km distanță de provincia unde se vor presta serviciile. Cerință restrictivă ♦ Capacitatea maximă de producție a instalațiilor deținute de ofertant nu poate constitui factor de evaluare, întrucât relevant este consumul maxim estimat de autoritate ♦ Dacă un criteriu este îndeplinit mai ușor de către operatorii naționali decât de aceia stabiliți într-un alt stat membru, criteriul încalcă principiul nediscriminării ♦ Este discriminatorie favorizarea ofertantului care prestează deja serviciul în caz de punctaj egal între oferte _____ 556
272. Norma națională care prevede că o acțiune în anularea deciziei de atribuire a contractului trebuie formulată de toți membrii asocierii ofertante, sub sancțiunea inadmisibilității, nu este contrară Directivei 89/665 ♦ Nu este contrară directivei nici norma națională care prevede aceeași sancțiune în cazul în care, deși acțiunea este formulată de către toți membrii asocierii, în ceea ce îl privește pe unul dintre membri, ea a fost respinsă _____ 559
273. În absența oricărei transparențe, operatorii economici nu au posibilitatea de a își exprima interesul pentru obținerea contractului ♦ Concesionare directă a serviciului de distribuție publică a gazelor către o companie la care municipalitatea deține o cotă de 0,97% din capital. Contract nelegal _____ 561
274. Preț neobișnuit de scăzut (cu 42% mai mic decât media prețurilor altor ofertanți) ♦ Eficiența organizării ofertantului poate justifica alocarea unui număr mai mic de angajați. Cheltuieli salariale ♦ Nu se poate impune ofertanților să aibă efectiv la dispoziția lor, la momentul depunerii ofertei, personalul care va executa viitorul contract care le-ar putea fi atribuit. A îi solicita ofertantului să aibă personalul la momentul depunerii ofertei ar echivala cu favorizarea ofertantului care deține contractul aflat în derulare ♦ Ofertantul câștigător trebuie să poată începe prestarea serviciilor la data stabilită prin contract, nu înainte ca acesta să îi fie atribuit _____ 562
275. Conflict de interese. Membru al comisiei de evaluare cu legături față de un ofertant și care a încercat să îl favorizeze, clasându-i oferta pe un loc superior ♦ Autoritatea este obligată să verifice existența eventualelor conflicte de interese și să adopte măsurile adecvate ♦ Omisiunea autorității de a verifica existența conflictului și atribuirea contractului ofertantului posibil aflat în conflict încalcă principiile buneii administrări și tratamentului egal ♦ Întrucât omisiunea a afectat șansele altui ofertant de a obține contractul, autoritatea va fi obligată la despăgubirea acestuia _____ 563
276. Contravine directivelor reglementarea națională care interzice participarea la procedura de atribuire a operatorului care a realizat activități pregătitoare privind contractul supus licitației (cercetări, experimente, studii sau dezvoltări). Operatorului trebuie să i se permită să probeze că participarea sa la procedura de atribuire nu este în măsură să conducă la distorsionarea competiției _____ 565
277. Noțiunea de act al autorității contractante care poate fi supus căilor de atac beneficiază de o interpretare extinsă ♦ Decizia autorității de a nu organiza o procedură de atribuire pe motiv că, în opinia sa, contractul nu intră sub incidența normelor privind achizițiile publice constituie prima decizie supusă căilor de atac ♦ Orice act al autorității adoptat în legătură cu un contract de achiziție publică și care poate produce efecte juridice constituie o decizie ce poate fi supusă căilor de atac, indiferent dacă actul este adoptat în afara procedurii de atribuire ori ca parte a unei astfel de proceduri ♦ Nu sunt supuse căilor de atac specifice studiile preliminare ale pieței sau care sunt doar pregătitoare și fac parte din reflectările interne ale autorității în vederea unei proceduri de atribuire ♦ Posibilitatea contestării se naște din momentul în care autoritatea și-a exprimat voința aptă să producă efecte juridice, fără a fi necesar ca procedura de achiziție să fi ajuns formal într-o anumită etapă

	♦ Contractul cu o societate deținută doar parțial de autoritatea contractantă este supus procedurilor de atribuire _____	566
278.	Poate fi formulată o nouă cerere de suspendare dacă s-au schimbat circumstanțele, schimbare ce trebuie probată de petent _____	569
279.	Contract de transport al deșeurilor atribuit direct de către orașul care, în urma unei licitații, răspunde de eliminarea deșeurilor dintr-o regiune. Contract atribuit nelegal, întrucât trebuia organizată o procedură de atribuire _____	569
280.	Condiționarea acordării de despăgubiri provenind din încălcarea legislației achizițiilor publice de dovedirea de către persoana vătămată a vinovăției autorității contractante sau a funcționarilor săi încalcă Directiva 89/665 _____	570
281.	Concurs de proiecte. Atribuirea directă a unei componente care nu a făcut obiectul concursului. Atribuire nelegală, întrucât nu există o legătură funcțională între concurs și contractul respectiv _____	570
282.	Directiva 93/37 urmărește să organizeze atribuirea contractelor astfel încât autoritățile contractante să fie în măsură să compare ofertele și să o rețină pe cea mai avantajoasă pe baza unor criterii obiective ♦ Este contrară directivei reglementarea națională care impune autorităților contractante să utilizeze doar criteriul „prețul cel mai scăzut” la atribuirea contractelor de lucrări _____	571
283.	Procedura de negociere nu poate fi aplicată decât în cazurile limitative prevăzute de directivă ♦ Negociere aplicată din considerente de ordin tehnic și de urgență ♦ Statele membre nu se pot prevala de conceptul de eroare scuzabilă pentru a justifica încălcarea obligațiilor impuse de directive _____	572
284.	Ofertantul care menționează că dispune de capacitatea tehnică și economică a unui terț susținător poate fi exclus de la procedură dacă nu poate demonstra că respectivele capacități îi sunt disponibile ♦ În cazul în care o clauză din anunțul de participare este incompatibilă cu reglementările aplicabile contractelor de achiziție publică (de exemplu, clauza care interzice subcontractarea), incompatibilitatea poate fi invocată în căile de atac prevăzute de Directiva 89/665, pentru constatarea nulității contractului _____	574
285.	Statele membre nu sunt obligate să asigure căi de contestare oricărei persoane care dorește să obțină un contract, ci pot impune condiția ca persoana contestatoare să fi fost prejudiciată ori să riște să fie prejudiciată de încălcarea pe care o invocă ♦ Operator care nu a participat la licitație din cauza unei cerințe discriminatorii a documentației de atribuire, pe care nu a contestat-o, cerință care nu îi permitea obținerea contractului. Așteptarea deciziei de stabilire a ofertantului câștigător și contestarea acesteia pe motiv că cerințele documentației au fost discriminatorii nu sunt în concordanță cu obiectivele de rapiditate și de eficiență ale Directivei 89/665 ♦ Este lipsită de interes contestația operatorului care nu a participat la procedura de atribuire împotriva deciziei de stabilire a câștigătorului _____	575
286.	Nu toți factorii de evaluare trebuie să aibă în mod necesar caracter pur economic ♦ Contract de furnizare de energie electrică – factor constând în producerea energiei din surse regenerabile (pondere 45%). Factorii de natură ecologică trebuie să fie legați de obiectul contractului, să nu permită o libertate de alegere nerestricționată a autorității, să fie menționați în documentele achiziției și să respecte principiile fundamentale ale dreptului comunitar ♦ Autoritățile sunt libere nu numai să aleagă factorii de evaluare, ci și să stabilească ponderile acestora în identificarea ofertei celei mai avantajoase ♦ Factorul de evaluare care nu este însoțit de cerințe care să permită verificarea efectivă a informațiilor furnizate de ofertanți este contrar principiilor achizițiilor publice. Întrucât autoritatea nu are capacitatea tehnică de a verifica dacă energia provine din surse regenerabile și nici nu a cerut ofertanților să furnizeze dovezi specifice, factorul antemenționat nu poate fi aplicat obiectiv și transparent ♦ Dacă instanța anulează un factor de evaluare, autoritatea nu poate continua în mod valabil procedura de atribuire omițând acel factor, ci are obligația să anuleze procedura _____	577
287.	Autoritatea poate decide anularea procedurii de atribuire atunci când, după examinarea și compararea ofertelor, descoperă că, din cauza erorilor comise de ea însăși, conținutul documentației de atribuire îi face imposibilă alegerea ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic _____	579
288.	Autoritatea are obligația de a prevedea specificațiile minime cerute pentru admiterea ofertelor alternative, nefiind suficientă trimiterea la o dispoziție din legislația națională care impune ca ofertele alternative să asigure executarea lucrării într-o manieră calitativ echivalentă ♦ Chiar dacă autoritatea nu a interzis ofertele alternative, ele nu pot fi luate în considerare decât dacă autoritatea a indicat specificațiile minime pe care trebuie să le respecte aceste oferte _____	580

289. Reînnoire a unui contract de supraveghere a coastei belgiene prin fotografiere aeriană, ce implică măsuri de securitate specifice, inclusiv selectarea de informații clasificate. Servicii exceptate de la aplicarea Directivei 92/50 _____ 581
290. Ofertantul nu poate fi considerat că și-a pierdut interesul în obținerea contractului din cauză că, înainte de formularea contestației, a omis să se adreseze unei comisii de conciliere care nu garantează aplicarea efectivă a directivelor privind achizițiile publice _____ 582
291. Instanța de soluționare a contestațiilor poate invoca, din oficiu, încălcări care afectează procedura de atribuire, nefiind ținută să aștepte invocarea încălcării de către părțile cauzei ♦ Directiva 89/665 nu împiedică instanța, într-o acțiune în despăgubiri pentru nelegalitatea deciziei de atribuire a contractului, să se autosesizeze asupra unei noi nelegalități privind actele autorității, însă nu poate respinge acțiunea pe motivul că, urmare a încălcării sesizate din oficiu, procedura de atribuire ar fi fost în orice caz nelegală și că prejudiciul pe care ofertantul l-a suferit ar fi putut fi cauzat chiar și în absența încălcării reclamate de acesta ♦ Referințele de la beneficiari cu privire la produsele furnizate anterior de către ofertanți pot fi avute în vedere drept criteriu pentru stabilirea capacității lor de executare a contractului, iar nu drept factor de evaluare și punctare a ofertelor ♦ Cerința ca produsele oferite să fie disponibile pentru inspecție de către autoritatea contractantă pe o rază de 300 km de la sediul acesteia nu poate fi utilizată drept criteriu de atribuire a contractului/acceptare a ofertelor _____ 583
292. Directiva 89/665 nu se opune ca acele căi de atac (contestații) pe care le instituie să fie accesibile doar persoanelor care au fost sau riscă să fie lezate de încălcarea pe care o invocă ♦ Instanța nu poate invoca un motiv de respingere a ofertei într-o etapă incipientă, care nu a fost reținut de autoritatea contractantă, pentru a declara contestația ofertantului ca fiind formulată de o persoană fără calitate procesuală, pe considerentul că acesta nu suferă nicio vătămare prin actul autorității, întrucât oferta sa tot ar fi trebuit respinsă ♦ Simplul fapt că, la finalul căii de atac, nu se poate dovedi producerea sau amenințarea cu producerea unui prejudiciu nu este suficient pentru a respinge *ab initio*, ca inadmisibilă, respectiva cale de atac. Pentru admisibilitatea căii nu trebuie stabilite cerințe identice cu acelea necesare pentru temeinicia sa _____ 586
293. Cererea de luare a măsurilor provizorii, inclusiv de suspendare a procedurii de atribuire, poate fi formulată chiar dacă nu este depusă contestație împotriva actului vătămător al autorității _____ 588
294. La soluționarea cererii de măsuri provizorii (suspendarea procedurii de atribuire), organismul competent poate fi obligat sau autorizat să ia în considerare perspectivele de succes ale contestației prin care se solicită anularea actului nelegal al autorității _____ 588
295. „Nevoi de interes general” este un concept autonom, al dreptului comunitar ♦ Activitățile de pompe funebre pot satisface o „nevoie de interes general” ♦ Noțiunea de „organism de drept public” trebuie înțeleasă în sens larg ♦ Existența unei concurențe semnificative în domeniu nu exclude ca nevoia să fie de interes general, fără caracter industrial ori comercial ♦ Criteriul de supraveghere a conducerii organismului de drept public nu este îndeplinit de simplul control *a posteriori* al gestiunii _____ 589
296. Un termen de contestare de 60 de zile pare rezonabil și conform scopului Directivei 89/665 și principiului securității juridice ♦ Termenul de contestare curge de la data comunicării actului vătămător sau de la data la care este evident că persoana interesată a avut cunoștință deplină despre acesta ♦ Dacă autoritatea a generat incertitudini privind interpretarea unei clauze din anunțul de participare, această clauză va putea fi contestată de la data la care autoritatea a stabilit [și comunicat] rezultatul licitației, moment la care clauza a fost definitiv interpretată. A considera că termenul de contestare curge de la data publicării anunțului de participare contravine Directivei 89/665, întrucât autoritatea, prin comportamentul său ezitant, a făcut imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea dreptului de contestare de la respectiva dată ♦ Instanțele naționale trebuie să acorde prevalență Directivei 89/665, în raport cu legislația națională care prevede curgerea termenului de contestare a anunțului de participare de la momentul publicării lui _____ 591
297. Nu toți factorii de evaluare trebuie să fie cantitativi sau legați de preț ♦ Criteriul privind conformitatea ofertei este absolut. Dacă oferta nu respectă documentația de atribuire, ea trebuie respinsă _____ 594
298. Decizia de atribuire a contractului unui ofertant include decizia de neatribuire a contractului celorlalți ofertanți ♦ Criteriul privind conformitatea ofertei este absolut. Dacă oferta nu respectă documentația de atribuire, ea trebuie respinsă _____ 594

299. Directiva 93/37 nu exclude reglementările naționale care interzic modificarea componenței asocierilor ofertante (consorții) după depunerea ofertelor ♦ Nu doar ofertanții individuali, ci și asocierile ofertante (consorțiile) pot recurge la căile de atac prevăzute de Directiva 89/665 _____ 595
300. Constituie organism de drept public și societatea care și-a asumat, în fapt, satisfacerea de nevoi de interes general, fără caracter comercial sau industrial ♦ Obiectivul Directivei 89/665 ar fi compromis dacă ofertanților și candidaților li s-ar permite să invoce, în orice stadiu al procedurii de atribuire, încălcarea normelor privind achizițiile publice, obligând autoritatea să reia întreaga procedură în vederea corectării lor ♦ Sancțiunile precum decăderea (tardivitatea) sunt menite a asigura că actele autorităților sunt contestate și remediate cât mai rapid posibil ♦ Nu contravine Directivei 89/665 legislația națională care prevede că orice contestație trebuie formulată într-un anumit termen și ca orice încălcare pe care ea se întemeiază să fie invocată în același termen, sub condiția ca acesta să fie rezonabil ♦ Regulile de ponderare a criteriilor de selecție a candidaților trebuie indicate în anunțul de participare sau în documentația de atribuire _____ 596
301. Ofertant care a indicat eronat perioada de valabilitate a ofertei. Ofertă respinsă în mod nelegal ♦ Este esențial ca autoritatea contractantă să poată stabili cu precizie conținutul ofertei și conformitatea ei cu documentația de atribuire. Când o ofertă este ambiguă, iar autoritatea nu are posibilitatea de a stabili, în mod rapid și eficient, conținutul respectivei oferte, nu are altă posibilitate decât să o respingă ♦ Atunci când conținutul ofertei poate fi ușor clarificat, este contrară principiului bunei administrări respingerea ofertei fără a fi solicitate clarificări ♦ Deși comisiile de evaluare nu trebuie să solicite clarificări de fiecare dată când o ofertă este redactată ambiguu, ele au obligația de a acționa cu precauție ♦ Comisia de evaluare nu beneficiază de o putere de apreciere nelimitată în a alege dacă să ceară ori nu clarificări ofertanților ♦ Principiul proporționalității impune ca autoritățile să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru realizarea obiectivelor urmărite, iar atunci când este posibilă o alegere între mai multe măsuri adecvate, ar trebui să se recurgă la cele mai puțin constrângătoare ♦ Revine autorității al cărei act a fost anulat de către instanță să ia măsurile necesare pentru a se conforma hotărârii instanței ♦ Hotărârea de anulare a actului nu poate implica anularea unor acte care nu au fost atacate în fața instanței, chiar dacă s-ar putea pretinde că sunt viciate de o ilegalitate similară _____ 598
302. Nu toți factorii de evaluare, pentru a identifica oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic, trebuie să fie de natură strict economică, însă ei trebuie să aibă legătură cu obiectul contractului ♦ Factorii de evaluare nu îi pot conferi autorității o libertate necondiționată de alegere a ofertei câștigătoare ♦ Servicii de transport urban cu autobuzul. Este permisă utilizarea factorilor de evaluare referitori la nivelul emisiilor de oxid de azot și al zgomotului ♦ Faptul că factorii de evaluare privind protecția mediului pot fi „îndepliniți” doar de un număr redus de întreprinderi, între care o întreprindere deținută chiar de autoritatea contractantă, nu încalcă, în sine, principiul egalității de tratament _____ 601
303. Actul autorității contractante de retragere a unui anunț de participare (anulare a procedurii de atribuire) poate fi supus căilor de atac prevăzute de Directiva 89/665 ♦ Directiva 89/665 împiedică limitarea controlului actului antemenționat la simpla examinare dacă a fost sau nu arbitrar _____ 604
304. Și în cazul atribuirii contractelor care nu ating pragurile din directive, autorității îi este interzis, de art. 30 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, să impună utilizarea, în executarea contractului, a unui produs dintr-o anumită marcă, fără a adăuga sintagma „sau echivalent” _____ 606
305. Factorii de evaluare care conferă autorității contractante o libertate de alegere nerestricționată în privința atribuirii contractului sunt incompatibili cu Directiva 71/305 ♦ Principiile egalității de tratament și transparenței procedurilor de atribuire implică obligația autorităților contractante de a respecta aceeași interpretare a factorilor de evaluare pe tot parcursul procedurii ♦ Factorii de evaluare trebuie să fie formulați astfel încât să permită tuturor ofertanților informați în mod rezonabil și care dau dovadă de o diligență normală să îi interpreteze în același mod ♦ Directivele nu prevăd limitativ factorii de evaluare pe baza cărora trebuie determinată oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic. Sunt aplicabili doar factorii care servesc acestei determinări, asupra cărora autoritatea nu poate decide în mod discreționar _____ 607
306. Directiva 93/37 nu impune ca, pentru a fi recunoscut drept contractant, operatorul care încheie contractul cu autoritatea contractantă să fie capabil să îl execute direct, cu propriile resurse, el putând recurge la subcontractanți ♦ Corespunde noțiunii de contract de lucrări situația în care operatorul economic, titular al autorizației de construire, realizează lucrarea în schimbul scutirii de la plata contribuției la cheltuielile pentru lucrări capitale, care îi este impusă de legislația națională. Condiția privind caracterul oneros al contractului este îndeplinită, întrucât,

- prin realizarea lucrărilor în cauză, operatorul plătește o datorie de aceeași valoare în favoarea autorităților locale ♦ Faptul că autoritățile publice nu au posibilitatea alegerii cocontractantului lucrării nu poate, în sine, să justifice neaplicarea directivei, întrucât ar conduce la sustragerea de la concurență a lucrării _____ 608
- 307.** Simplul fapt că autoritatea permite participarea la procedurile de atribuire a entităților care primesc subvenții, de la respectiva autoritate sau de la alte autorități, pe baza cărora practică prețuri semnificativ mai mici, nu reprezintă o încălcare a principiilor egalității de tratament și nediscriminării _____ 610
- 308.** O societate de telecomunicații al cărei capital este deținut de autorități publice trebuie considerată entitate contractantă ♦ Contractul de tipărire a listei abonaților telefonici constituie contract de achiziție, întrucât este legat de prestarea serviciului public de telecomunicații ♦ Chiar dacă un asemenea contract, dacă remunerația prestatorului provine de la terți, nu este supus directivei privind achizițiile, entitatea contractantă care îl încheie trebuie să respecte principiile fundamentale ale tratatului, în special principiul nediscriminării pe motiv de naționalitate _____ 611
- 309.** Lucrări de electrificare împărțite în mod artificial în mai multe contracte ♦ Existența unei lucrări unice trebuie determinată în raport cu funcția economică și tehnică a rezultatului lucrării în cauză ♦ Chiar dacă părți ale lucrării unice sunt atribuite de autorități distincte, prin proceduri de atribuire diferite, lucrarea rămâne unică ♦ Obligațiile rezultate din directivele privind achizițiile publice se stabilesc în funcție de lucrarea unică, nu de părțile acesteia atribuite separat ♦ Nepublicarea anunțurilor de participare la nivel comunitar constituie o încălcare a directivelor. Antreprenorii din alte state membre au fost discriminați _____ 612
- 310.** Calificarea a Universității din Cambridge ca autoritate contractantă, finanțarea publică a sa incluzând bursele studentești și subvențiile primite ♦ Sintagma „în cea mai mare parte” trebuie interpretată în sensul „mai mult de jumătate” ♦ Calificarea unui organism ca autoritate contractantă ar trebui realizată anual, iar determinarea tipului de finanțare a acestui organism trebuie realizată pe baza sumelor previzionate la începutul anului bugetar ♦ Un organism care are calitatea de autoritate contractantă, atunci când inițiază procedura de atribuire a unui contract, este supus directivelor privind contractele de achiziții publice până la încheierea procedurii respective _____ 616
- 311.** Instituțiile Uniunii, când acționează ca autorități contractante, trebuie să se asigure că cerințele pe care le impun nu îi determină pe potențialii ofertanți să încalce legislația națională aplicabilă activității pe care ei o desfășoară _____ 617
- 312.** Dacă procedura de atribuire este afectată de o neregulă, autoritatea nu este obligată, cu excepția cazului în care se prevede în mod expres contrariul, să repete etapele anterioare ale procedurii, care nu au fost afectate de neregulă, și nici să reia de la început procedura de atribuire _____ 617
- 313.** Ofertantul nu poate fi exclus doar pentru motivul că propune, în vederea executării contractului, să utilizeze resurse care nu sunt ale sale, ci aparțin unuia sau mai multor terți susținători. Este permis ca ofertantul să recurgă la resursele acestora ♦ Autoritatea are obligația să verifice dacă ofertantul va putea, într-adevăr, să utilizeze, pe perioada contractuală, resursele terțului susținător pe care se bazează, iar ofertantul trebuie să demonstreze că are la dispoziție resursele respectivului terț, de care el nu dispune și care sunt necesare pentru executarea contractului. Verificarea este necesară și în situația în care ofertantul și terțul fac parte din același grup de întreprinderi _____ 618
- 314.** Între decizia de atribuire a contractului de achiziție publică și încheierea acestuia trebuie să existe un termen de așteptare, care să permită contestarea deciziei înainte de semnarea contractului _____ 619
- 315.** Activitățile autorității contractante contrare dreptului comunitar sunt imputabile statului membru de care aparține respectiva autoritate _____ 620
- 316.** Licitație pentru furnizarea de suc de fructe, de suc de fructe concentrat și de gemuri de fructe, pentru care ofertanții trebuiau să liciteze cantitățile de fructe pe care să le primească de la autoritate. Înlocuirea fructelor de către autoritate după desemnarea câștigătorilor. Înlocuire nelegală, fiind necesară o nouă licitație _____ 620
- 317.** Autoritatea nu este obligată să atribuie contractul singurului ofertant considerat corespunzător _____ 621
- 318.** Adresă prin care un responsabil al Comisiei informează delegații Uniunii că o anumită companie nu poate fi considerată de încredere și recomandă să nu fie luate în considerare ofertele acesteia. Faptă care afectează imaginea și reputația atât ale companiei, cât și ale managerului acesteia ♦ Obligarea Comisiei la plata de despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit _____ 623

- 319.** Garanțiile constând în numirea și eliberarea membrilor lor în aceleași condiții precum magistrații, ca președintele să aibă calificările juridice și profesionale ale magistraților, ca părțile să fie audiate și ca deciziile lor să fie obligatorii nu privesc organismele de soluționare a contestațiilor. Aceste garanții sunt aplicabile organismelor nejudiciare care soluționează plângerile împotriva organismelor de soluționare a contestațiilor _____ 624
- 320.** Principiul încrederii legitime. Contactarea telefonică a ofertantului de către un funcționar al autorității, pentru a îl informa despre avizarea atribuirii contractului și pentru a îi pune în vedere să ia măsurile necesare pentru ca respectivul contract să devină operațional de la începutul lunii ianuarie ♦ Efectuarea de investiții de către ofertant, înainte de atribuirea și semnarea contractului, pentru a îl putea executa de la data convenită ♦ Răspundere delictuală a autorității. Despăgubiri materiale și morale acordate ofertantului ♦ Taxele și cheltuielile suportate de ofertant pentru participarea la procedura de atribuire nu pot constitui, în principiu, un prejudiciu pentru care să îi fie acordate despăgubiri _____ 624
- 321.** Dispozițiile necondiționate și suficient de precise ale directivelor privind achizițiile publice pot fi invocate de către persoanele interesate în fața instanțelor naționale împotriva autorităților contractante _____ 627
- 322.** Organism de drept public. Calificare. Cerința de a fi înființat în scopul de a îndeplini nevoi de interes general, fără caracter industrial sau comercial, nu exclude ca respectivul organism să poată realiza și alte activități ♦ Contractul de achiziție publică nu își pierde această natură juridică atunci când drepturile și obligațiile autorității contractante sunt transferate unei întreprinderi care nu constituie ea însăși o asemenea autoritate ♦ Finanțarea europeană a unui proiect nu este subordonată respectării de către beneficiarii ei a procedurilor de remedii prevăzute de Directiva 89/665, în cazul în care beneficiarii nu sunt autorități contractante _____ 628
- 323.** Autoritatea nu poate respinge ofertele cu preț neobișnuit de scăzut fără a realiza o verificare a acestuia _____ 630
- 324.** Netranspunerea Directivei 92/50 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de servicii. Este competent organismul de soluționare a contestațiilor privind atribuirea contractelor de lucrări și a celor de furnizare să soluționeze contestațiile privind atribuirea contractelor de servicii? ♦ Protecția efectivă a drepturilor justițiabililor impune să li recunoască dreptul de contestare în materia achizițiilor publice de servicii _____ 630
- 325.** Cererea de suspendare poate fi depusă independent de formularea prealabilă a unei acțiuni pe fond (contestație) ♦ Chiar dacă instanțele naționale interpretează normele interne în acord cu dreptul Uniunii, pentru asigurarea securității juridice, respectivele norme trebuie alinate dreptului Uniunii ♦ Statul membru nu poate invoca dispoziții, practici sau situații din ordinea juridică internă pentru a justifica nerespectarea obligațiilor ce rezultă din dreptul Uniunii _____ 632
- 326.** Ofertanții au obligația de a fi deopotrivă de diligenți la întocmirea ofertelor ♦ Eroare de calcul strecurată în ofertă. Autoritatea are obligația de a contacta ofertantul, pentru a corecta eroarea, doar dacă aceasta este una evidentă. Nu îi revine o asemenea obligație dacă autoritatea nu poate, din examinarea ofertei, să stabilească natura sau cauza exactă a erorii ♦ Orice contact între autoritate și ofertant, după deschiderea ofertelor, este interzis, cu excepția cazului în care este necesară o clarificare a ofertei sau dacă trebuie corectate erorile administrative _____ 633
- 327.** Directivele privind achizițiile publice prevăd luarea în calcul a ofertelor alternative (variantelor), nu a „sugestiilor” ♦ Contractul este atribuit pe baza unor criterii cunoscute de toți operatorii înainte de pregătirea ofertelor, iar autoritatea poate lua în considerare variante drept factori de evaluare numai în măsura în care le-a menționat ca atare în documentația de atribuire ♦ Luând în considerare, în etapa de evaluare, informațiile privind consumul de combustibil, costurile de întreținere și elemente de compensare financiară transmise de ofertant după depunerea ofertei, autoritatea a încălcat tratamentul egal _____ 635
- 328.** Atribuirea contractului, în cadrul programului PHARE, revine țării beneficiare, nu Comisiei Comunităților Europene, contractul fiind unul național ♦ Întrucât nu există nicio legătură juridică între ofertanți și Comisie, acțiunea introdusă împotriva acesteia este inadmisibilă _____ 635
- 329.** Contract pentru secțiuni suplimentare de autostradă atribuit direct societății care executa lucrările inițiale. Contract atribuit nelegal, întrucât nu au existat motive tehnice care să împiedice executarea lucrărilor suplimentare de către alt antreprenor _____ 636
- 330.** Achiziția unui stupefiant (diamorfină). Sunt aplicabile procedurile de atribuire ♦ Capacitatea ofertantului de a pune în aplicare măsuri de securitate adecvate poate fi luată în considerare _____ 637

331. Autorității îi revine obligația de a indica, în anunțul de participare, persoanele autorizate să fie prezente la deschiderea ofertelor, precum și data, ora și locul deschiderii ♦ Prin neadăugarea sintagmei „sau echivalent” după specificația „sistem UNIX”, autoritatea nu și-a îndeplinit obligațiile _____ 638
332. Operator belgian care execută lucrări în Franța cu propriii angajați belgieni și marocani. Tratatul interzice statului francez să solicite operatorului, care și-a angajat în mod legal lucrătorii în Belgia, să obțină pentru aceștia permise de muncă de la o autoritate franceză de imigrare și să achite taxele aferente, sub sancțiunea unei amenzi în caz de încălcare _____ 639
333. Pentru achiziția din sursă unică nu este suficient ca produsele [farmaceutice și de specialitate] să fie protejate prin drepturi de exclusivitate, ci ele trebuie să fie produse sau livrate doar de un anumit furnizor ♦ Doar pentru produsele pentru care nu există concurență pe piață se poate recurge la achiziția din sursă unică ♦ Sarcina probării existenței circumstanțelor care justifică derogarea de la aplicarea procedurilor competitive revine părții care invocă respectivele circumstanțe _____ 641
334. Pot participa la procedura de atribuire nu doar operatorul economic care intenționează să execute el însuși lucrările, ci și operatorul care va executa contractul prin intermediul agenților/sucursalelor/filialelor sale ori va recurge la tehnicieni sau divizii tehnice externe și grupul de operatori, indiferent de forma juridică a lui ♦ Atunci când formulează o cerere de înregistrare pe lista operatorilor recunoscuți, liderul grupului (holding) trebuie să dovedească faptul că dispune efectiv de resursele companiilor din grup necesare pentru realizarea lucrărilor _____ 642
335. Tratatul egal impune ca toate ofertele să respecte condițiile de ofertare, pentru a se asigura compararea obiectivă a ofertelor ♦ Este contrară directivei privind achizițiile publice cerința ca ofertanții să utilizeze, în cea mai mare măsură posibilă, materiale, bunuri de larg consum și forță de muncă din statul în care este organizată procedura de atribuire _____ 643
336. Este interzisă rezervarea unei părți a lucrărilor pentru subcontractanții care au sediul în regiunea în care lucrările urmează să fie executate ♦ Este interzisă acordarea unei preferințe asocierilor sau consorțiilor care includ operatori economici care își desfășoară activitatea principală în regiunea unde urmează să se execute lucrările _____ 644
337. Atribuire directă a contractului pe motiv de extremă urgență, atribuire nelegală, întrucât autoritatea dispunea de suficient timp pentru a organiza o procedură accelerată ♦ Condițiile pentru atribuirea directă/negocierea fără publicare sunt cumulative _____ 645
338. În transpunerea unei directive, statele membre nu se pot abate în mod substanțial de la dispozițiile acesteia ♦ Oferte cu preț neobișnuit de scăzut. Autoritatea nu poate respinge automat aceste oferte. Ea are obligația de a solicita explicații ofertanților în cauză ♦ Legislația națională poate impune solicitarea de explicații atunci când ofertele par anormal de scăzute, nu doar atunci când acestea sunt în mod vădit anormal de scăzute _____ 646
339. Antreprenorul, stabilit într-un stat membru, care oferă execuția de lucrări publice într-un alt stat membru se poate deplasa în acest scop cu propria forță de muncă, provenind din statul unde este stabilit, pe durata executării lucrărilor în cauză ♦ Autoritățile statului pe teritoriul căruia urmează să fie executate lucrările nu îi pot impune condiții de recrutare a forței de muncă locale sau obținerea de autorizații de muncă pentru forța de muncă din statul de proveniență _____ 646
340. Este interzisă rezervarea unei părți din contractele de achiziție publică operatorilor economici stabiliți în anumite regiuni ale teritoriului național _____ 647
341. Acceptarea participării la achizițiile de dezvoltare a sistemelor de prelucrare a datelor doar a companiilor la care statul deține, direct sau indirect, majoritatea capitalului reprezintă o limitare nelegală ♦ Nevoia de asigurare a confidențialității datelor nu justifică încălcarea Tratatului de instituire a Comunității Economice Europene și a directivelor privind achizițiile publice _____ 649
342. În transpunerea unei directive, statele membre nu se pot abate în mod substanțial de la dispozițiile acesteia ♦ Oferte cu preț neobișnuit de scăzut. Autoritatea nu poate respinge automat ofertele al căror preț depășește o anumită marjă față de media prețurilor ofertate. Ea are obligația de a solicita explicații ofertanților, care să demonstreze că ofertele lor sunt sustenabile ♦ Solicitarea de explicații trebuie aplicată ori de câte ori autoritatea ia în calcul eliminarea ofertelor pe motivul caracterului anormal de scăzut al prețului lor ♦ Legislația națională poate impune solicitarea de explicații atunci când ofertele par anormal de scăzute, nu doar atunci când acestea sunt în mod evident anormal de scăzute ♦ Obligațiile care decurg din dispozițiile necondiționale

- și suficient de precise ale directivelor sunt în sarcina tuturor autorităților statelor membre, inclusiv a autorităților contractante ♦ Și autorităților contractante, asemenea instanțelor naționale, le revine obligația de a aplica prioritar dispozițiile directivelor, respectiv de a lăsa neaplicate dispozițiile contrare din dreptul intern _____ 650
- 343.** Trimiterea în caietul de sarcini la un standard național, fără adăugarea sintagmei „sau echivalent”, este restrictivă _____ 652
- 344.** Autoritatea nu beneficiază de o libertate nelimitată de alegere a ofertantului căruia îi este atribuit contractul ♦ Oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic trebuie determinată pe baza unor criterii obiective ♦ Cerința de a angaja șomeri de lungă durată are caracter discriminatoriu, dacă poate fi îndeplinită doar de către ofertanții statului în care este organizată achiziția sau dacă ofertanții din alte state membre întâmpină dificultăți în respectarea acesteia _____ 653
- 345.** Autoritățile care atribuie contracte trebuie să aplice procedurile naționale în acord cu dispozițiile directivelor privind achizițiile publice ♦ O normă națională care stabilește o limită valorică maximă a lucrărilor ce pot fi executate concomitent de către un contractant este compatibilă cu Directiva 71/305. Autoritatea poate solicita, ca dovadă a capacității economice și financiare a ofertantului, o declarație privind valoarea respectivelor lucrări atribuite acestuia ♦ Executanții înregistrați pe lista oficială în orice stat membru pot utiliza înregistrarea în procedurile de atribuire din alte state membre, ca dovadă a îndeplinirii criteriilor de calificare privind situația economică și financiară și cunoștințele și capacitatea tehnică ♦ Informațiile din listele executanților recunoscuți nu pot fi puse la îndoială de către autoritățile contractante _____ 655
- 346.** Contract atribuit direct, pentru motive de exclusivitate și de urgență. Atribuire nelegală, întrucât nu erau îndeplinite condițiile atribuirii directe ♦ Sarcina probării existenței circumstanțelor care justifică derogarea de la aplicarea procedurilor competitive revine părții care invocă respectivele circumstanțe _____ 657
- 347.** Criteriul de atribuire „oferta egală cu media ofertelor sau care este cea mai apropiată de aceasta” – criteriu nelegal, întrucât nu se regăsește în directiva privind achizițiile publice _____ 658
- 348.** Atribuirea contractului finanțat din Fondul european de dezvoltare este o atribuție a țării beneficiare, nu a Comisiei Comunităților Europene, contractul fiind unul național ♦ Întrucât nu există nicio legătură juridică între ofertanți și Comisie, acțiunea introdusă împotriva acesteia este inadmisibilă _____ 659
- 349.** „Federația” la care sunt membri ofertanții nu are calitate procesuală pentru a depune contestație împotriva respingerii ofertelor membrilor săi. Respingerea nu o poate prejudicia, întrucât nu ea a depus ofertele ♦ Ofertă depusă de o asocieră fără personalitate juridică. Contestația asocierii nu poate fi respinsă pe motiv că asocierea nu are personalitate juridică. Atâta vreme cât asocierea a fost recunoscută ca ofertantă, trebuie să i se recunoască și posibilitatea de a formula contestație împotriva respingerii propriei oferte _____ 659
- 350.** Acțiune în vederea obligării Comisiei să emită o opinie generală asupra eligibilității reclamantului pentru a participa la procedurile de atribuire. Acțiune nefondată, întrucât legea nu îi impune Comisiei o asemenea obligație _____ 661
- 351.** Este interzisă solicitarea prezentării, de către ofertanții din alte state membre, a unui permis de rezidență în statul în care urmează a fi prestate serviciile ♦ Autoritatea este obligată să solicite explicații ofertanților asupra prețurilor ofertate care sunt neobișnuit de scăzute. Obligația se menține inclusiv atunci când autoritatea apreciază că nicio explicație acceptabilă nu ar putea fi prezentată de ofertanți _____ 662
- 352.** Sugestia autorității către personalul ofertantului respins de a își continua activitatea pentru autoritate în cadrul ofertantului câștigător nu antrenează răspunderea autorității față de ofertantul respins _____ 663
- 353.** Solicitarea unui certificat de autenticitate care este mai dificil de obținut de importatorii unui produs autentic aflat în liberă circulație într-un alt stat membru decât de importatorii aceluiași produs care provine direct din țara de origine constituie o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative incompatibile cu Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene ♦ Reglementarea de natură să constituie, în mod direct sau indirect, efectul sau potențial, un obstacol în calea comerțului intracomunitar trebuie considerată măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative _____ 663

LISTA HOTĂRĂRIILOR ȘI A ORDONANȚELOR REZUMATE ÎN VOLUM _____ 665

INDEX _____ 676

ABREVIERI _____ 677

Dr. Dumitru-Daniel ȘERBAN

Achizițiile publice

**Curtea de Justiție a Comunităților/Uniunii Europene
O radiografie sinoptică a întregii jurisprudențe în domeniu**

Editura
Hamangiu
2022

recepție și de supraveghere a accesului pentru birourile furnizorilor de servicii poștale, din moment ce astfel de activități prezintă o legătură cu activitatea din sectorul poștal, în sensul că servesc efectiv la exercitarea respectivei activități, permițând realizarea acestora în mod adecvat, având în vedere condițiile sale normale de exercitare.^[20]

21. - Simplul fapt că oferta are prețul de 0 euro nu constituie temei pentru respingerea ei

- **Autorității îi revine obligația de a solicita ofertantului explicații cu privire la valoarea ofertei, neobișnuit de scăzută**
- **Este cu titlu oneros și contractul sinalagmatic care nu presupune plata unei sume de bani**

23. [...] instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 alineatul (1) punctul 5 din Directiva 2014/24 trebuie interpretat în sensul că acesta constituie un temei juridic pentru respingerea ofertei unui ofertant în cadrul unei proceduri de atribuire a unui contract de achiziții publice doar pentru motivul că, întrucât prețul propus în ofertă este de 0 euro, autoritatea contractantă nu ar furniza nicio contraprestație financiară, în timp ce acest ofertant ar obține prin executarea contractului respectiv doar accesul la o nouă piață și referințe pe care le-ar putea valorifica în cadrul unor cereri de ofertă ulterioare.

24. În această privință trebuie amintit că articolul 2 alineatul (1) punctul 5 din Directiva 2014/24 definește „contractele de achiziții publice” drept „contracte cu titlu oneros, încheiate în scris între unu sau mai mulți operatori economici și una sau mai multe autorități contractante și care au ca obiect execuția de lucrări, furnizarea de produse sau servicii”.

25. Potrivit jurisprudenței Curții, din sensul juridic obișnuit al termenilor „cu titlu oneros” reiese că aceștia desemnează un contract prin care fiecare parte se angajează să efectueze o prestație în schimbul unei contraprestații (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 octombrie 2018, IBA Molecular Italy, C-606/17, EU:C:2018:843, punctul 28). Caracterul sinalagmatic al contractului este, așadar, o caracteristică esențială a unui contract de achiziții publice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 decembrie 2016, Remondis, C-51/15, EU:C:2016:985, punctul 43, Hotărârea din 28 mai 2020, Informatikgesellschaft für Software-Entwicklung, C-796/18, EU:C:2020:395, punctul 40, și Hotărârea din 18 iunie 2020, Porin kaupunki, C-328/19, EU:C:2020:483, punctul 47).

26. [...] chiar dacă această contraprestație nu trebuie să conștă în mod necesar în plata unei sume de bani, astfel încât prestația poate fi retribuită prin alte forme de contraprestații, precum rambursarea cheltuielilor suportate pentru furnizarea serviciului convenit (a se vedea printre altele Hotărârea din 19 decembrie 2012, Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce și alții, C-159/11, EU:C:2012:817, punctul 29, Hotărârea din 13 iunie 2013, Piepenbrock, C-386/11, EU:C:2013:385, punctul 31, precum și Hotărârea [IBA Molecular Italy], punctul 29), caracterul sinalagmatic al unui contract de achiziții publice se traduce totuși în mod obligatoriu prin crearea unor obligații coercitive din punct de vedere juridic pentru fiecare dintre părțile la contract, a căror executare trebuie să poată fi invocată în justiție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 martie 2010, Helmut Müller, C-451/08, EU:C:2010:168, punctele 60-62).

27. Rezultă că un contract prin care o autoritate contractantă nu este obligată din punct de vedere juridic să furnizeze nicio prestație în schimbul celei pe care cocontractantul său s-a angajat să o realizeze nu intră în sfera noțiunii de „contract cu titlu oneros”, în sensul articolului 2 alineatul (1) punctul 5 din Directiva 2014/24.

28. Împrejurarea, evocată de instanța de trimitere și inerentă oricărei proceduri de achiziții publice, că obținerea acestui contract ar putea avea o valoare economică pentru ofertant, întrucât i-ar oferi accesul la o nouă piață sau i-ar permite să obțină referințe, este prea aleatorie și, în consecință, [...] nu poate fi suficientă pentru a califica acest contract drept „contract cu titlu oneros”.

[...]

31. În aceste condiții, întrucât o ofertă la prețul de 0 euro poate fi calificată drept ofertă anormal de scăzută, în sensul articolului 69 din Directiva 2014/24, atunci când o autoritate contractantă se confruntă cu o asemenea ofertă, ea trebuie să urmeze procedura prevăzută în această dispoziție, solicitând ofertantului explicații cu privire la valoarea ofertei. Astfel, din logica pe care se bazează articolul 69 din Directiva 2014/24 rezultă că o ofertă nu poate fi respinsă în mod automat doar pentru motivul că prețul propus este de 0 euro.

32. Astfel, de la alineatul (1) al acestui articol reiese că, în cazul în care o ofertă pare anormal de scăzută, autoritățile contractante solicită ofertantului să explice prețul sau costurile propuse în ofertă, aceste explicații putând, printre altele, să privească elementele prevăzute la alineatul (2) al articolului menționat. Explicațiile respective contribuie astfel la evaluarea fiabilității ofertei și ar permite să se demonstreze că, deși ofertantul propune un preț de 0 euro, oferta în cauză nu va afecta executarea corectă a contractului.

^[20] Hotărârea din 28 octombrie 2020, Pegaso și Sistemi di Sicurezza, C-521/18, EU:C:2020:867.

A se vedea și Concluziile avocatului general Michal Bobek prezentate la 23 aprilie 2020 în respectiva cauză, EU:C:2020:306.

33. Astfel, în conformitate cu alineatul (3) al aceluiași articol, autoritatea contractantă trebuie să evalueze informațiile furnizate consultând ofertantul și nu poate respinge o asemenea ofertă decât dacă elementele de probă furnizate nu explică în mod satisfăcător nivelul scăzut al prețului sau al costurilor propuse.

[...]

35. Prin urmare, argumentul unui ofertant care a depus o ofertă la prețul de 0 euro potrivit căruia prețul propus în oferta sa se explică prin faptul că urmărește să obțină accesul la o nouă piață sau la referințe dacă această ofertă este acceptată trebuie apreciat în contextul unei eventuale aplicări a articolului 69 din Directiva 2014/24.

36. Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 2 alineatul (1) punctul 5 din Directiva 2014/24 trebuie interpretat în sensul că acesta nu constituie un temei juridic pentru respingerea ofertei unui ofertant în cadrul unei proceduri de atribuire a unui contract de achiziții publice doar pentru motivul că prețul propus în ofertă este de 0 euro.^[21]

^[21] Hotărârea din 10 septembrie 2020, Tax-Fin-Lex, C-367/19, EU:C:2020:685.

A se vedea și Concluziile avocatului general Michal Bobek prezentate la 28 mai 2020 în respectiva cauză, EU:C:2020:400.

Pe marginea ofertelor cu preț neobișnuit de scăzut (anormal de mici):

- Hotărârea din 1 decembrie 2021, Sopra Steria Benelux și Unisys Belgium/Comisia, T-546/20, EU:T:2021:846 (obligația autorității contractante de a verifica seriozitatea unei oferte rezultă din existența prealabilă a unor îndoieli cu privire la fiabilitatea acesteia; numai atunci când există astfel de îndoieli, comisia de evaluare este obligată să solicite detalii asupra conținutului ofertei; astfel de îndoieli pot exista în special dacă pare incert, pe de o parte, că o ofertă este conformă cu legislația țării în care ar trebui prestate serviciile în ceea ce privește remunerarea personalului, contribuția la sistemul de securitate socială, respectarea standardelor de sănătate și securitate în muncă, precum și vânzarea în pierdere și, pe de altă parte, că prețul propus include toate costurile suportate de aspectele tehnice ale ofertei);

- Hotărârea din 10 septembrie 2019, Trasy International și Axianseu – Digital Solutions/AESA, T-741/17, EU:T:2019:572 (în prezența unor indicii de natură să trezească suspiciune în ceea ce privește existența unor oferte anormal de mici, autoritatea contractantă este obligată să aducă la cunoștința ofertantului exclus care face o cerere expresă în acest sens motivele care permit să se înțeleagă de ce oferta pe care a desemnat-o câștigătoare nu i s-a părut anormal de mică);

- Hotărârea din 13 iunie 2019, Strabag Belgium/Parlamentul, T-299/18, EU:T:2019:411 (evaluarea ofertelor cu preț neobișnuit de scăzut are loc în două etape; dacă există indicii de natură să trezească suspiciunea că oferta are un preț neobișnuit de scăzut, autoritatea trebuie să verifice conținutul acesteia, inclusiv prin solicitarea de explicații ofertantului și evaluarea lor);

- Hotărârea din 26 martie 2019, Clestra Hauserman/Parlamentul, T-725/17, EU:T:2019:190 (este inerent sistemului de achiziții pe baza ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic ca ofertanții să propună prețurile cele mai competitive; diferența de preț între ofertanții de 8,38% nu înseamnă, implicit, că prețul ofertantului câștigător este anormal de scăzut; nici diferențe de 11% sau de 29,07% nu înseamnă, în sine, că prețul ofertantului câștigător ar fi anormal de scăzut);

- Hotărârea din 26 aprilie 2018, European Dynamics Luxembourg și Evropaiki Dynamiki/Comisia, T-752/15, EU:T:2018:233 (odată ce o ofertă a fost acceptată de autoritate, rezultă implicit că aceasta a considerat că nu există niciun indiciu că oferta era neobișnuit de scăzută);

- Hotărârea din 19 octombrie 2017, Agriconsulting Europe/Comisia, C-198/16 P, EU:C:2017:784 (obligația de a verifica caracterul serios al prețurilor propuse îi revine autorității contractante numai dacă fiabilitatea ofertei este îndoielnică; în lipsa unei definiții a noțiunii „ofertă anormal de mică” sau a unor norme care să permită identificarea unei asemenea oferte, revine autorității contractante să stabilească metoda de identificare a ofertelor anormal de mici, metodă care să fie obiectivă și nediscriminatorie. Nimic nu împiedică autoritatea să compare ofertele cu bugetul estimat);

- Hotărârea din 10 octombrie 2017, Solelec și alții/Parlamentul, T-281/16, EU:T:2017:711 (o ofertă având prețul cu 30% mai mic decât al altei oferte și cu 13% mai mic decât valoarea estimată nu are, implicit, prețul neobișnuit de scăzut; nu există o definiție a acestui tip de ofertă și nici un prag în funcție de care este stabilit caracterul neobișnuit de scăzut; costurile diferiților operatori economici pot varia foarte mult, pentru același serviciu; faptul că valoarea estimată a achiziției este mai mică decât media aritmetică a prețurilor tuturor ofertelor nu demonstrează că estimarea ar fi eronată; nu se poate deduce, din faptul că oferta ofertantului câștigător a fost mai scăzută decât oferta reclamanților, că prima ofertă a fost anormal de scăzută);

- Hotărârea din 4 iulie 2017, European Dynamics Luxembourg și alții/Agence, T-392/15, EU:T:2017:462 (caracterul neobișnuit de scăzut al prețului unei oferte trebuie să fie apreciat în raport cu conținutul ofertei și cu prestația în cauză; pe baza explicațiilor furnizate de ofertant, autoritatea stabilește dacă prețul ofertei prezintă caracter anormal de scăzut, caz în care este obligată să o respingă);

- Hotărârea din 26 ianuarie 2017, TV1/Comisia, T-700/14, EU:T:2017:35 (simplu fapt că prețul ofertei câștigătoare este mai mic decât al altei oferte sau al prestatorului actual nu este, în sine, capabil să demonstreze că oferta câștigătoare are un preț neobișnuit de scăzut);

- Hotărârea din 8 octombrie 2015, Secolux/Comisia, T-90/14, EU:T:2015:772 (sustenabilitatea unui preț considerat de reclamantă neobișnuit de scăzut doar pentru că era mai mic decât acela pe care ea l-a oferit);

- Hotărârea din 18 decembrie 2014, Data Medical Service, C-568/13, EU:C:2014:2466 (nu este permisă respingerea *a priori* a ofertei cu preț anormal de scăzut pentru motivul că, datorită subvențiilor publice, ofertantul este în măsură să propună prețuri sensibil mai mici decât cele ale ofertanților nesubvenționați);

- Hotărârea din 15 octombrie 2013, European Dynamics Belgium și alții/EMA, T-638/11, EU:T:2013:530 (solicitarea transmisă autorității, să prezinte motivele pentru care o ofertă nu a fost considerată neobișnuit de scăzută, nu o obligă să dezvăluie informații precise cu privire la aspectele tehnice și financiare ale acestei oferte, cum ar fi prețurile oferite sau resursele implicate în prestarea serviciilor oferite);

- Hotărârea din 16 septembrie 2013, Spania/Comisia, T-402/06, EU:T:2013:445 (este esențial ca fiecare ofertant cu preț neobișnuit de scăzut să dispună de posibilitatea de a prezenta justificări cu privire la elementele ofertei sale);

- Hotărârea din 29 martie 2012, SAG ELV Slovensko și alții, C-599/10, EU:C:2012:191 (autoritatea are obligația să verifice elementele ofertelor cu preț neobișnuit de scăzut, solicitând ofertanților să demonstreze că ofertele sunt serioase; revine autorității sarcina de a formula clar solicitarea, pentru a pune ofertanții în măsură să justifice deplin și util caracterul serios al ofertelor lor);

- Hotărârea din 21 mai 2008, Belfass/Consiliul, T-495/04, EU:T:2008:160 (este esențial ca fiecare ofertant care este suspectat că a prezentat o ofertă cu preț neobișnuit de scăzut să dispună de posibilitatea de a își susține punctul de vedere în mod util în această privință);

- Hotărârea din 15 mai 2008, SECAP și Santorso, C-147/06 și C-148/06, EU:C:2008:277 și EU:C:2006:304 (este admisibilă reglementarea sau clauza din documentație care stabilește un prag rezonabil dincolo de care s-ar aplica excluderea din oficiu a ofertelor cu preț neobișnuit de scăzut atunci când, din cauza numărului excesiv de ridicat de oferte, verificarea tuturor ar depăși capacitatea administrativă a autorității sau ar fi susceptibilă, din cauza întârzierii pe care această verificare ar putea-o ocaziona, să pună în pericol realizarea proiectului);

- Hotărârea din 6 iulie 2005, TQ3 Travel Solutions Belgium/Comisia, T-148/04, EU:T:2005:274 (diferență de 42% față de valoarea medie a altor oferte; eficiența organizării ofertantului poate justifica un număr mai mic de angajați alocați; cheltuieli salariale);

- Hotărârea din 16 octombrie 1997, Hera/USL n° 3-genovese și Romagnoli, C-304/96, EU:C:1997:496 (autoritatea nu poate respinge ofertele cu preț neobișnuit de scăzut fără a efectua verificarea acestuia);

- Hotărârea din 18 iunie 1991, Donà Alfonso/Consortio per lo sviluppo industriale del Comune di Monfalcone, C-295/89, EU:C:1991:255 (legislația națională poate impune solicitarea de explicații atunci când ofertele par anormal de scăzute, nu doar atunci când acestea sunt în mod vădit anormal de scăzute);

- Hotărârea din 22 iunie 1989, Fratelli Costanzo/Comune di Milano, 103/88, EU:C:1989:256 (legislația națională poate impune solicitarea de explicații atunci când ofertele par anormal de scăzute, nu doar atunci când acestea sunt în mod evident anormal de scăzute);

- Hotărârea din 10 februarie 1982, Transporoute et travaux, 76/81, EU:C:1982:49 (autoritatea este obligată să solicite explicații ofertanților asupra prețurilor oferite care sunt neobișnuit de scăzute; obligația se menține inclusiv atunci când autoritatea apreciază că nicio explicație acceptabilă nu ar putea fi prezentată de ofertanți).

În cazul unor îndoieli cu privire la existența unor oferte anormal de mici, autoritatea contractantă trebuie să prezinte raționamentul în urma căruia a concluzionat că, pe de o parte, prin caracteristicile lor în principal financiare, ofertele câștigătoare respectau în special legislația țării în care serviciile trebuiau executate în materie de remunerare a personalului, de contribuție la sistemul de securitate socială și de respectare a standardelor de securitate și de sănătate la locul de muncă și că, pe de altă parte, prețul propus includea toate costurile determinate de aspectele tehnice ale ofertelor câștigătoare (Hotărârea din 15 octombrie 2013, European Dynamics Belgium și alții/EMA, T-638/11, EU:T:2013:530, punctul 68).

În Hotărârea din 28 ianuarie 2016, Agriconsulting Europe/Comisia, T-570/13, EU:T:2016:40, Tribunalul a reținut, între altele:

55. Cu toate acestea, din jurisprudență reiese că, astfel, caracterul anormal de scăzut al unei oferte trebuie apreciat în raport cu compoziția ofertei și în raport cu prestația în cauză. Într-adevăr, Curtea a precizat că autoritatea contractantă putea, atunci când analiza caracterul anormal de scăzut al unei oferte, să ia în considerare, în vederea garantării unei concurențe sănătoase, nu doar împrejurările enunțate la articolul 139 alineatul (2) din normele de aplicare, ci și toate elementele relevante în raport cu prestația în cauză (a se vedea prin analogie Hotărârea din 18 decembrie 2014, Data Medical Service, C-568/13, [...] EU:C:2014:2466, punctul 50).

[...]

63. Reclamanta invocă, în primul rând, caracterul neadekvat, arbitrar și nejustificat al parametrilor utilizați în scopul evaluării existenței sau inexistenței caracterului anormal de scăzut al ofertei sale. În special, unitatea de cost utilizată pentru calcularea costului experților ar fi subiectivă și nu ar ține cont nici de faptul că reclamanta a putut negocia tarife mai scăzute cu experții, nici de capacitățile sale organizatorice și comerciale.

[...]

71. Din articolul 139 alineatul (1) și din articolul 146 alineatul (4) din normele de aplicare reiese că autoritatea contractantă este obligată ca, atunci când analizează caracterul anormal de scăzut al unei oferte, să solicite ofertantului să furnizeze dovezile necesare pentru a demonstra că oferta sa este serioasă (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 27 noiembrie 2001, Lombardini și Mantovani, C-285/99 și C-286/99, [...] EU:C:2001:640, punctele 46 și 51, Hotărârea din 29 martie 2012, SAG ELV Slovensko și alții,

- 22. - Contestația împotriva unui act al autorității pur confirmativ al unuia anterior care nu a fost contestat și care, astfel, a devenit definitiv este inadmisibilă**
- Nu se poate impune autorității să transmită ofertantului necâștigător o analiză comparativă minuțioasă a ofertei sale și a celei câștigătoare
 - Dezvăluirea prețurilor unitare ale ofertantului câștigător este de natură să dăuneze intereselor comerciale ale acestuia, precum și concurenței loiale
 - Condiție ca specialistul propus de ofertant să dețină un anumit certificat de formare, sens în care trebuia să prezinte respectivul certificat „sau o declarație pe propria răspundere că [acest certificat va fi] obținut, în cazul atribuirii, în termen de cel mult cinci zile de la semnarea contractului”. Autoritatea are obligația de a verifica, cel târziu la momentul atribuirii contractului, nu după semnarea lui, dacă ofertantul îndeplinește, în mod efectiv, condiția impusă. Obligația nu este respectată atunci când este permisă atribuirea contractului pe baza declarației ofertantului că va îndeplini condițiile după semnarea contractului. Asemenea permisiune poate conduce la atribuirea contractului unui ofertant care nu îndeplinește condițiile
 - Faptul de a verifica, la un stadiu ulterior atribuirii contractului, dacă ofertantul căruia i s-a atribuit contractul are efectiv competențele profesionale necesare pentru executarea acestuia ar însemna ca, în cazul în care ofertantul căruia i s-a atribuit contractul s-ar dovedi incapabil să furnizeze certificatul profesional, contractul să fie reziliat, o nouă procedură trebuind organizată
 - Niciun contract nu poate face obiectul atribuirii fără verificarea corespunzătoare și stabilirea dacă ofertantul îndeplinește condițiile de capacitate

22. [...] potrivit unei jurisprudențe consacrate, o acțiune în anulare formulată împotriva unui act pur confirmativ al unei decizii anterioare care nu a fost contestată și a devenit astfel definitivă este inadmisibilă. Un act este considerat pur confirmativ al unei decizii anterioare dacă nu conține niciun element nou în raport cu decizia anterioară și nu a fost precedat de o reexaminare a situației destinatarului acestei decizii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 februarie 2001, Inpesca/Comisia, T-186/98, EU:T:2001:42, punctul 44 și jurisprudența citată).

[...]

51. În continuare, potrivit unei jurisprudențe constante, nu se poate impune Comisiei să transmită unui ofertant a cărui ofertă nu a fost câștigătoare o analiză comparativă minuțioasă a ofertei sale și a ofertei câștigătoare (a se vedea Hotărârea din 4 octombrie 2012, Evropaiki Dynamiki/Comisia, C-629/11 P, EU:C:2012:617, punctul 21 și jurisprudența citată). De asemenea,

C-599/10, [...] EU:C:2012:191, punctul 28, și Hotărârea Data Medical Service, [...] punctul 47). Existența unei dezbateri contradictorii efective, plasată într-un moment util în procedura de examinare a ofertelor, între autoritatea contractantă și ofertant, în scopul ca acesta din urmă să poată demonstra că oferta sa este serioasă, constituie o cerință fundamentală în materia atribuirii contractelor de achiziții publice, în vederea evitării arbitrarului din partea autorității contractante și a garantării unei concurențe sănătoase între întreprinderi (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Lombardini și Mantovani, [...] punctul 57, Hotărârea Data Medical Service, [...] punctul 48, și Hotărârea din 21 mai 2008, Belfass/Consiliul, T-495/04, [...] EU:T:2008:160, punctele 97 și 98).

În Hotărârea din 8 octombrie 2015, Secolux/Comisia, T-90/14, EU:T:2015:772, precitată, s-a pus în discuție sustenabilitatea unui preț considerat de reclamantă neobișnuit de scăzut doar pentru că era mai mic decât acela pe care ea l-a oferit:

64. În primul rând, faptul că prețul oferit de ofertantul câștigător este substanțial mai mic decât acela oferit de reclamantă nu reprezintă în sine dovada că oferta primului trebuie considerată ca fiind anormal de scăzută. În plus, Comisia a furnizat, în scrisoarea sa din 30 ianuarie 2014, justificări care ar putea explica această diferență de preț, și anume utilizarea subcontractării de către reclamantă până la 35% în cazurile în care ofertantul câștigător are personal pentru toate sarcinile, faptul că reclamanta era un operator nou-întrat pe piață, care nu cunoștea clădirile acoperite de servicii și, prin urmare, aplicase o marjă mai mare, precum și efortul de preț depus de ofertantul câștigător.

65. Mai mult, chiar dacă conținutul unei oferte trebuie examinat în lumina cererii de oferte la care aceasta răspunde, și nu a unei cereri de oferte anterioare, Comisia a avut dreptul să ia în considerare faptul că prețul oferit de ofertantul câștigător a fost cu 4% mai mare decât prețul indexat al contractului similar anterior, ca o indicație suplimentară, serioasă și de încredere că oferta nu a fost anormal de scăzută. În acest sens, ar trebui adăugat că nu există nicio indicație că serviciile furnizate în temeiul contractului anterior au fost de o calitate inadecvată din cauza costului lor sau au fost furnizate neregulat din orice alt motiv. Mai mult, atunci când a fost interogată în ședință cu privire la această chestiune, reclamanta nu a putut explica de ce ar fi fost nerezonabil ca Comisia să se bazeze pe acest element suplimentar pentru a concluziona că a fost posibilă prestarea corectă a serviciilor planificate la prețul oferit de ofertantul câștigător, în timp ce diferența față de oferta reclamantei a fost de 129%.

A se vedea și Hotărârea din 27 noiembrie 2001, Lombardini și Mantovani, C-285/99 și C-286/99, EU:C:2001:640.

autoritatea contractantă nu are obligația de a furniza ofertantului respins, la cererea scrisă a acestuia, o copie completă a raportului de evaluare (a se vedea Hotărârea [Evropaiki Dynamiki/Comisia], punctul 22 și jurisprudența citată).

52. În sfârșit, dezvăluirea prețurilor unitare ale ofertantului căruia i se atribuie contractul este de natură să dăuneze intereselor comerciale ale acestuia din urmă, precum și unei concurențe loiale între operatori (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 aprilie 2014, CITEB și Belgo-Metal/Parlamentul, T-488/12, EU:T:2014:195, punctul 46). Or, articolul 113 alineatul (3) ultimul paragraf din Regulamentul financiar permite autorității contractante să nu divulge anumite informații care ar putea aduce atingere unor astfel de interese.

53. În consecință, nu se poate reproșa Comisiei că nu a comunicat, în e-mailurile din 7 și 17 septembrie 2018, pozițiile din oferta câștigătoare a căror valoare explica o diferență de preț de 48,55% față de oferta reclamantei.

[...]

88. În cadrul celui de al treilea aspect al celui de al doilea motiv, reclamanta ridică o excepție de nelegalitate împotriva clauzei cuprinse în punctul III.3.2.B din caietul de sarcini, care permite candidaților să furnizeze, în stadiul selecției, o declarație care să ateste că, dacă oferta lor va fi câștigătoare, vor prezenta un certificat de formare Nedap în termen de cinci zile de la semnarea contractului.

89. Astfel, în replică, reclamanta a arătat că posibilitatea oferită de caietul de sarcini de a furniza un certificat de formare Nedap ulterior semnării contractului este „illogică, greu de înțeles sau chiar riscantă, întrucât este de natură să lase loc unei insecurități din punct de vedere juridic și tehnic, lăsând calea deschisă celor mai mari riscuri în cazul în care un ofertant căruia i se atribuie contractul nu [ar] respecta această condiție după ce a fost declarat câștigător”.

[...]

101. Pe fond, Comisia susține că clauza descrisă la punctul III.3.2.B din caietul de sarcini trebuie considerată ca fiind validă în măsura în care permite candidaților să declare pe propria răspundere că se angajează să obțină certificatul referitor la formarea Nedap, în cazul în care li se atribuie contractul, în termen de cinci zile de la semnarea contractului.

102. În această privință, trebuie amintit că fondurile care provin din bugetul Uniunii trebuie utilizate într-un mod care să permită să se asigure că resursele încredințate instituțiilor sunt utilizate în modul cel mai optim.

103. Articolul 102 alineatul (1) din Regulamentul financiar prevede că contractele de achiziții publice finanțate integral sau parțial de la bugetul Uniunii respectă principiile transparenței, proporționalității, egalității de tratament și nediscriminării.

104. Prin această dispoziție, legiuitorul Uniunii a intenționat să creeze, pentru achizițiile publice, un cadru în care ofertele prezentate de întreprinderi selectate în mod corespunzător sunt comparate pentru a alege pe aceea care este cea mai bine plasată pentru executarea contractului.

105. Din aceste imperative decurge obligația autorității contractante de a verifica, cel târziu la momentul atribuirii, dacă ofertantul care a depus cea mai bună ofertă îndeplinește, în mod efectiv, condițiile care sunt impuse în caietul de sarcini.

106. Această obligație nu este respectată atunci când, precum în speță, caietul de sarcini permite atribuirea contractului pe baza unei declarații furnizate de ofertant care conține angajamentul de a îndeplini, după semnarea contractului, o condiție de capacitate tehnică și profesională prezentată ca fiind „minimă” pentru executarea contractului.

107. Precizând că cerința astfel prezentată avea un caracter „minim”, autoritatea contractantă a indicat în caietul de sarcini că deținerea certificatului în cauză și, prin urmare, formarea care trebuia urmată pentru a obține acest certificat constituiau o condiție indispensabilă pentru ca ofertantul să fie în măsură să execute, într-un mod satisfăcător, contractul în cauză.

108. În această privință, trebuie să se aprecieze, în urma celor subliniate de reclamantă, că o clauză care prevede posibilitatea de a obține după semnarea contractului o formare profesională prezentată ca fiind „minimă” în caietul de sarcini nu poate fi considerată conformă cu egalitatea de tratament, întrucât poate conduce la atribuirea contractului unui ofertant care nu îndeplinește această cerință, în timp ce alți participanți, care dispun de această formare la momentul atribuirii, nu sunt câștigători.

109. Pe de altă parte, faptul de a verifica, la un stadiu ulterior atribuirii contractului, dacă ofertantul căruia i s-a atribuit contractul are efectiv competențele profesionale necesare pentru executarea contractului ar însemna, în pofida securității juridice, ca, în cazul în care ofertantul căruia i s-a atribuit contractul s-ar dovedi incapabil să furnizeze certificatul în cauză, contractul să fie reziliat, o nouă procedură trebuind astfel organizată pentru asigurarea realizării proiectului care face obiectul contractului în discuție.

110. În această privință, trebuie să se arate că, în cursul dezbaterilor, au fost exprimate îndoieli, pe de o parte, cu privire la conformitatea cu condițiile stabilite de caietul de sarcini a documentului prezentat Comisiei de ofertantul căruia i s-a atribuit contractul după semnarea contractului și, pe de altă parte, cu privire la respectarea termenului de cinci zile prevăzut de același

caiet de sarcini, întrucât ofertantul cărui a s-a atribuit contractul a avut nevoie de cincisprezece zile pentru a iniția demersurile necesare și de două luni pentru a furniza certificatul solicitat.

111. În orice caz, trebuie să se sublinieze că obligația de a verifica în stadiul atribuirii dacă ofertantul câștigător îndeplinește condițiile de capacitate impuse de caietul de sarcini este prevăzută în reglementarea însăși.

112. Astfel, articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul financiar prevede că contractele se atribuie cu condiția ca autoritatea contractantă să fi verificat, printre altele, dacă candidatul sau ofertantul îndeplinește criteriile de selecție menționate în documentele de achiziție.

113. Din această dispoziție rezultă că niciun contract nu poate face obiectul unei atribuirii fără să fi fost verificat în mod corespunzător și fără să se fi stabilit că ofertantul îndeplinește condițiile de capacitate prevăzute de caietul de sarcini.

114. În consecință, trebuie să se considere că, în măsura în care permite ca verificarea condiției privind formarea Nedap să fie efectuată după atribuirea contractului, clauza cuprinsă la punctul III.3.2.B din caietul de sarcini este afectată de nelegalitate.

[...]

117. În această privință, trebuie să se arate că, în excepția de nelegalitate invocată, reclamanta nu pune în discuție compatibilitatea deciziei de atribuire cu caietul de sarcini, ci, în cadrul acestuia din urmă, legalitatea unei clauze care prevede că un contract poate fi atribuit pe baza unei declarații furnizate de un ofertant care conține un angajament, cu alte cuvinte o promisiune de a furniza, după semnarea contractului, un certificat care să ateste că acesta a urmat o formare prin care se urmărește dobândirea unei competențe considerate „minime” pentru executarea contractului.

118. Un astfel de angajament, pe de o parte, nu prezintă fiabilitatea necesară pentru a permite atribuirea unui contract în condiții care să asigure securitatea juridică necesară pentru o utilizare corectă a fondurilor Uniunii și, pe de altă parte, nu asigură un tratament egal participanților, întrucât angajamentul de a furniza un certificat care să ateste o formare nu poate fi considerat echivalent, în cadrul unei comparații obiective, cu competența care decurge din această formare.

119. În al doilea rând, Comisia susține că clauza atacată urmărește să deschidă piața pentru candidații care, la momentul depunerii cererii lor de participare, nu erau încă în posesia certificatului de formare Nedap. Pe de altă parte, întrucât această formare are un cost, nu trebuiau obligați la această cheltuială candidații a căror ofertă ar putea să nu fie câștigătoare.

[...]

125. În prezenta cauză, problema este diferită, întrucât nu este vorba despre a stabili dacă o declarație pe propria răspundere putea fi acceptată în stadiul selecției, ci despre a stabili dacă contractul putea fi atribuit și dacă, ulterior, contractul putea fi semnat, numai pe baza unei declarații pe propria răspundere, fără verificarea existenței efective, în ceea ce privește ofertantul a cărui ofertă era declarată câștigătoare, a capacității tehnice impuse de caietul de sarcini cu titlu de criteriu de selecție.

126. Cu privire la acest aspect, Tribunalul nu a adoptat, în Hotărârea din 25 noiembrie 2014, Alfatar Benelux/Consiliul (T-394/12, EU:T:2014:992), citată de Comisie, o poziție diferită de cea adoptată în prezenta cauză, întrucât acesta a arătat că Consiliul a „constatat”, în stadiul atribuirii, că reclamanta „era deja în posesia autorizațiilor necesare” (a se vedea punctul 167 din hotărâre), ceea ce înseamnă că a fost efectuată o verificare, în acest stadiu, cu privire la problema dacă întreprinderea câștigătoare dispunea efectiv de capacitățile impuse de caietul de sarcini pentru executarea contractului.

127. În al patrulea rând, Comisia a arătat că, la momentul la care a fost redactat caietul de sarcini, produsele care necesită formarea Nedap nu erau încă instalate în clădirea vizată de contract, astfel încât această formare nu ar fi fost necesară la începutul executării contractului. Mai mult, nu ar fi fost sigur că produsele care necesită formarea Nedap urmau să fie instalate în cursul contractului menționat, astfel încât formarea referitoare la produsele sale ar fi putut să nu fie necesară.

128. În această privință, este suficient să se amintească faptul că contractele de achiziții publice trebuie atribuite cu respectarea condițiilor și a cerințelor care sunt menționate în caietul de sarcini.

129. Or, caietul de sarcini în discuție în acest caz impunea, [...] cu titlu de „capacități minime” necesare, ca tehnicianul „șef de site” al ofertantului să dețină un certificat de formare aprofundată Nedap.

130. Prin urmare, astfel cum s-a arătat la punctul 114 de mai sus, trebuia să se verifice, în temeiul dispozițiilor menționate la punctele 103 și 112 de mai sus, dacă această cerință tehnică era îndeplinită de ofertantul câștigător înainte de atribuirea și de semnarea contractului.

[...]

Pentru aceste motive, Tribunalul (Camera a patra) declară și hotărăște:

1) Anulează decizia Comisiei Europene din 7 septembrie 2018 de respingere a ofertei depuse de Securitec pentru lotul nr. 4 din contractul care a făcut obiectul procedurii restrânse de cerere de ofertă HR/R1/PR/2017/059 și referitor la „mentenanța

instalațiilor de securitate în clădirile ocupate și/sau gestionate de Comisia Europeană în Belgia și Luxemburg”, precum și decizia Comisiei din 17 septembrie 2018 prin care se refuză Securitec furnizarea precizărilor pe care le solicitase în cadrul aceleiași proceduri la 11 septembrie 2018.^[22]

^[22] Hotărârea din 8 iulie 2020, Securitec/Comisia, T-661/18, EU:T:2020:319.

Conform Hotărârii din 9 aprilie 2014, CITEB și Belgo-Metal/Parlamentul, T-488/12, EU:T:2014:195, punctul 46, la care face trimitere Tribunalul: „46. Argumentele reclamantelor în această privință, potrivit cărora comunicarea către acestea a prețurilor unitare care figurează în oferta ofertantului câștigător nu ar implica un risc de denaturare a concurenței pentru achiziția respectivă sau pentru achiziții viitoare, din moment ce o nouă deschidere a concurenței în această achiziție nu mai este posibilă, iar prețurile care vor fi oferite la alte achiziții vor fluctua și nici nu se știe dacă reclamantele vor participa la alte licitații cu ofertantul câștigător, nu pot fi convingătoare. În primul rând, niciunul dintre aceste argumente nu poate stabili că prețurile unitare care figurează în oferta ofertantului câștigător aparțin domeniului public și că divulgarea lor nu ar fi contrară intereselor comerciale ale reclamantelor. În continuare și în orice caz, aceste argumente nu permit excluderea faptului că divulgarea prețurilor unitare care figurează în oferta ofertantului câștigător și a corecțiilor acestora ar denatura jocul normal al concurenței în cazul în care, de exemplu, reclamantele și ofertantul câștigător ar trebui să prezinte din nou oferte concurente în contextul unui anunț de participare care cuprinde elemente de similaritate cu prezentul contract.” A se vedea și Hotărârea din 29 aprilie 2020, Intercontact Budapest/CdT, T-640/18, EU:T:2020:167, precum și Hotărârea din 20 mai 2009, VIP Car Solutions/Parlamentul, T-89/07, EU:T:2009:163.

Un act care se limitează să confirme decizia inițială nu modifică situația persoanei interesate și, prin urmare, nu constituie o decizie împotriva căreia se poate exercita o acțiune în anulare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 mai 1993, Foyer culturel du Sart-Tilman/Comisia, C-199/91, EU:C:1993:205, punctul 23, Hotărârea din 9 decembrie 2004, Comisia/Greencore, C-123/03 P, EU:C:2004:783, punctul 39, și Ordonanța din 27 noiembrie 2015, Italia/Comisia, T-809/14, EU:T:2015:970, punctul 29). Potrivit unei jurisprudențe consacrate, o acțiune formulată împotriva unui act pur confirmativ al unei alte decizii devenite definitivă este inadmisibilă. Un act este considerat pur confirmativ al unei decizii anterioare dacă nu conține niciun element nou în raport cu decizia anterioară și nu a fost precedat de o reexaminare a situației destinatarului acestei decizii (Hotărârea din 2 octombrie 2014, Euro-Link Consultants și European Profiles/Comisia, T-199/12, EU:T:2014:848, punctul 40, Hotărârea din 22 mai 2012, Sviluppo Globale/Comisia, T-6/10, EU:T:2012:245, punctul 22, Hotărârea din 11 iunie 2002, AICS/Parlamentul, T-365/00, EU:T:2002:151, punctul 30, Hotărârea din 7 februarie 2001, Inpesca/Comisia, T-186/98, EU:T:2001:42, punctul 44, și Hotărârea din 2 iunie 2016, Moreda-Riviere Trefilerías și alții/Comisia, T-426/10-T-429/10 și T-438/12-T-441/12, EU:T:2016:335, punctul 545). Astfel, caracterul confirmativ sau nu al unui act nu poate fi apreciat numai în funcție de conținutul său în raport cu cel al deciziei anterioare pe care l-ar confirma. Prin urmare, trebuie să se aprecieze deopotrivă caracterul actului atacat în raport cu natura cererii la care acest act constituie un răspuns (a se vedea Hotărârea din 7 februarie 2001, Inpesca/Comisia, T-186/98, EU:T:2001:42, punctul 45 și jurisprudența citată). Relevantă este și Hotărârea din 13 octombrie 2015, Intrasoft International/Comisia, T-403/12, EU:T:2015:774.

Economia generală și finalitatea jurisprudenței referitoare la actele pur confirmative vizează să asigure respectarea termenelor de introducere a acțiunii, precum și a autorității de lucru judecat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 decembrie 2007, Weißfels/Parlamentul, C-135/06 P, EU:C:2007:812, punctul 54 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 19 februarie 2009, Gorostiaga Atxalandabaso/Parlamentul, C-308/07 P, EU:C:2009:103, punctul 58 și jurisprudența citată) și, prin urmare, să protejeze principiul securității juridice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 ianuarie 2007, PKK și KNK/Consiliul, C-229/05 P, EU:C:2007:32, punctul 101, Hotărârea din 18 octombrie 2007, Comisia/Parlamentul și Consiliul, C-299/05, EU:C:2007:608, punctul 29, și Ordonanța din 29 iunie 2009, Cofra/Comisia, C-295/08 P, EU:C:2009:407, punctele 53 și 54). Astfel, s-a statuat că obiectivul jurisprudenței potrivit căreia o acțiune în anulare îndreptată împotriva unei decizii pur confirmative a unei decizii anterioare care nu a fost atacată în termen este inadmisibilă este de a evita ca un reclamant să poată, în mod indirect, să repună în discuție legalitatea unei decizii pe care nu a contestat-o în timp util și care a devenit, prin urmare, definitivă (Hotărârea din 4 martie 2015, Regatul Unit/BCE, T-496/11, EU:T:2015:133, punctul 59).

Facem trimitere și la Hotărârea din 15 septembrie 2011, CMB și Christof/Comisia, T-407/07, EU:T:2011:477, punctele 88-97, precum și la Ordonanța din 7 decembrie 2020, Militos Symvouleftiki/Comisia, T-536/19, EU:T:2020:588, punctul 48.

Curtea a amintit, în Ordonanța din 11 aprilie 2019, Pracsis și Conceptexpo Project/Comisia și EACEA, C-794/18 P, EU:C:2019:305, că un act este pur confirmativ al unui act anterior atunci când nu conține niciun element nou în raport cu acesta. În ceea ce privește o cerere de reexaminare a unei decizii anterioare devenite definitivă, numai existența unor fapte substanțiale noi poate justifica depunerea unei asemenea cereri (a se vedea în acest sens Hotărârea 15 noiembrie 2018, Estonia/Comisia, C-334/17 P, EU:C:2018:914, punctul 46 și jurisprudența citată). Nu constituie un fapt substanțial nou, în sensul jurisprudenței Curții, faptul care nu modifică în mod substanțial situația reclamantului de la momentul adoptării deciziei. Corectarea erorii de calcul care afectează punctajul acordat ofertei reclamantelor și recalcularea acestuia nu puteau fi considerate fapte substanțiale noi, în măsura în care nu erau de natură să modifice în mod semnificativ situația juridică a ofertantelor reclamante (nu a schimbat poziția lor în clasament), astfel cum aceasta a fost luată în considerare în actul autorității contractante din 17 iulie 2017. Pe această bază, actul din 11 august 2017 a fost o confirmare a celui din 17 iulie 2017. În consecință, Curtea a concluzionat că decizia prin care a fost efectuată această corectare era de natură pur confirmativă.

23. - Atribuire directă către o instituție publică neeconomică a unui contract de servicii de gestionare a impozitului pe autovehicule. Atribuire nelegală

- Excludere referitoare la contractele care intră în sfera cooperării între instituții publice

18. [...] [Consiliul de stat] a decis să suspende procedura și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Se opune dreptului [Uniunii Europene] și în special principiilor liberei circulații a serviciilor și maximei deschideri a concurenței în domeniul contractelor de achiziții publice de servicii o normă regională precum articolul 1 alineatul 1 din Legea nr. 16 din 7 august 2016 a regiunii Campania care autorizează atribuirea directă, fără procedură de ofertă, în favoarea ACI (Automobile Club d'Italia), a serviciilor referitoare la administrarea taxei auto în regiunea Campania?”

[...]

30. [...] instanța de trimitere consideră că acordul în litigiu în acțiunea principală nu a fost încheiat în vederea atingerii obiectivelor comune regiunii Campania și ACI.

31. Cu toate acestea, în măsura în care ACI susține [...] că misiunea sa este de a gestiona registrul public al autovehiculelor, care este utilizat pentru a determina persoanele impozabile, și că, prin urmare, este titularul sarcinilor publice referitoare la această taxă, revine instanței de trimitere să evalueze dacă sarcina astfel încredințată ACI nu poate fi considerată o activitate auxiliară colectării impozitului pe autovehicule.

32. Într-adevăr, rezultă din articolul 12 alineatul (4) din Directiva 2014/24, citit coroborat cu considerentul (33) primul paragraf din directiva menționată, că cooperarea între entitățile publice se poate referi la toate tipurile de activități legate de prestarea de servicii și exercitarea responsabilităților încredințate sau asumate de autoritățile contractante participante. Cu toate acestea, expresia „toate tipurile de activități”, care apare în primul paragraf al considerentului (33), poate să acopere o activitate auxiliară unui serviciu public, cu condiția ca această activitate auxiliară să contribuie la îndeplinirea efectivă a funcției de serviciu public care face obiectul cooperării dintre autoritățile contractante participante (Hotărârea din 28 mai 2020, Informatikgesellschaft für Software-Entwicklung, C-796/18, EU:C:2020:395, punctul 60).

33. În al treilea rând, [...] rezultă din decizia de trimitere că plățile prevăzute de acordul în litigiu în acțiunea principală depășesc în mod clar simpla rambursare a cheltuielilor efectuate, întrucât acest contract prevede plata unei contraprestații mult mai mari decât nivelurile de preț percepute pe piață.

34. Prin urmare, se pare că contraprestația financiară prevăzută de contractul în cauză în acțiunea principală nu respectă doar considerații de interes public, contrar celor impuse de articolul 12 alineatul (4) litera (b) din Directiva 2014/24 și al treilea paragraf al considerentului (33) din directiva menționată.

35. Rezultă că, în măsura în care condițiile de aplicare a articolului 12 alineatul (4) din Directiva 2014/24 sunt cumulative, acordul în cauză în acțiunea principală nu poate, în niciun caz, să îndeplinească condițiile prevăzute în această dispoziție.

36. Având în vedere considerațiile de mai sus, răspunsul la întrebarea adresată este că articolul 12 alineatul (4) din Directiva 2014/24 trebuie interpretat în sensul că acesta se opune unei dispoziții naționale care permite atribuirea directă, fără cerere de

În sensul că nu se poate impune autorității să transmită ofertantului necâștigător o analiză comparativă minuțioasă a ofertei sale și a celei câștigătoare, a se vedea și Hotărârea din 26 aprilie 2018, European Dynamics Luxembourg și Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-752/15, EU:T:2018:233, punctul 34, Hotărârea din 17 septembrie 2015, Ricoh Belgium/Consiliul, T-691/13, EU:T:2015:641, punctul 41, Hotărârea din 17 octombrie 2012, Evropaïki Dynamiki/Curtea de Justiție, T-447/10, EU:T:2012:553, punctul 95, Hotărârea din 22 aprilie 2015, Evropaïki Dynamiki/Frontex, T-554/10, EU:T:2015:224, punctul 61, Hotărârea din 1 februarie 2018, European Dynamics Luxembourg și alții/ECHA, T-477/15, EU:T:2018:52, punctul 37, Hotărârea din 2 februarie 2017, European Dynamics Luxembourg și Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-74/15, EU:T:2017:55, punctul 64, Hotărârea din 15 septembrie 2016, European Dynamics Luxembourg și Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-698/14, EU:T:2016:476, punctul 32, Hotărârea din 14 decembrie 2017, European Dynamics Luxembourg și Evropaïki Dynamiki/Parlamentul, T-164/15, EU:T:2017:906, punctul 28, Hotărârea din 18 iulie 2016, Argus Security Projects/Comisia, T-266/14, EU:T:2016:415, punctul 47, Hotărârea din 25 martie 2015, Evropaïki Dynamiki/AESA, T-297/09, EU:T:2015:184, și Hotărârea din 2 decembrie 2015, European Dynamics Luxembourg și Evropaïki Dynamiki/entreprise commune Fusion for Energy, T-553/13, EU:T:2015:918, punctul 40.

Articolul 113 alineatul (2) din Regulamentul financiar nu împiedică, în principiu, o autoritate contractantă să își îndeplinească obligația de motivare făcând comentarii succinte cu privire la oferta selectată și la oferta respinsă (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 13 decembrie 2013, European Dynamics Luxembourg și Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-165/12, EU:T:2013:646, punctul 86).

ofertă, a contractului de achiziții publice de servicii privind gestionarea taxei pe autovehicule în favoarea unei instituții publice neeconomice care are ca misiune gestionarea registrului public al autovehiculelor.^[23]

24. - Înțelegerea în temeiul căreia autoritățile părți la aceasta acordă uneia dintre ele responsabilitatea organizării serviciilor în favoarea lor nu este inclusă în domeniul de aplicare al directivei privind achizițiile publice. Transfer de competențe

- Autoritatea responsabilă este abilitată să încredințeze unei entități „in house”, fără a recurge la o procedură concurențială prealabilă, servicii care acoperă nu numai propriile nevoi, ci și pe cele ale celorlalte părți la acordul respectiv, deși, în lipsa acestui transfer de competențe, părțile menționate ar fi trebuit să satisfacă ele însele propriile nevoi

45. [...] instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2004/18 trebuie interpretat în sensul că un acord în temeiul căruia comunele părți la acesta acordă uneia dintre ele responsabilitatea organizării serviciilor în favoarea lor nu este inclus în domeniul de aplicare al Directivei 2004/18 pentru motivul că acesta constituie un transfer de competențe, în sensul articolului 4 alineatul (2) TUE, astfel cum a fost interpretat în Hotărârea din 21 decembrie 2016, Remondis (C-51/15, EU:C:2016:985), sau o cooperare între autoritățile contractante care nu este supusă obligației de a recurge la o procedură concurențială, în sensul Hotărârii din 13 iunie 2013, Piepenbrock (C-386/11, EU:C:2013:385).

[...]

58. [...] este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2004/18 trebuie interpretat în sensul că un acord în temeiul căruia comunele părți la acesta acordă uneia dintre ele responsabilitatea organizării unor servicii în favoarea acestor comune este exclus din domeniul de aplicare al acestei directive pentru motivul că reprezintă un transfer de competențe, în sensul articolului 4 alineatul (2) TUE, astfel cum a fost interpretat în Hotărârea [Remondis].

[...]

59. Prin intermediul întrebărilor a doua și a patra, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2004/18 trebuie interpretat în sensul că un acord de cooperare în temeiul căruia părțile la acesta transferă uneia dintre ele responsabilitatea organizării serviciilor în favoarea lor permite să se considere această comună, la momentul atribuirilor ulterioare transferului menționat, drept o autoritate contractantă și o abilitază să încredințeze, fără a recurge la o procedură concurențială prealabilă, unei entități „in house” servicii care acoperă nu numai propriile nevoi, ci și pe cele ale altor comune părți la acordul respectiv, deși, în lipsa acestui transfer de competențe, comunele menționate ar fi trebuit să satisfacă ele însele propriile nevoi.

60. Din răspunsul la prima întrebare reiese că, sub rezerva unor verificări din partea instanței de trimitere, un dispozitiv precum modelul denumit al „comunei responsabile” operează un transfer de competențe, în sensul articolului 4 alineatul (2) TUE, astfel cum a fost interpretat în Hotărârea [Remondis].

61. Or, prin natura sa, un astfel de transfer de competențe implică o desistare a celorlalte comune părți la acordul de cooperare în favoarea comunei responsabile. Astfel, după cum s-a arătat la punctul 26 din prezenta hotărâre, în cadrul modelului denumit al „comunei responsabile”, o asemenea comună își asumă, în numele celorlalte comune, o misiune pe care fiecare comună o realiza, până la acel moment, ea însăși.

62. Astfel, prin efectul acestui transfer, comuna responsabilă se află, într-o anumită măsură, în situația de a prelua drepturile și obligațiile partenerilor săi contractuali, în ceea ce privește furnizarea serviciilor care fac obiectul unui acord de cooperare bazat pe modelul denumit al „comunei responsabile”.

63. Rezultă că, în speță, revine beneficiarului transferului de competențe, și anume comuna responsabilă, sarcina de a satisface nevoile celorlalte comune părți la Acordul de cooperare privind serviciile de asistență medicală și, așadar, de a furniza serviciile de asistență socială și medicală în cauză în litigiul principal în ceea ce privește ansamblul teritoriului acoperit de acest acord, fiecare comună trebuind să suporte însă costul real al serviciilor utilizate de propria populație și de rezidenții pentru care este responsabilă.

^[23] Ordonanța din 30 iunie 2020, Ge.Fi.L., C-618/19, EU:C:2020:508.

Asupra colaborării dintre autorități, facem trimitere, cu titlu exemplificativ, la Ordonanța din 6 februarie 2020, Rieco, C-89/19-C-91/19, EU:C:2020:87, la Hotărârea din 4 iunie 2020, Remondis, C-429/19, EU:C:2020:436, la Hotărârea din 3 octombrie 2019, Irgita, C-285/18, EU:C:2019:829, precum și la Hotărârea din 19 decembrie 2012, Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce și alții, C-159/11, EU:C:2012:817.

64. Prin urmare, pentru a nu lipsi de efect util un transfer de competențe, în sensul articolului 4 alineatul (2) TUE, astfel cum a fost interpretat în Hotărârea [Remondis], autoritatea a cărei misiune a fost transferată trebuie în mod necesar să fie considerată, în cadrul atribuirii unui serviciu, drept autoritate contractantă pentru acea misiune, iar acest lucru este valabil pentru ansamblul teritoriilor comunelor părți la acordul care operează transferul de competențe.

65. Trebuie să se aprecieze însă dacă această autoritate contractantă poate recurge la o entitate „in house” pentru a răspunde nu numai propriilor nevoi, ci și celor ale comunelor care i-au transferat o competență.

66. În cadrul unei atribuirii „in house”, se consideră că autoritatea contractantă a recurs la propriile mijloace. Astfel, deși entitatea adjudecatară este o entitate distinctă din punct de vedere juridic de aceasta, ea face parte, într-o anumită măsură, din serviciile sale interne, dacă sunt îndeplinite două condiții. În primul rând, autoritatea contractantă trebuie să exercite asupra entității adjudecatare un control analog celui pe care îl exercită asupra propriilor servicii. În al doilea rând, această entitate trebuie să desfășoare partea esențială a activităților sale în beneficiul autorității sau al autorităților contractante care o dețin (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 noiembrie 1999, Teckal, C-107/98, EU:C:1999:562, punctul 50, precum și Hotărârea din 11 mai 2006, Carbotermo și Consorzio Alisei, C-340/04, EU:C:2006:308, punctul 33).

67. Prima condiție, referitoare la controlul autorității publice, este, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, îndeplinită dacă autoritatea contractantă deține, singură sau împreună cu alte autorități publice, totalitatea capitalului unei societăți desemnate câștigătoare. Această împrejurare sugerează, în principiu, că autoritatea contractantă exercită asupra respectivei societăți un control similar celui pe care îl exercită asupra propriilor servicii (Hotărârea din 19 aprilie 2007, Asemfo, C-295/05, EU:C:2007:227, punctul 57, și Hotărârea din 13 noiembrie 2008, Coditel Brabant, C-324/07, EU:C:2008:621, punctul 30).

68. Deși recurgerea la o atribuire „in house” nu a fost admisă de Curte, până în prezent, decât în ipoteze în care o autoritate contractantă deține, total sau parțial, capitalul entității adjudecatare, nu se poate deduce din aceasta că, în cadrul unui dispozitiv precum modelul denumit al „comunei responsabile”, în sensul dreptului finlandez, unei autorități contractante, în speță comuna responsabilă, îi este imposibil să opteze pentru o atribuire „in house” pentru a răspunde nevoilor autorităților contractante cu care aceasta a încheiat un acord bazat pe modelul menționat, numai pentru motivul că celelalte comune părți la acest acord nu dețin nicio participație la capitalul entității „in house”. Criteriul deținerii unei fracțiuni din capital nu constituie, astfel, singurul mod de a atinge acest obiectiv, întrucât controlul analog acestuia pe care îl exercită o autoritate contractantă asupra propriilor servicii poate să se manifeste în alt mod decât printr-o abordare capitalistă.

[...]

74. Din moment ce aceste acorduri de cooperare cuprind garanții suficiente de natură să prevină orice încălcare adusă concurenței, nu prezintă importanță aspectul că domeniile de aplicare personal și material ale acordurilor menționate nu coincid.

75. Prin urmare, pentru a se stabili dacă entitatea „in house” desfășoară partea esențială activităților sale în favoarea autorității contractante sau a autorităților contractante care dețin controlul asupra acesteia, este necesar să se țină seama de ansamblul activităților pe care aceasta le desfășoară în cadrul celor două acorduri de cooperare în cauză în litigiul principal.

76. Astfel, în împrejurările cauzei din litigiul principal, pentru calcularea părții din cifra de afaceri realizate de Porin Linjat ca urmare a exploatarei serviciilor în cauză în litigiul principal, este necesar să se adauge cifra de afaceri realizată de societatea menționată la cererea acestora oraș, ca urmare a Acordului de cooperare privind serviciile de asistență medicală, pe de o parte, și a Acordului de cooperare privind transporturile în comun, pe de altă parte, în vederea satisfacerii propriilor nevoi, la cea realizată de această societate la cererea comunelor părți la acordurile menționate.

77. Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la întrebările a doua și a patra că articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2004/18 trebuie interpretat în sensul că un acord de cooperare în temeiul căruia comunele părți la acesta transferă uneia dintre ele responsabilitatea organizării unor servicii în favoarea acestor comune permite să se considere respectiva comună, la momentul atribuirilor ulterioare transferului menționat, drept o autoritate contractantă și o abilitază să încredințeze, fără a recurge la o procedură concurențială prealabilă, unei entități „in house” servicii care acoperă nu numai propriile nevoi, ci și pe cele ale celorlalte comune părți la acordul respectiv, deși, în lipsa acestui transfer de competențe, comunele menționate ar fi trebuit să satisfacă ele însele propriile nevoi.^[24]

^[24] Hotărârea din 18 iunie 2020, Porin kaupunki, C-328/19, EU:C:2020:483.

Problema achizițiilor „in house” a fost abordată în numeroase cauze, dintre care evocăm Ordonanța din 6 februarie 2020, Rieco, C-89/19-C-91/19, EU:C:2020:87 (cu jurisprudența din nota de subsol asociată ordonanței), Hotărârea din 29 aprilie 2010, Comisia/Germania, C-160/08, EU:C:2010:230, Ordonanța din 6 februarie 2020, Azienda ULSS n. 6 Euganea, C-11/19, EU:C:2020:88, Hotărârea din 3 octombrie 2019, Irgita, C-285/18, EU:C:2019:829, Hotărârea din 8 decembrie 2016, Undis Servizi, C-553/15, EU:C:2016:935 (cu jurisprudența din nota de subsol asociată hotărârii), Hotărârea din 19 iunie 2014, Centro Hospitalar de Setúbal și SUCH, C-574/12,